

דוח מבקר המועצה

חצור הגלילית
קהילה צומחת בלב האילן
מועצה מקומית חצור הגלילית

2022

01/03/2023

לכבוד
מר שמעון סויסה
ראש המועצה
חצור-הגלילית

שלום רב,

הנדון: דוח מבקר המועצה לשנת 2022

הנני מתכבד להגיש את דוח מבקר המועצה לשנת 2022, בהתאם לסעיף 13ה (א) לפקודת המועצות המקומיות, המחיל את הוראות סעיף 170ג לפקודת העיריות על מבקר המועצה המקומית. הדוח כולל ממצאים והמלצות בנושאים הבאים:

- בטיחות גני משחקים
- ניהול השוק העירוני
- שירותים לזקן
- כריתה והעתקת עצים
- מעקב אחר יישום דוח ביקורת בנושא מקלטים 2019

אני מאמין כי תמצא בדוח כלי עזר מועיל לשיפור תפקוד המועצה בתחומים שנבדקו.

בהתאם לאמור בפקודת העיריות, מועבר בזה העתק מהדוח לחברי הועדה לענייני ביקורת. בפקודה נקבע, כי בתוך שלושה חודשים ממועד קבלת הדוח מהמבקר, עליך להגיש לוועדה לענייני ביקורת את הערותיך על הדוח, ולהמציא לכל חברי המועצה העתק מהדוח בצרוף הערותיך.

בברכה,

אייל לרנר
מבקר המועצה

העתק:
חברי הועדה לענייני ביקורת

תוכן עניינים

5	פרק א - דוח ביקורת בנושא בטיחות מתקני משחקים.....
6	מבוא
9	ניהול אחזקת מתקנים
15	בדיקות תקופתיות
22	מצב מתקני השעשועים
33	טיפול בפניות תושבים
37	פרק ב' - דוח ביקורת בנושא ניהול השוק העירוני
38	מבוא
43	ניהול הפעילות בשוק העירוני
45	פרסום פעילות השוק העירוני
46	מיפוי השוק העירוני
47	היתרים ורישיונות למכירה
48	אגרת היתר ודמי שימוש
55	פיקוח על פעילות השוק
56	יעוד הקרקע, שימושים והיתרי בניה
57	רישוי עסקים- היתר משטרה וכיבוי אש
60	בטחון ובטיחות
65	ניקיון ותברואה
68	בחינת חוק העזר ועדכונו לקראת המעבר לשוק המקורה
69	פרק ג' - דוח ביקורת בנושא שירותים לזקן
70	מבוא
72	תקציב מול ביצוע
73	עו"ס לזקן
80	נתונים, מיפוי אוכלוסיה, צרכים- כתיבת מדיניות ותכנית עבודה
83	מרכז יום לקשיש
89	יועץ לענייני אזרחים ותיקים
91	סיכום והמלצות
94	פרק ד' - דוח ביקורת בנושא כריתה והעתקת עצים - החברה הכלכלית.....
95	כללי
98	ביצוע סקרי עצים
102	קבלת רישיון לכריתה והעתקה
103	בחינת ביצוע אל מול סקר ורישיונות

105	העתקת עצי חרוב
110	חישוב ערך חליפי
111	פרק ה'- דוח מעקב אחר יישום דוח ביקורת בנושא מקלטים 2019
112	כללי
113	מדיניות מקלטים
115	ניהול תחום מקלטים
116	תקציב התגוננות אזרחית
119	שיפוץ מקלטים
120	תחזוקת מקלטים
123	מקלטים דו-תכליתיים
124	הצטיידות מקלטים
124	הפעלת מקלטים- מעבר משגרה לחירום
125	מקלטים פרטיים-משותפים
126	פרק ו'- הבסיס החוקי לעבודת הביקורת

פרק א'

דוח ביקורת בנושא

בטיחות מתקני משחקים

1. כללי

1.1 מבוא

ברחבי המועצה מצויים עשרות גנים ציבוריים ובהם מתקני משחקים מסוגים שונים. גן המשחקים הוא אמצעי להכיר לילדים את סביבתם – המשחק בגן ובמתקניו מאפשר להם לפתח מיומנויות מוטוריות, חברתיות, רגשיות וקוגניטיביות. הרשויות המקומיות הן האחראיות לתכנון, להקמה, להפעלה, לתחזוקה ולשמירה על גני המשחקים בתחומן, בהתאם להוראות החוק והתקן.¹

התקן קובע כי הבעלים או המפעיל של מתקני המשחקים אחראים לתחזוקה ולבחינה של המתקן. בתקן הוראות כלליות לבטיחות מתקני המשחקים ושיטות בדיקה, מדריך להתקנה ולפיקוח על המתקנים ומצוינות חובות התחזוקה של האחראים על גני המשחקים והוראות בנוגע למיקום אתריהם. בדצמבר 2004 פורסם צו חובת תו תקן על מתקני משחקים לילדים כולל תחזוקתם והוא נכנס לתוקף בינואר 2006.

על הרשויות המקומיות בעלות גני המשחקים חלה, על פי התקן, חובת תיעוד של "כל הפעולות שננקטו במסגרת ניהול הבטיחות"²; הן כוללות, בין היתר, את בדיקות התחזוקה ואת הוראות התפעול של מתקני המשחקים. עוד מחייב התקן נהלים כתובים זמינים למקרי חירום - תאונות, שרפות וכדומה.³

1.2 מטרת הביקורת

הביקורת בדקה את ניהול אחזקת המתקנים החל מקבלתם על ידי הקבלן, דרך הבדיקות התקופתיות הנדרשות וכלה בסגירתם וגריעתם במידת הצורך.

1.3 היקף הביקורת

הביקורת בחנה את הטיפול בכלל מתקני השעשועים ומתקני הכושר הנמצאים במרחב הציבורי במהלך שנת 2022.

- הביקורת נפגשה עם מהנדס המועצה, האחראי על קבלת מתקנים חדשים, בדיקת תקינותם ועמידתם בתקן, והעברתם לתהליך של בדיקות ואחזקה שגרתית.
- הביקורת נפגשה עם מנהל האגף הטכני, האחראי על ביצועם של הבדיקות התקופתיות השונות, ביצוע פעולות אחזקה ותיקון, באמצעות חברות במיקור חוץ.

¹ תקן ישראלי ת"י 1498 - תקן רשמי מחודש החל על מתקני משחקים המיועדים לשימושם של ילדים, הכולל שמונה חלקים; הוא נכנס לתוקף בינואר 2006 (חלק 8 - באפריל 2006). תקן זה חל על מתקנים שאינם מונעים באמצעות מקור אנרגיה חיצוני אלא באמצעות גוף האדם המשתמש בהם. פרק 3.1 לת"י 1498 חלק 1 (2006) מגדיר מתקני מגרש משחקים כ"מתקנים ומבנים, לרבות רכיבים ואלמנטי מבנה, שילדים יכולים לשחק בהם או לשחק עליהם...". התקן החליף את התקן שהיה קיים משנת 1994.

² סעיף 8.2.3 לחלק 7.

³ סעיף 8.2.5 לחלק 7.

- הביקורת פגשה את עובדי החברה המבצע את הבדיקות החודשיות ומתקן את הליקויים.
- הביקורת ביצעה מספר סיורים במועצה במטרה למפות את גני השעשועים ולבחון את מצבם:
- 14/12/21 סיור ראשוני במסגרת סקר מקדים לקראת ביצוע הביקורת.
- 19/10/22 סיור לבחינת ביצוע בדיקות חודשיות.
- 23/10/22 סיור המשך לבחינת ביצוע בדיקות חודשיות.
- 20/11/22 איתור גני שעשועים שאינם נבדקים ומתוחזקים כנדרש.

1.4 חקיקה, תקינה נהלים והנחיות

- פקודת העיריות [נוסח חדש]
- פקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש]
- צו המועצות המקומיות, תשי"א-1950
- תקנות התכנון והבניה (הצללה בגני שעשועים), תשע"ט-2019
- תקן ישראלי ת"י 1497- מתקנים לפעילות גופנית באתרים נטולי השגחה.
- תקן ישראלי ת"י 1498 החל על מתקני משחקים המיועד לשימושם של ילדים.
- דוח מבקר המדינה לשנת 2008- גני משחקים ציבוריים ברשויות מקומיות.

1.5 עיקרי הממצאים

מיפוי חלקי- נמצאו 16 גני משחקים שלא ממופים ולא מטופלים.

ניהול תיקי גנים-

- ל 23 גני משחקים בלבד קיימים תיקי גנים.
- בתיקים חסרים מסמכים ונתונים הנדרשים לפי התקן.

ספר אחזקה-

- ל 23 גני משחקים בלבד קיים ספר אחזקה.
- בספרי האחזקה חסרים מסמכים ונתונים נדרשים.

קבלת מתקנים חדשים-

- לא מתקבלים מהקבלן הוראות תחזוקה למתקנים
- המהנדס לא פותח תיק מתקן וספר תחזוקה
- המהנדס לא מעביר את האתר החדש לביצוע תחזוקה שוטפת.

בדיקות תקופתיות-

- **בדיקות חודשיות** מבוצעות רק ל 23 גני משחקים מתוך כ 46 גנים. יתר הגנים פועלים ללא בדיקות.
- **בדיקות תלת שנתיות-** לא בוצעו עד כה.
- **בדיקות משטח הולם** אחת ל 5 שנים- ברוה הגנים לא בוצעה הבדיקה.
- **אישור מכון התקנים-** אין לאף אתר משחקים. ב 3 אתרי כושר החל תהליך של "ברורים מוקדים" מול מכון התקנים.

ניתוחים סטטיסטיים- לא מבוצעים בניגוד לדרישת התקן.

מצב מתקני השעשועים- נמצאו ליקויים קריטיים וחמורים הדורשים סגירת המתקנים לאלתר עד לתיקונם.

שילוט נדרש- ברוב האתרים אין שילוט נדרש או שהוא חלקי/פגום.

טיפול בפניות-

- **זמן התגובה המינימלי שנקבע במוקד** גדול מהזמן הנדרש. (48 ש' במקום מידי ועד 24 ש').
- **זמן הטיפול בממוצע בפניות-** 18.3 ימים. רק 11% מהפניות טופלו תוך 24 שעות.
- **אופן הטיפול-** ברוב המקרים אינו עומד בדרישות התקן. (תיקון/סגירה/פרוק)

2. ניהול אחזקת המתקנים

2.1 אחריות

כדי להבטיח כי פעולות הבקרה התקופתית והאחזקה השוטפת בגני השעשועים ובמתקני הכושר יתבצעו בצורה המיטבית יש לקבוע גורם אחראי במועצה אשר יתכלל ויבקר את התהליכים.

2.2 תקציב אחזקת גני שעשועים

על מנת לקיים את דרישות התקן ואת חובת תו התקן וכדי להבטיח את שלום ציבור המשתמשים בדני המשחקים יש לתחזקם באופן שיבטיח את בטיחותם. לשם כך הרשות המקומית נדרשת להקצות בתקציב השנתי שלה משאבים כספיים לביצוע הבדיקות החודשיות והשנתיות.

2.3 נהלים לתחזוקת מתקני שעשועים

מערך הנהלים במועצה, מהווה תשתית ניהולית ותפעולית בעלת חשיבות עליונה. קיומם של נהלים העשויים כהלכה, מגדירים את מדיניות הארגון ומטרתיו, את שיטת הביצוע, את בעלי התפקידים המשתתפים ואת הגדרת הסמכות והאחריות של כל אחד מהם. ללא נהלים מסודרים מושקעים משאבים רבים בישיבות תיאום ובירור ובמקום אפקטיביות תפעולית עוסקים בכיבוי שריפות ותיקון נזקים.

התקן דורש⁴ כי המועצה תגדיר נהלים מתועדים והוראות עבודה לפחות לנושאים הבאים:

1. תחזוקה וניהול של מערכת התיעוד שלו, לבקרת רשומות.
2. תחזוקה שוטפת, ולבקרת התחזוקה לרבות טפסים מתאימים.
3. תהליכי בקרה על בעלי המקצוע המבצעים את התחזוקה.
4. תהליכי מניעה של שימוש/או נגישות למתקן לא תקין.
5. דרכי הפעולה בעת גילוי ליקוי חמור/קריטי.
6. בעל האתר יחזיק ויתחזק את כל התקנים הרלבנטיים במהדורתם האחרונה, הוראות התקנה של היצרן, הוראות תחזוקה של היצרן (ככל האפשר) ותיעוד נוסף הנדרש לצורך ביצוע תחזוקת האתרים. התיעוד ימצא בהישג ידם של העובדים.
7. התיעוד יכול להשמר במדיה דיגיטלית או בפורמט מודפס. התיעוד יהיה מגובה.

2.4 מיפוי גני המשחקים במועצה

כדי לנהל בצורה מיטבית את התחזוקה והבטיחות בגני השעשועים ובמתקני הכושר במרחב הציבורי יש לנהל רשימה ומפה מעודכנת הכוללת את כל המתקנים הקיימים ברשות.

⁴ סעיף 3.2.5 בחלק 7 של ת"י 1498

2.5 ניהול תיקי גנים

- התקן⁵ מגדיר את החובה בניהול תיק לכל אתר משחקים, מאושר על ידי מכון התקנים, אשר יהיה נגיש לעובדים ויכלול לפחות את המרכיבים הבאים:
- א. זיהוי חד חד ערכי של האתר שיכלול לפחות: שם האתר, מס' הגן, כתובת (רחוב, מיקום יחוס או קואורדינטות ג'י.פי.אס וכו')
 - ב. סקיצה המתארת את העמדת מתקני המשחקים באתר עצמו, ומתקנים נוספים באתר כגון: סככות, ספסלי ישיבה, ברזיות וכד'.
 - ג. תאור תשתית האתר לרבות תשתיות כיסוי השטח.
 - ד. תעודת בדיקה של מעבדה מאושרת. (תוקף הבדיקה הינו ל 3 שנים).
 - ה. תעודת בדיקה שנתית של בודק שעבר הכשרה מתאימה (בהתאם למפורט בתקן) או מעבדה מאושרת.
 - ו. פירוט סוגי המתקנים ותמונות שלהם בהיבטים שונים (זוויות צילום שונות) על מנת שניתן יהיה להבין את המיקום היחסי של המתקן באתר.
 - ז. פירוט סיכונים קריטיים לתקלות/בלאי של הציוד והפעילות שנעשית באופן שוטף להקטנת הסיכון (כגון: החלפת חלקים, בקרה ממוקדת ותכופה וכד')
 - ח. תיעוד שינויים שבוצעו במתקנים ובמקרה הצורך אישור מעבדה מאושרת.
 - ט. תיאור השילוט המוצב באתר המשחקים וצילומו.
 - י. פירוט של החלקים הקריטיים והמקורות לרכישת חלקי חילוף עבורם (במידת האפשר).

2.6 ניהול ספר תחזוקה לאתר

- עוד קבוע התקן⁶ כי בעל האתר (המועצה) ינהל ספר תחזוקה כחלק מתיק האתר, אשר יכלול:
- א. פרק כללי- המתאר פעולות זיהוי וטיפול בכלל האתר, כגון: ביצוע סיור זיהוי, בדיקה חודשית או בדיקה שנתית כללית.
 - ב. פרק פרטני- המתייחס לכל מתקן באתר. בחלק זה יתועדו תיקונים וממצאים לגבי כל מתקן ומתקן.
 - ג. פירוט טיפולי האחזקה שבוצעו באתר, יכלולו- פירוט המתקן שטופל, מהות התיקון/טיפול, גורם מבצע, גורם מאשר ותאריך.

הביקורת בחנה את ניהול אחזקת המתקנים

⁵ סעיף 3.2.3 בחלק 7 של ת"י 1498
⁶ סעיף 3.2.4 בחלק 7 של ת"י 1498

ממצאי הביקורת

2.1 אחריות

האחריות על האחזקה השוטפת והביקורת התקופתיות של גני השעשועים ומתקני הכושר בתקופת הביקורת היא של מנהל האגף הטכני במועצה, אשר מוביל בשנתיים האחרונות תהליך של הסדרת התקינה, הבקרה והאחזקה של המתקנים במועצה. בתאריך 26/01/2023 מינתה המועצה את קב"ט מוסדות החינוך להיות אחראי על גני המשחקים גם במרחב הציבורי.

נמצא תקין

2.2 תקציב אחזקת גני שעשועים

בשנת 2021 הקצתה המועצה כ- 313,000 ₪ ל"תיקון והחלפת מתקני משחקים והבאתם לתקן", והחל משנת זו מתקצבת המועצה את האחזקה השוטפת של גני השעשועים באמצעות חברת גנית אשר זכתה במכרז אחזקה ל- 3 שנים בעלות שנתיית של כ- 194,000 ₪. כמו כן, הקצתה המועצה כסף לתהליך קבלת אישור ממכון התקנים ולליווי מקצועי בתהליך. בנוסף, המועצה הקצתה עוד כ- 894,000 ₪ לביצוע תיקונים של המשטחים בגני השעשועים כתנאי לקבלת התקן ממכון התקנים.

נמצא תקין

2.3 נהלים לתחזוקת מתקני שעשועים

למועצה נוהל מפורט בשם "תחזוקת מתקני משחקים" הכולל את כל הדרישות הקיימות בתקן.

נמצא תקין

2.4 מיפוי גני משחקים

הביקורת קיבלה ממנהל האגף הטכני רשימה של 31 אתרים של מתקני משחקים וכושר ברחבי הישוב (נכונה לתאריך 30/08/20) אליה צורפה מפה בה צוינו מיקומי האתרים. למכרז של המועצה לאחזקת מתקני משחקים צורפה רשימה הכוללת 30 אתרי משחקים.

מסיוור שערכה הביקורת ברחבי המועצה אותרו 16 אתרי משחקים נוספים במרחב הציבורי שלא נכללו במיפוי וברשימות האתרים של המועצה, ומכאן שאינם מתוחזקים ולא נמצאים בתהליך של תקינה מול מכון התקנים. (רובם בשכונת הכרמים, הבוסתן והקרית החסידית)

מתוך 46 אתרי משחקים שאיתרה הביקורת ברחבי הישוב, רק 30 אתרים ממופים (65%) ו- 16 אתרים (35%) אינם ממופים.

רשימת האתרים שאינם ממופים:

1. מתקני כושר סמוך לשצ"פ 522- דרך הבנים 642.
2. מתקני כושר סמוך למתנ"ס.
3. גן שעשועים- רחוב בן יוסף פינת בן גוריון.
4. מתקני כושר-פארק נינג'ה- מעל רחוב בן יוסף.
5. שצ"פ מול ערבה 7.
6. מתקני כושר במרכז מורנו.
7. שצ"פ מבוא תנאים בקריה החסידית.
8. שצ"פ מול האר"י שלב ב'- קריה חסידית- מתקני עץ.
9. שצ"פ מול בית כהן- בית חסידים- הקריה החסידית.
10. שצ"פ- מפגש רחוב השקד-הגפן.
11. שצ"פ החרוב- מול בית מס' 45.
12. שצ"פ הגפן – מול בית מס' 34.
13. פארק המשפחות- הרימון פינת הצפצפה.
14. גן שעשועים- רחוב הרימון סמוך לבית כנסת שמחת חיים.
15. גן שעשועים- הדובדבן פינת התפוח.
16. שצ"פ בין התפוח 39 לתפוח 15.

2.5 ניהול תיקי גנים

המועצה התקשרה ב-08/2021 עם חברת יעוץ בשם "לשחק על בטוח בע"מ" שאמורה ללוות את המועצה ב"ניהול תיקי גן וליווי להיתר".

❖ מנהל האגף הטכני מנהל קלסר תיקי גנים ובו חוצצים לכל גן.

- **בקלסר מנוהלים 23 גני השעשועים או מתקני כושר בלבד** הנמצאים במרחב הציבורי (ומתקנים במוסדות החינוך שאינם בתחום הביקורת) ואשר לגביהם בוצעה בדיקה שנתית. **התיק מכיל רק את דוח הבדיקה השנתית** של הבודק עם פרוט המתקנים ותמונות בודדות לכל מתקן (למעט המתקנים הגדולים)

- **תיקי הגנים אינם כוללים:**

- סקיצה המתארת את העמדת מתקני המשחקים באתר עצמו, ומתקנים נוספים באתר כגון: סככות, ספסלי ישיבה, ברזיות וכד'.
- תאור תשתית האתר לרבות תשתיות כיסוי השטח.
- תעודת בדיקה של מעבדה מאושרת. (תוקף הבדיקה הינו ל 3 שנים).
- תמונות של המתקנים בהיבטים שונים (זוויות צילום שונות) על מנת שניתן יהיה להבין את המיקום היחסי של המתקן באתר- קיים רק לגבי מתקנים גדולים במסגרת דוח הבדיקה השנתי.

- פירוט סיכונים קריטיים לתקלות/בלאי של הציוד והפעילות שנעשית באופן שוטף להקטנת הסיכון (כגון: החלפת חלקים, בקרה ממוקדת ותכופה וכד')
- תיעוד שינויים שבוצעו במתקנים ובמקרה הצורך אישור מעבדה מאושרת.
- תיאור השילוט המוצב באתר המשחקים וצילומו.
- פירוט של החלקים הקריטיים והמקורות לרכישת חלקי חילוף עבורם.

2.6 ניהול ספר תחזוקה

ספר התחזוקה, האמור להיות חלק בלתי נפרד מתיק הגן, מנוהל בנפרד במערכת ממוחשבת של החברה המתחזקת.

ספר התחזוקה כולל דוחות בקרה חודשיות שמבצעת החברה המתחזקת אך אינו כולל את יתר דרישות התקן:

- פרק כללי- בדיקה חודשית או בדיקה שנתית כללית.
- פרק פרטני- המתייחס לכל מתקן באתר. בחלק זה יתועדו תיקונים וממצאים לגבי כל מתקן ומתקן.
- פירוט טיפולי האחזקה שבוצעו באתר, יכללו- פירוט המתקן שטופל, מהות התיקון/טיפול, גורם מבצע, גורם מאשר ותאריך.

המלצות הביקורת

- 2.1 על המועצה להשלים את מיפוי כלל הגנים הציבוריים, לתת לכל גן שם חד חד ערכי לזיהוי המדוייק ולתת לכל מתקן ומתקן שם או מספר ייחודי המזהה אותו.
- 2.2 על הממונה על מתקני המשחקים במועצה להשלים את פתיחתם של תיקי גן לכלל גני המשחקים במועצה ולודא כי הם כוללים את כל המסמכים הנדרשים על פי התקן.
- 2.3 על הממונה על מתקני המשחקים במועצה לדאוג כי לכל אחד מהאתרים יהיה ספר תחזוקה הכולל את כל המסמכים והמידע הנדרשים על פי התקן.

תגובת המבוקרים

בסעיף 2.5 מצוין כי ישנו קלסר ובו מנוהלים 23 גנים בלבד. הדבר לא מדויק. לרשות יש התקשרות לביצוע אחזקה לגני המתקנים עם חברת משכ"ל. חברת משכ"ל פיתחה מערכת מערכת לניהול אחזקת מתקני המשחק המכונה "פרקטיקל". כלל הבדיקות וכלל החומרים נמצאים בתוך המערכת כנדרש. חברת האחזקה מטעם משכ"ל, **גנית פארק**, מתנהלת בתוך תוכנת ניהול האחזקה של פרקטיקל. החומרים של חברת לשחק בטוח אינם קשורים לכך, אלא להתנהלות אל מול מכון התקנים. הרשות בחרה להתקשר על חברת **לשחק על בטוח** כדי להעמיק של שליטתה בניהול האחזקה, כפי שנדרש.

לגבי נושא ספר התחזוקה. המכון לפי חלק 1 של ת"י 1498 הוא זה שמקבל את הוראות התחזוקה של המתקנים והוא זה שיכול להעביר אותו לרשויות. עד שנת 2021 המכון בחר שלא לאכוף את הסעיף והוא עדיין לא מעביר את הוראות התחזוקה. רק בשנת 2021 המכון פנה לרשויות ודרש להכניס את הוראות התחזוקה לתיק הגן וזאת מבלי להעביר את החומר שכבר נמצא ברשות לרשויות. הרשות נדרשת לפנות

לחברות ולאסוף את הנתונים הללו. חברת לשחק על בטוח מבצעת את האיסוף וההטמעה והיא צפויה לסיים את התהליך עבור הרשות עד סוף מרץ 2023.

במסגרת מכרז משכ"ל לא ניתן להכניס לתחזוקה גנים שאין להם בדיקות הולם או שלא סיימו תהליך מול המכון. לצערנו, בשל מגבלות תקציביות לחלק מהגנים עדיין אין את כל הנדרש על מנת להכניס לתחזוקה.

לפני כחודש הועברה לחברה למשק וכלכלה הזמנה ע"ס של כ- 900,000 ₪ שתשמש לסיום ביצוע בדיקות ההולם והתיקון לאחר מכן.

לגבי סגירת המעגל בתיקון ליקויים. שוב אדגיש כי המערכת של הפרקטיקל הוכתבה לרשות כחלק מההתקשרות. למרות זאת, בחרנו להתקשר עם חברת ניהול על מנת להעמיק את מוטת השליטה של ניהול האחזקה, לא בידי החברה המתחזקת אלא על ידי הרשות.

הערת הביקורת

חברת משכ"ל מנהלת את תחזוקתם של 23 גנים בלבד מתוך כלל הגנים שמיפתה הביקורת. למנהל האגף הטכני אין גישה למערכת ניהול תיקי הגנים וכן הביקורת לא קיבלה עד היום גישה למערכת זו. מתוך יתר פרקי הדוח, הביקורת מסיקה ברמת ודאות גבוהה כי אין בתיקים הנמצאים במערכת הדיגיטלית את כלל המסמכים הנדרשים על פי התקן.

3. בדיקות תקופתיות**3.1 הקדמה**

- תקן ישראלי 1498, מחייב את המועצה, כבעלים של אתרי המשחקים, לבצע סדרה של בדיקות לוידוא תחזוקה שוטפת אשר יבטיחו תקינות ובטיחות של המתקנים.
- בדיקה בעת קבלת מתקן חדש והכנסתו לתהליך בדיקות שוטפות.
 - בדיקות תפקוד חודשיות.
 - בדיקה תפקוד שנתית .
 - בדיקה אחת ל- 3 שנים בידי מעבדה מאושרת.
 - בדיקת בולם אחת ל- 5 שנים.
 - בדיקה ואישור של מכון התקנים.

3.2 קבלת מתקנים והכנסתם לתכנית אחזקה

התקן קובע⁷ כי במועד קבלת אתר לאחריותו, בעל האתר (המועצה) יבצע את הפעולות הבאות:

א. קבלת המסמכים הבאים:

1. אישור התאמה עדכני לדרישות התקן הישראלי 1498 על חלקיו, של מעבדה מאושרת. (תוקף עד 36 חודשים) או הצהרת יצרן על התאמת המתקנים שהותקנו על ידו באתר לדרישות התקן בצירוף תעודת תו תקן שמציינת את כל הדגמים באתר (תוקף מסמך זה עד שנה, בגמר השנה חובת בדיקה של מעבדה מאושרת)
 2. תיק אתר מעודכן- בהעדר תיק אתר, המפעיל יכין תיק בהתאם לדרישות אשר יכלול את ספר התחזוקה של האתר.
 3. הוראות תחזוקה של היצרן.
 4. הצהרת היצרן שהתקין את התשתית המלאכותית. במקרה והתשתית קיימת יותר מ- 5 שנים או אם אין הצהרת מתקין בתוקף- תעודת בדיקה של מעבדה מאושרת שמאשרת את תקינות התשתית.
- ב. ביצוע סקר קבלה לבחינת התאמת המתקן לדרישות התקן והתאמת תיק האתר למציאות בשטח. לצורך ביצוע סקר קבלה יתבצע סיור קבלה באתר.
- ג. בסיור הקבלה ישתתפו ככל האפשר נציג החברה המקימה את האתר ונציג בעל האתר.
- ד. בסיור הקבלה יקבל בעל האתר מהיצרן, במידה וקיים, מידע ייחודי לגבי המתקנים באתר.
- ה. היה ונמצאו ליקויים, יפעל בעל האתר לסילוקם כמפורט בסעיפים 3.9.3-3.9.7 לתקן. אתר יתקבל לאחריות בעל האתר לאחר סילוק הליקויים שאותרו בסיור הקבלה.

⁷ בסעיף 3.6 לחלק 7 בת"י 1498

3.3 ביצוע בדיקות תפקוד חודשיות

בחינת תפקוד מפורטת, הבוחנת פעולה ויציבות של המתקן, במיוחד בעקבות בליה. בחינת תפקוד תיערך כל חודש, או לפי הוראות היצרן. הבחינה תיערך על-ידי בעלי המתקן או האחראים לו, ותיעשה בהתאם לנקוב בטבלה 1.

טבלה 1- פרטים לבחינת תפקוד חודשית

הפרט הנבחן	פגמים אפשריים
1. מבנה כללי (חלקים קבועים ואחרים)	העדר חלקי מבנה; סדקים, שברים וכד'.
2. אמצעי חיבור	העדר אמצעי חיבור, התרופפות סגירה, העדר אמצעי הבטחה מפני התרופפות.
3. חלקים נעים	העדר חומר סיכה במסבים, פגם בתנועה (חופש יתר או היתפסות)
4. שרשרות	אי תקינות החיבורים ושחיקתם.
5. יסודות	חופש בין היסוד לקרקע, בליטת היסוד מעל פני הקרקע.
6. כיסוי משטחים מתחת למתקנים ובסביבתם.	העדר כיסוי מספיק, אי ניקיון הכיסוי
7. חבלים	השחתה
8. סימון ושילוט	
9. הגנה מפני יציאה לכביש	

3.4 בדיקות שנתיות

הבחינה השנתית העיקרית נועדה לקבוע, במרווחי זמן של 12 חודשים לכל היותר, את רמת הבטיחות הכוללת של המתקן, היסודות ופני המשטחים, כגון: השפעות מזג האוויר, ראיות לריקבון או לשיתוך וכל שינוי ברמת הבטיחות של המתקן בגלל הוספה או החלפה של רכיבים. הבחינה השנתית העיקרית יכולה לדרוש ביצוע חפירה או פירוק של חלקים מסוימים. בחינה זו תיעשה בידי אנשים "בעלי כישורים", שישמרו בקפדנות על הוראות היצרן- מהנדס מכונות רשוי או מהנדס אזרחי רשוי, שהוכשר במכון התקנים הישראלי לערוך את הבדיקות השנתיות.

3.5 בדיקות תלת שנתיות

אחת לשלוש שנים המתקנים יבדקו בבדיקה שנתית בידי מעבדה מאושרת לצורך העניין מעבדה מאושרת יחשב מכון התקנים הישראלי או מי שאושר על-ידי הממונה

על התקינה על פי הסעיף 12 (א) של חוק התקנים תשי"ג-1953, לבדוק את התאמת המתקנים לתקן ולתת תעודת בדיקה על כך.

3.6 בדיקות הולם חמש שנתיות

אחת לחמש שנים תתבצע על ידי מעבדה מאושרת בדיקת הולם לבחינת כשירות התשתיות המלאכותיות (סינטטיות) בכל אחד מאתרי המשחקים, על מנת לוודא שתכונות ספיגת האנרגיה נשמרו וניתן מענה לאפשרות נפילה מהמתקנים השונים הנמצאים באתר. ממצאי הבדיקה ירשמו ע"ג תעודת בדיקה ויתועדו בתיק הגן.

3.7 אישור מכון התקנים

מכון התקנים החליט בישיבת מנהלת תו תקן בתאריך 13.05.2020 לעדכן את שיטת הפיקוח אחר תחזוקת מתקני השעשועים. החל מינואר 2021, בעל אתר (ובניהם רשויות מקומיות) שאין ברשותו היתר תו תקן ולא נמצא בהליך לקבלת תו תקן בעצמו או באמצעות מתחזק חייב להגיש בקשה להיתר תו תקן. הפעלת מתקני משחק ללא היתר תו תקן מהווה עבירה פלילית.

3.8 ניתוחים סטטיסטיים

סעיף 3.14 בחלק 7 של התקן הישראלי 1498 מגדיר את החובה לבצע ניתוחים סטטיסטיים: "בעל האתר יבצע ניתוחים סטטיסטיים של נתוני התחזוקה, לרבות בנושאים הבאים: א. התפלגות סוגי הפגמים וחומרתם, בחתך מתקנים, אתרים ועוד. ב. התפלגות קריאות שירות ומקורות מידע על פגמים. ג. התפלגות תאונות וחומרתן בחתך אתרים, מתקנים, ימי השבוע, שעות היום וכו'."

הביקורת בחנה האם המועצה מבצעת את דרישות תקן ישראלי ת"י 1498 לגבי ביצוע פעולות האחזקה והבטיחות התקופתיות השונות.

ממצאי הביקורת

3.1 קבלת מתקנים חדשים והכנסתם לתכנית אחזקה

הביקורת בחנה את תהליך קבלת המתקנים באתרים הבאים: פארק המשפחות- שצ"פ 514, גן שעשועים ליד בית הכנסת "שמחת חיים"- שצ"פ 506 ושצ"פ 525 ברחוב התפוח. הביקורת ביקשה לקבל ממהנדס המועצה את המסמכים הבאים לכל אחד מהפרוייקטים:

- תעודת בדיקת מכון התקנים או הצהרת יצרן למתקנים.
- תעודת בדיקה מצע בלימה.
- תיק אתר מאושר על ידי מכון התקנים הכולל את 10 המרכיבים המפורטים בתקן.
- ספר תחזוקה לאתר עם פרוט פעולות האחזקה
- הוראות תחזוקה של האתר.

מבדיקת הביקורת עולה:

- בעת ביצוע סיור קבלת האתרים, מועברים למהנדס המועצה תעודות בדיקה של מכוון התקנים למתקני המשחקים ותעודת בדיקת מצע בלימה . (לגבי שצ"פ 506 לא התקבל אישור למשטח בלימה)
- המועצה לא קיבלה הוראות תחזוקה של היצרן, לא נפתח תיק אתר מעודכן וספר תחזוקה.
- המהנדס לא מעביר את המתקנים והמסמכים להמשך טיפול ושילוב בתכנית האחזקה השוטפת והם נשלחים לארכיון המועצה.

3.2 ביצוע בדיקות תפקוד חודשיות

- המועצה ביצעה בפברואר 2021, באמצעות חברת "גנית פארק", תיקון והחלפה של מתקני שעשועים ברחבי המועצה בהיקף כספי של 313,251 ₪.
- המועצה החלה ב 02/2022 ביצוע של אחזקה שוטפת של מתקני השעשועים באמצעות חברת "גנית פארק" בעלות שנתיית של 194,844 ₪.
- במכרז האחזקה נכללו 30 אתרים בלבד ובתכנית האחזקה של החברה המתחזקת כלולים 29 אתרים (מתוך 46 אתרים לפחות, הקיימים במועצה)
- **בפועל, מבוצעות בדיקות חודשיות ב- 23 אתרים בלבד. (50% מהאתרים הידועים)**
- 6 אתרים הכלולים במכרז אינם נבדקים. על פי הכתוב בדוח האחזקה החודשי מצויין כי "ירדו מתחזוקה" בתאריך 09/09/2021.
 - ❖ שצ"פ 541 אשטרום
 - ❖ שצ"פ 540 הלל הידידות
 - ❖ שצ"פ 536 בעל שם טוב
 - ❖ שצ"פ 539 בנה ביתך
 - ❖ שצ"פ 532 גאולים
 - ❖ שצ"פ 534 הארי שלב ד'
- 6 האתרים ש"ירדו מתחזוקה" ו- 16 האתרים שאינם כלולים במיפוי ובתכנית האחזקה, פעילים ופתוחים לציבור למרות שאינם מתוחזקים, בניגוד לחוק.
- מבדיקת הביקורת את דוחות האחזקה החודשיות ומפגישה בשטח עם החברה המתחזקת, עולה כי חברת האחזקה מקפידה לבצע בדיקות חודשיות בכל המתקנים באתרים ומתעדת את הביקורות במערכת הממוחשבת בזמן אמת.
- הביקורת לא קיבלה נתונים לגבי אופן תיעוד ותיקון הליקויים העולים במהלך הבדיקות החודשיות ואופן תיקונם ואופן הבקרה של המועצה על תהליכי הבדיקות החודשיות, התיעוד והתיקון.

3.3 בדיקות שנתיות

- בחודשים אוגוסט-ספטמבר 2022 ביצע המהנדס גבי שואף בדיקה שנתית של מתקני שעשועים וכושר ב- 22 אתרים במועצה. (48% מהאתרים בלבד).
- דוחות הבדיקה מתועדים ושמורים בקלסר תיקי גן אצל מנהל האגף הטכני.

מס"ד	מספר שצ"פ	כתובת	תאריך בדיקה	תאריך דו"ח
1	516	כושר- דרך רבין	08/08/2022	09/08/2022
2	517	כושר אורנים- מעלה חוני המעגל	08/08/2022	14/08/2022
3	518	כושר הלל ידידות-רח' מנחם בגין	08/08/2022	09/08/2022
4	519	כושר תשח- בן יוסף/האתרוג	08/08/2022	09/08/2022
5	520	כושר אשטרום - הרב עזיזי דיעי	08/08/2022	14/08/2022
6	521	הבנים- רחוב יצחק שמיר	09/08/2022	10/08/2022
7	522	הירדן- רחוב האשל	08/08/2022	09/08/2022
8	523	הירדן- רחוב האשל	08/08/2022	09/08/2022
9	524	נווה הרים- רחוב הלולב	08/08/2022	09/08/2022
10	525	7 קומות- רחוב חוני המעגל	08/08/2022	09/08/2022
11	526	נוף המושבה- רחוב הרב עזיזי דיעי	08/08/2022	09/08/2022
12	527	הלולב פינת הערבה- ליד גגו	08/08/2022	09/08/2022
13	528	קול יהודה- רחוב דולב	08/08/2022	09/08/2022
14	529	רובע מרכז- דולב 16	08/08/2022	09/08/2022
15	530	דרך רבין	08/08/2022	09/08/2022
16	531	פארק קק"ל- דרך רבין	08/08/2022	09/08/2022
17	533	אורנים/אלונים- רח' חוני המעגל	31/08/2022	01/09/2022
18	535	יונתן בו עזיאל- עליון	31/08/2022	01/09/2022
19	537	יונתן בן עזיאל- תחתון	31/08/2022	01/09/2022
20	538	גן ציבורי גאולים	31/08/2022	01/09/2022
21	546	כושר בנה ביתך- רח' כליל החורש	31/08/2022	01/09/2022
22	547	החסידה 5	31/08/2022	01/09/2022

- ברחבי המועצה קיימים 24 אתרים נוספים הפועלים ללא ביצוע בדיקות תפקוד שנתיות.

3.4 בדיקות תלת שנתיות

- מבדיקת הביקורת עולה כי מתקני המשחקים והכושר אינם נבדקים אחת לשלוש שנים בידי מעבדה מאושרת לבחינת התאמת המתקנים לתקן ומתן תעודת בדיקה על כך.

3.5 בדיקות הולם אחת ל- 5 שנים

- באוגוסט-ספטמבר 2022 ביצעה המועצה בדיקות הולם באמצעות מעבדה מאושרת ל- 7 אתרי משחקים במרחב הציבורי ברחבי המועצה. על פי תוצאות המעבדה, 5 אתרים עמדו בדרישות התקן ו- 2 אתרים לא עמדו בדרישות התקן מבחינת המצע הבולם.

להלן פרוט האתרים שנבדקו על ידי המעבדה:

מס"ד	מספר שצ"פ	כתובת	תאריך דו"ח	תוצאות בדיקה
1	522	הירדן- רחוב האשל	08/08/22	תקין
2	523	הירדן- רחוב האשל	05/09/22	תקין
3	524	נווה הרים- רחוב הלולב	05/09/22	תקין
4	527	הלולב פינת הערבה- ליד גגו	05/09/22	תקין
5	528	קול יהודה- רחוב דולב	08/08/22	לא תקין
6	529	רובע מרכז- דולב 16	08/08/22	תקין
7	30	מבוא תנאים שלב ג' קריה חסידית	05/09/22	לא תקין

- ישנם אתרים שלא עברו בדיקות הולם ולכן נגרעו ב- 09/09/2021 מתכנית האחזקה עד לביצוע הבדיקות. בינתיים הם ממשיכות לפעול ללא בדיקות הולם וללא בדיקות חודשיות ושנתיות:

- שצ"פ 541- אשטרום
- שצ"פ 540- גן הלל-הידידות
- שצ"פ 536- בעל שם טוב.
- שצ"פ 539- בנה ביתך
- שצ"פ 532- גאולים ליד בית הכנסת
- שצ"פ 534- האר"י שלב ד'
- 16 האתרים שאינם ממופים פועלים גם הם ללא ביצוע בדיקות הולם.

3.6 אישור מכון התקנים

- המועצה החלה ב- 02/2022 תהליך של "בירורים מוקדמים" מול מכון התקנים הישראלי לקבלת היתר לתו תקן תחזוקה ל 3 מתקני כושר בלבד. במקביל, המועצה שכרה את שרותיו של יועץ אשר ילווה אותה בהליכי קבלת תו תקן ממכון התקנים. צו התחלת עבודה ניתן ליועץ ב- 30/03/2022. עד למועד הביקורת 12/2022, לא התקבלו אישורים ממכון התקנים לאף אחד מהגנים הנמצאים במרחב הציבורי במועצה.

3.7 ניתוחים סטטיסטיים

- המועצה אינה מבצעת ניתוחים סטטיסטיים כפי שדורש התקן ת"י 1498.

המלצות הביקורת

- 3.1 על מהנדס המועצה ומנהל האגף הטכני לכתוב נוהל לקליטת מתקן חדש, פתיחת תיק אתר והעברתו לאחזקה שוטפת.
- 3.2 על המועצה לבצע מיפוי מקיף של כל הגנים במרחב הציבורי, לפתוח להם תיקי גן ולהכניסם באופן מיידי לתהליך האחזקה התקופתית והסדרת התקן מול מכון התקנים או לחילופין לסגור לאלתר מתקנים שאינם נמצאים תחת משטר הפיקוח, הבקרה והאחזקה הנדרש.
- 3.3 על הממונה על גני המשחקים במועצה, להקפיד על תיעוד תיקון הליקויים העולים במהלך הבדיקות החודשיות ואופן תיקונם וביצוע בקרה של המועצה על תהליכי הבדיקות החודשיות, התיעוד והתיקון.
- 3.4 על הממונה על גני המשחקים במועצה לבצע ניתוחים סטטיסטיים של נתוני התחזוקה, לרבות בנושאים הבאים:
- התפלגות סוגי הפגמים וחומרתם, בחתך מתקנים, אתרים ועוד.
 - התפלגות קריאות שירות ומקורות מידע על פגמים.
 - התפלגות תאונות וחומרתן בחתך אתרים, מתקנים, ימי השבוע, שעות היום וכו'.

תגובת המבוקרים

נוהל קליטת מתקן חדש - לדברי מנהל אגף טכני, נוהל קליטת מתקן חדש קיים בתיק הנהלים. לדברי המהנדס לא מכיר נוהל והוא יפעל לכתיבת נוהל פנימי רשמי למסירת מתקנים.

הערת הביקורת - מבדיקת הביקורת עולה כי "נוהל תחזוקת מתקני משחקים" שהועבר לביקורת לא כולל התייחסות לתהליך קליטת מתקן חדש והעברתו לאחזקה שוטפת.

בדיקות תלת שנתיות - התחום השתנה בכך שהמכון היה בודק את הבדיקות האלו על מנת לשמר את תהליך ההיתר וכיום המכון בחר להפסיק עם כך ולכן רק מעתה נדרשת הרשות להזמין בעצמה בדיקות מעבדה **אחת לשלוש שנים**.

בדיקת הולם אחת ל- 5 שנים - אותה נקודה של חוסר תקציב אשר העליתי לעיל. אם נקבל את התקציב הראוי נוכל לבצע את כלל ההשלמות מיידי.

אישור מכון התקנים - אנו תלויים בלוח הזמנים של המכון. על פי חוק התקנים, רק המכון רשאי לתת היתרים ולכן אין שלנו שליטה על כך.

העמקנו את שליטת הרשות ואנו עוברים לנהל את האחזקה בתוכנת הניהול של חברת לשחק על בטוח שהיא תוכנה מתקדמת יותר העונה של כל דרישות התקן, כולל נושא הניתוחים הסטטיסטיים הנדרשים על פי התקן.

עד סוף מרץ יושלם ההליך להעברת הניהול המלא לחברת לשחק על בטוח כולל הכנת סקיצות מלאות.

4. מצב מתקני השעשועים

תו התקן 1498 מגדיר בחלק 7 נספח ג' שלוש דרגות ליקויים, את רשימת תאור הפגמים בכל דרגה ואת הצעדים שיש לנקוט עם גילויים:

- ליקויים בעלי סיווג קריטי

אי התאמה במתקן או באזור המשחק כהגדרתם בת"י 1498 חלק 7 שבגינם קיימת אפשרות לפגיעה חמורה/מוות, שבירה או קטיעת איברים, היחטכות עמוקה וכו'.
מחייבים את בעל האתר או החברה המתחזקת למנוע הפעלת המתקן ו/או האתר.

- ליקויים בעלי סיווג חמור

אי התאמה במתקן או באזור המשחק כהגדרתם בת"י 1498 חלק 7 שאינו ליקוי קריטי ושבגיננו קיימת אפשרות של בציעה שטחית כגוף שפשוף על פני השטח, צביטה או מעיכה של חלקי גוף, חוסר הכוונה של קבל היעד וכו'.
מחייבים את בעל האתר או החברה המתחזקת למנוע הפעלת המתקן ו/או האתר.

ליקויים בעלי סיווג קל

אי התאמה במתקן או באזור המשחק כהגדרתם בת"י 1498 חלק 7 שהינה סטייה מדרישת התקן ואינו פוגם באיכות המוצר או במשתמש באופן מיידי כגון: שחיקות קלות, קורוזיה פני שטח בלבד, סדקים קלים בעץ, קילופי צבע וכו'.
מחייב תיקון תוך 120 ימים מתאריך הבדיקה.

על פי נוהל אחזקת מתקני משחקים של המועצה "גן שהוגדר בתקן כ"ליקוי קריטי", ייסגר מיידית באמצעים הדורשים כלים מכניים לפירוק, הסגירה והדבקות מדבקות האוסרות את השימוש. בכדי לסגור את הגן מתבצעות הפעולות הבאות:

- א. הודעה למועצה על הצורך בסגירת הגן.
- ב. וידוא כי הגן סגור בהיקפו על ידי מניעת גישה לאזור הסכנה.
- ג. שילוט מתאים סביב הגן. ("הגן סגור עקב מפגע, הכניסה אסורה")
- ד. ייערך סיור בטחון באזור ע"י המתחזק מטעם המועצה ו/או מטעם הפיקוח במועצה לוודא סגירה עד לסילוק המפגע."

הביקורת ביצעה מספר סיורים במועצה במטרה לבחון את מצבם של גני השעשועים:

14/12/21	סיור ראשוני במסגרת סקר מקדים לקראת ביצוע הביקורת.
19/10/22	סיור לבחינת ביצוע בדיקות חודשיות.
23/10/22	סיור המשך לבחינת ביצוע בדיקות חודשיות.
20/11/22	איתור גני שעשועים שאינם נבדקים ומתוחזקים כנדרש.

ממצאי הביקורת

4.1 מתקנים מסוכנים

שצ"פ שקד / הגפן	
	
ליקוי חמור- בליטות וחדויות במתקן, כולל הצבטויות.	ליקוי קריטי- מבנה המתקן נטוי או רופף וקיים חשש ליציבותו.
	
ליקוי חמור- בליטות וחדויות במתקן, כולל הצבטויות. האתר אינו כלול בתכנית התחזוקה של המועצה. בעקבות הערת הביקורת הוסרו מתקני העץ המסוכנים באופן מיידי.	
שצ"פ מול הערבה 7	
	
ליקוי חמור- בליטות וחדויות במתקן, כולל הצבטויות.	ליקוי קריטי- מבנה המתקן נטוי או רופף וקיים חשש ליציבותו.

	<p>ליקוי חמור- חלודה חודרת.</p>
<p>ליקוי חמור- מבנה עם פרטי מבנה משוחררים או חסרים.</p>	<p>ליקוי חמור- בליטות וחדויות במתקן, כולל הצבטויות.</p>
	
<p>ליקוי חמור- מבנה עם פרטי מבנה משוחררים או חסרים.</p>	<p>ליקוי קריטי- מבנה המתקן נטוי או רופף וקיים חשש ליציבותו.</p>
<p>האתר אינו כלול בתכנית התחזוקה של המועצה.</p>	

<p>שצ"פ 514- פארק המשפחות- הרימון פינת הצפצפה</p>	
	

<p>ליקוי חמור- מבנה עם פריטי מבנה משוחררים או חסרים.</p>	<p>ליקוי חמור- מבנה עם פריטי מבנה משוחררים או חסרים.</p>
	
<p>ליקוי חמור- בליטות וחדויות במתקן, כולל הצבטויות.</p>	<p>ליקוי חמור- בליטות וחדויות במתקן, כולל הצבטויות.</p>
	
<p>ליקוי חמור- בליטות וחדויות במתקן, כולל הצבטויות.</p>	<p>ליקוי קריטי- היעדר מעקה למתקן הגובה מ-1.5 מ' / אפשרות נפילה מגובה.</p>
<p>האתר אינו כלול בתכנית התחזוקה של המועצה.</p>	

מול השקד 23

	
<p>ליקוי חמור- מבנה עם פריטי מבנה משוחררים או חסרים.</p>	
<p>האתר אינו כלול בתכנית התחזוקה של המועצה.</p>	

מול הגפן 34

ליקוי חמור- בליטות וחדויות במתקן, כולל הצבטיות.
ליקוי חמור- מבנה עם פרטי מבנה משוחררים או חסרים.
האתר אינו כלול בתכנית התחזוקה של המועצה.

הקריה החסידית מול מועדון פיס

ליקוי קריטי- מבנה המתקן נטוי או רופף וקיים חשש ליציבותו.
ליקוי קריטי- העדר כיסוי שטח בעל תכונות הולם.
ליקוי חמור- העדר מחסום לכביש או שהמחסום אינו אפקטיבי.
האתר אינו כלול בתכנית התחזוקה של המועצה.

שצ"פ 529 – הירדן 630	
	
ליקוי חמור - מבנה עם פרטי מבנה משוחררים או חסרים.	ליקוי חמור - בור במרכז אתר המשחקים הפוגע בכיסויי הולם ומהווה סכנה
האתר כלול בתכנית התחזוקה של המועצה. הליקויים תוקנו מייד עם דיווח הביקורת עליהם.	
שצ"פ בן יוסף-בן גוריון (אנדרטה ללוחמים בנאצים)	
	
ליקוי חמור - פגיעה בכיסויי שטח בעל תכונות הולם.	ליקוי חמור - פגיעה בכיסויי שטח בעל תכונות הולם.
האתר אינו כלול בתכנית התחזוקה של המועצה.	
שצ"פ 541 אשטרום	
	
ליקוי חמור - פגיעה בכיסויי שטח בעל תכונות הולם.	ליקוי חמור - מבנה עם פרטי מבנה משוחררים או חסרים.
האתר כלול בתכנית התחזוקה של המועצה אך "ירד מתחזוקה" לפני שנה ו-3 חודשים	

שצ"פ 524 וייצמן 770	
<p>תיקון ליקוי על ידי חברת אחזקה - שבר של אחד ממוטות העץ בגשר הגורם לחור ברצף הגשר, היוצר ליקוי חדש- מכשלה להולכים בגשר.</p>	
האתר כלול בתכנית התחזוקה של המועצה	

שצ"פ 540 - גן הלל- גן הידידות	
	
<p>ליקוי חמור- פגיעה בכיסוי שטח בעל תכונות הולם.</p>	<p>נדנדה מפורקת לא תוקנה ולא בוטלה. השרשרת שלה מלופפת סביב הקורה</p>
האתר כלול בתכנית התחזוקה של המועצה	
אך "ירד מתחזוקה" לפני שנה ו- 3 חודשים	

שצ"פ 548 - דרך הבנים 523	
	
ליקוי חמור - פגיעה בכיסוי שטח בעל תכונות הולם.	
האתר כלול בתכנית התחזוקה של המועצה.	

שצ"פ מבוא תנאים - הקריה החסידית	
	
ליקוי חמור - פגיעה בכיסוי שטח בעל תכונות הולם.	
	
ליקוי קל - קילופי צבע	ליקוי קל - קילופי צבע
האתר אינו כלול בתכנית התחזוקה של המועצה.	

שצ"פ 534 - האר"י שלב ד'	
	
ליקוי חמור - פגיעה בכיסוי שטח בעל תכונות הולם.	
האתר כלול בתכנית התחזוקה של המועצה	
אך "ירד מתחזוקה" לפני שנה ו-3 חודשים	

שצ"פ הכרמים - תפוח 39/תפוח 15	
	
ליקוי חמור- מבנה עם פריטי מבנה משוחררים או חסרים.	
האתר אינו כלול בתכנית התחזוקה של המועצה.	

4.2 שילוט חובה בגני המשחקים

- שלט ראשי-

לפי נספח תנאים מיוחדים לתקן, שהפיץ מכון התקנים "סימון האתר יתבצע על גבי שלט שיוצב בכניסה אליו.... השלט יהיה בגודל 70*80 ס"מ לפחות, גודל כל אות 5 ס"מ לפחות. בשלט יכללו פרטים אלו: שם בעל המתקן, מספר מזהה את אתר המשחקים, שם המתחזק ומספר ההיתר שלו ממכון התקנים, מספר טלפון להודעה על ליקויים. תאריך בדיקה אחרונה ותאריך הבדיקה הבאה".

- השגחת מבוגר-

סעיף 3.2 לחלק 8 לתקן קובע: "במגרש המשחקים יוצב שלט, במקום בולט לעין אחד לפחות, בדבר החובה של השגחת בוגר. גודל השלט יהיה 35 ס"מ X 25 ס"מ לפחות (ראו ציור 2). אם שטחו של מגרש המשחקים גדול מ-300 מ"ר - יוצבו באתר שני שלטים כאלה לפחות. השלט יעמוד בדרישות התקן הישראלי ת"י 1918 חלק 4 בסעיפים הדנים בגובה האותיות והספרות, בגובה הסמלים ובעיצוב האותיות והספרות. הכיתוב והסמלים יהיו בניגוד חזותי לרקע השלט "...להלן דוגמת השלט הנדרש בתקן :

- בסעיף 1 לחלק 1 לתקן מצוינת הערה לפיה, "תקן זה נוסח מתוך הכרה מלאה בצורך לפקח על ילדים בני 0 עד 3 שנים. לשם בטיחות נוספת נכללו דרישות ספציפיות למתקנים נגישים לילדים בני פחות מ-36 חודשים. ראו הערה ל-1.2.4"

פרטי המתקן-

לפי סעיף 7 לחלק 1 לתקן, "כל מתקן יסומן... על גבי שלט שיוצמד למתקן במקום נגיש ובולט לעין... יכלול פרטים אלה: א. שם היצרן ומענו וסימן המסחר הרשום שלו, אם יש; ב. שנת הייצור; ג. טווח הגילאים של המשתמשים שהמתקן מיועד להם; ד. שם היבואן ומענו או שם נציגו הרשמי בישראל ומענו (אם המוצר מיובא.)"

ממצאי הביקורת

- ברוב המוחלט של האתרים לא קיים שילוט תקין של ליווי מבוגר ו/או של פרטי המתקן.
- הביקורת מצאה כי רק ב- 23 האתרים המתוחזקים מתוך 46 האתרים שמופו על ידי הביקורת הוצב שלט ראשי כפי שדורש התקן.
- מתוך 23 האתרים המתוחזקים, ב- 4 אתרים השילוט הוסר (שצ"פ 529, 518, 538, 547).
- ב- 2 אתרים אין התאמה בין מס' השצ"פ למספר המופיע בשלט. (שצ"פ 531 במקום 527 ושצ"פ 528 במקום 523)
- בשצ"פ 521 השלט הראשי מוסתר על ידי צמחיה.
- תאריך הבדיקה המופיע בשלט בשצ"פ 527 שגוי (08/2021 במקום 08/2022)
- המספר המזהה של האתר כתוב בכתב יד, דהוי ובלתי קריא בחלק גדול מהאתרים.

	
שילוט מוסתר על ידי צמחיה	שילוט מחוק /דהוי ובלתי קריא

המלצות הביקורת

- 4.1 על המועצה לטפל באופן מיידי בליקויים שעלו בביקורת או לחילופין, לסגור את המתקנים הפגומים עד לתיקון הליקויים או להסיר את המתקנים הליקויים חסרי התקנה.
- 4.2 על המועצה לבצע בדחיפות סיור בכלל אתרי המשחקים לאיתור ליקויים נוספים וטיפול מיידי בהם.
- 4.3 יש לשלט את כל אתרי המשחקים הפעילים במועצה בהתאם לדרישות התקן ולדאוג כי הרישום יהיה ברור ובלתי מחיק.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת מבוקרים

5. טיפול בפניות תושבים

ת"י 1498 קובע בסעיף 3.9 את אופן הטיפול בפניה הנוגעת למתקן שאינו עומד

בדרישות:

- " בעל האתר יזהה תקלה במתקן המשחקים אם קיבל על כך הודעה מרשות, תלונת אזרח, דיווח של עובד חברה, דיווח במבדק של בודק מוסמך או מעבדה מוסמכת או כל גורם אחר.
- בעל האתר יבדוק את מהות התקלה וחומרתה בל"ז המפורט להלן ממועד קבלת ההודעה, ובמקרה הצורך יגדר וישלט את האתר/המתקן:
 - א. בשעות העבודה- במהלך יום העבודה.
 - ב. לאחר שעות העבודה- בבוקרו של יום העבודה למחרת.
 - ג. בסוף שבוע- בדיקה, גידור ושילוט תוך 24 שעות.
- בעל האתר ימנע מיידית אפשרות שימוש במתקן בכל מקרה של תקלה חמורה או קריטית באמצעות גידור, פירוק או אטימה, ובנוסף יוודא התקנת שילוט אזהרה מתאים.
- באחריות בעל האתר לוודא מדי יום את האפקטיביות ותקינות הסגירה של מתקן עד לתיקונו וחזרתו לשימוש, באמצעות בדיקה חזותית של הסגירה מדי יום."

נוהל אחזקת גני המשחקים במועצה מגדיר את אופן קבלת פניות תושבים דרך המוקד לגבי

ליקויים בטיחותיים והפעולות אותם מבצעת המועצה במטרה לטיפול בליקויים:

- "**קריאה רגילה**- תקלות המוגדרות בסיווג קל ו/או עבודות אחזקה שוטפות שתוכננו מראש, יציאה תוך 48 שעות ועבודה רציפה עד גמר העבודה ו/או תיקון התקלה.
- קריאה דחופה**- תקלות המוגדרות "קריטי" או "חמור" ו/או הגורמות לנזקים חמורים, עבודה רציפה עד להפסקת הסכנה. (סגירת המתקן או הגישה אליו ו/או תיקון התקלה)"

"גן שהוגדר בתקן כ"ליקוי קריטי", ייסגר מיידית באמצעים הדורשים כלים מכניים לפירוק,

הסגירה והדבקות מדבקות האוסרות את השימוש. בכדי לסגור את הגן מתבצעות הפעולות הבאות:

- א. הודעה למועצה על הצורך בסגירת הגן.
- ב. וידוא כי הגן סגור בהיקפו על ידי מניעת גישה לאזור הסכנה.
- ג. שילוט מתאים סביב הגן. ("הגן סגור עקב מפגע, הכניסה אסורה")
- ד. ייערך סיור בטחון באזור ע"י המתחזק מטעם המועצה ו/או מטעם הפיקוח במועצה לוודא סגירה עד לסילוק המפגע."

"קריאת מוקד לילה"

מנהל המחלקה מקבל למייל או לטלפון הנייד את כל הקריאות ומדווח למתחזק מטעם המועצה. לאחר מכן מתבצע תיעוד של קריאת המוקד בתוכנה ממוחשבת על ידי המתחזק.

מנהל המחלקה מטעם המועצה ממיין את הקריאות ע"פ הדחיפות:

- א. קריאות דחופות- עדיפות ראשונה- מטופלים מיידית.
- ב. קריאות רגילות- עדיפות שניה- מטופלים תוך יומיים (48 שעות)

- בזיהוי התקלה מנהל המחלקה יחליט אם לתקן, למנוע גישה פיזית למתקן או לפרק את המתקן.
- התייעוד יבוצע בטופס קריאת מוקד בתוכנה ממוחשבת.
- אם הוחלט לפרק את המתקן הוא יסולק עד היסוד.
- אמצעים ושלטים למניעת גישה למתקן הם: הדבקת מדבקה "אסור בשימוש" + רשת + מתכת גמישה ואזיקונים."

הביקורת בדקה את הפניות שהתקבלו במוקד העירוני בשנים 2021-2022 בנוגע לליקויים בגני המשחקים ובחנה את אופן הטיפול בפניות.

ממצאי הביקורת

5.1 זמן תגובה מינימלי לטיפול בליקויים לא תואם לדרישות התקן.

נוהל המועצה וכן ההגדרות במערכת פתיחת הקריאות של המוקד, מגדירים את זמן הטיפול בפניה הנוגעת בליקויים במתקני משחקים כ- 48 שעות ממועד הדיווח ולא כפי שמגדיר התקן: במידי במהלך יום העבודה, למחרת בבוקר לליקויים שדווחו לאחר שעות העבודה ועד 24 שעות לליקויים שדווחו בסוף השבוע.

5.2 ניתוח הפניות

- מניתוח נתוני הפניות שהתקבלו במוקד בשנים 2021-2022 (כפי שמופיע בטבלה המופיעה מטה) עולים הממצאים הבאים:
- בשנת 2021 התקבלו 18 פניות ובשנת 2022 התקבלו במוקד 10 פניות בנושא גני המשחקים. סה"כ התקבלו 28 פניות בתקופה שנבדקה.
 - **רק 3 פניות (10.7% מהפניות) טופלו בטווח הזמן שנקבע בתקן- עד 24 שעות.**
 - **סה"כ 5 פניות (17.8% מסך הפניות) טופלו ונסגרו במוקד בתוך טווח הזמן שהוגדר בנוהל המועצה והוטמעה במערכת המוקד (48 שעות).**
 - 10 פניות נוספות טופלו ונסגרו בטווח של יומיים עד שבוע.
 - 6 פניות טופלו בטווח שבין שבוע לחודש ימים.
 - תלונה אחת טופלה תוך כחודשיים.
 - 6 תלונות נסגרו לאחר יותר מ- 3 חודשים בצורה גורפת באותו יום.
 - **זמן הטיפול הממוצע בפניות וסגירתם במוקד עומד על 18.3 ימים.**
 - נמצאו מספר תלונות חוזרות שלא טופלו במשך חודשים.

5.3 הטיפול בליקויים

ממצאי הפניות נראה שהטיפול בפניות המוקד, ברוב המקרים, אינו עומד בדרישות התקן הדורשים תיקון, סגירה או פרוק מתקן עם ליקויים חמורים תוך 24 שעות.

5.4 פרוט הפניות שהתקבלו במוקד בשנים 2021-2022 בנוגע לגני משחקים

פניה	תיאור הפניה	פתיחה	סגירה	י.טיפול	משך טיפול
2575969	נדנדה כחולה שמחוברת לשני חבלים קרועים בגינה שברחוב הארי	07/01/21	11/05/21	124.5	מעל 3 חודשים
2607821	נדנדה שבורה	24/01/21	11/05/21	107.5	מעל 3 חודשים
2613879	נדנדה בגינה ברחוב הארי סמוך למתנ"ס שהחבלים שמחוברים לנדנדה נשחקו וכל מעטפת הברזל גלוייה	26/01/21	10/05/21	104.2	מעל 3 חודשים
2614945	חבל של נדנדה שהחבלים שלו גלויים וישנו ברזל	27/01/21	11/05/21	104.5	מעל 3 חודשים
2627224	במשחקייה מאחורי בית כנסת היכל אליהו בסוף המגלשה הכל שבור וסדוק ומהווה סכנה לילדים	02/02/21	11/05/21	98.5	מעל 3 חודשים
2637548	נדנדה שבורה	08/02/21	11/05/21	92.5	מעל 3 חודשים
002479	בפארק השעשועים שסמוך למועדון הפיס בקריה החסידית רחוב הארי 9/7 החבל של הנדנדה נקרע, לקחו את הנדנדה לתיקון מבקש שיחזירו	20/06/21	13/08/21	54.0	כחודשיים
002828	ברחוב האשל 20 במשחקייה ליד הבית כנסת, נוצר בור גדול עם צינור חשמל אשר יוצא מהבור הזה, מתלוננים מפחדים לתת לילדים שלהם לשחק במשחקייה בעקבות הבור הזה יש לתקנו בדחיפות תודה	22/07/21	26/07/21	4.2	יומיים עד שבוע
002956	משחקייה לאחר תיקון והוצבת צילייה דשא קרוע, משחקייה מלוכלכת מחצץ וזבל הורים מתלוננים על המשחקייה	15/08/21	26/08/21	10.9	שבוע עד חודש
002972	נדנדה - שהוסרה וטרם הורכבה	19/08/21	14/09/21	26.4	שבוע עד חודש
002980	בפארק המשפחות ישנה סירה שהקצה שלה מברזל והוא חשוף ובנוסף ישנו מתקן לטיפוס על חבל שמתחתיו לטענתו אין שום הגנה למי שנופל	22/08/21	22/08/21	1.0	תוך 48 שעות
003165	במשחקייה שברחוב הסחלב עשו צלון וחתכו זפת לחפור לעמוד. השאירו שם בור קטן מהזפת שחתכו והכול מתפורר שם	10/10/21	11/10/21	0.9	תוך 48 שעות
003187	מגלשה מפורקת בגן משחקים	13/10/21	14/10/21	1.2	תוך 48 שעות
003194	משחקייה ציבורית שנראת במצב מאוד חמור ומאוד מסוכן להיות בה, מלא חצץ על הדשא, ובנוסף הדשא קרוע ויש עליו אבנים גדולות בבקשה לטפל בזה המשחקייה בתחילת רחוב בן גוריון	14/10/21	28/10/21	14.1	שבוע עד חודש
003197	מגלשה סדוקה במשחקייה בשכונת הכרמים	14/10/21	28/10/21	13.9	שבוע עד חודש
003385	ברחוב הארי ישנה גינה שהיתה בא נדנדה הנדנדה התפרקה ומאז לא החזירו אותה הוא מבקש להחזיר את הנדנדה	16/11/21	29/11/21	13.5	שבוע עד חודש
003470	דשא מתפורר ועל הריבועים שהדביקו שיוצאים בגינה ברחוב רבי טרפון	12/12/21	30/12/21	18.3	שבוע עד חודש
003492	הדשא הסינטטי הורם ויש מלא חצץ צריך לסר את זה לטענתה פלג הגליל ביצעו שם עבודת תיקון ולא החזירו את הדשא למקום	16/12/21	19/12/21	3.1	יומיים עד שבוע
003735	נדנדות חסרות בגנים ציבוריים רחוב האשל ורחוב הליבנה	24/02/22	26/02/22	2.2	תוך 48 שעות
003826	נדנדה שבורה בגן הלל	27/03/22	30/03/22	2.9	תוך 48 שעות
003990	נדנדה קרועה	03/05/22	08/05/22	5.1	יומיים עד שבוע
004062	בגן הלל שברו ועקרו שלט ליד המשחקייה	16/05/22	20/05/22	4.1	יומיים עד שבוע
004153	נדנדה שבורה ליד מקלט 13	07/06/22	13/06/22	6.3	יומיים עד שבוע
004197	נדנדה שבורה ומושב עם קפיץ שבור	15/06/22	21/06/22	5.5	יומיים עד שבוע
004371	בפארק המשפחות של חצור המגלשה הגדולה שבורה וזה מסוכן	25/07/22	28/07/22	3.0	יומיים עד שבוע
004381	בגינה ברחוב הארי צילייה אחד החבלים השתחרר מהרוח וזה מהווה סכנה	28/07/22	03/08/22	6.4	יומיים עד שבוע
004598	נדנדה שבורה בגן משחקים בעליה של מדא	08/09/22	11/09/22	3.4	יומיים עד שבוע
004683	הנדנדה שבאנדרטה שבורה	02/10/22	06/10/22	4.2	יומיים עד שבוע

ממוצע 18.3

המלצות הביקורת

- 5.1 על מנהל האגף הטכני לעדכן את נוהל אחזקת המתקנים של המועצה בהתאם לדרישות התקן הישראלי לעניין זמן התגובה בטיפול בליקויים כמפורט לעיל:
- א. בשעות העבודה- במהלך יום העבודה.
 - ב. לאחר שעות העבודה- בבוקרו של יום העבודה למחרת.
 - ג. בסוף שבוע- בדיקה, גידור ושילוט תוך 24 שעות.
- 5.2 על מנהל האגף הטכני לעדכן את זמן התגובה המוגדר במערכת פתיחת הפניות במוקד ל- 24 שעות.
- 5.3 על מנהל האגף הטכני לטפל בפניות הנוגעות לליקויים במתקני משחקים במרחב הציבורי תוך 24 שעות על ידי תיקון הליקוי, סגירת המתקן או פרוקו וכן להקפיד על תיעוד הפעולות וסגירת הקריאה במוקד עם סיום הטיפול בפניה.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת מבוקרים

פרק ב'

דוח ביקורת בנושא

ניהול השוק העירוני

1. כללי

1.1 מבוא

חובותיה וסמכויותיה של עירייה בכל הקשור לניהול שווקים מוסדרים בחוקים ובתקנות, חלקם ייחודיים וחלקם כלליים. בין השאר מוסדר הנושא בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן - חוק רישוי עסקים), בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן - חוק התכנון והבניה), ובפקודת בריאות הציבור (מזון) [נוסח חדש], התשמ"ג-1983 (להלן - פקודת בריאות הציבור [מזון]).

בפקודת העיריות נקבע, בין היתר, כי העירייה "תסדיר שווקים ציבוריים למכירת מצרכים ומקומות למכירה פומבית של מיטלטלין ומקרקעין ותקבע אגרות, דמי-שכירות ותשלומים אחרים שישולמו בעד השימוש בשווקים או במקומות למכירה פומבית, וכן תקים שווקים או מקומות כאמור"⁸. עוד נקבע בפקודת העיריות ובפקודת המועצות המקומיות, כי הרשות המקומית רשאית להתקין חוקי עזר שיאפשרו לה, בין היתר, לעשות פעולות שהיא נדרשת או מוסמכת לעשותן על פי הפקודה או כל דין אחר.

המועצה של חצור הגלילית חוקקה בשנת 1996 את **חוק עזר לחצור הגלילית (שווקים), התשנ"ז-1996**, המסדיר את פעילותו שול השוק העירוני. חוק העזר עודכן בשנת 2016.

בימים אלו נמצאת המועצה המקומית בעיצומה של הקמת שוק עירוני מקורה- הקארדו הגלילי.

1.2 מטרת הביקורת

הביקורת מבקשת לבחון את התנהלות השוק העירוני הקיים במטרה להפיק לקחים לקראת המעבר לשוק העירוני המקורה ולהסדיר את התנהלותה עד למעבר השוק.

1.3 היקף הביקורת

הביקורת בחנה את ניהול השוק העירוני, את רישוי השוק והמוכרים, הפיקוח על פעילות השוק, האכיפה של חוק העזר העירוני והגביה של אגרות השוק מהמוכרים.

1.4 חקיקה, תקינה נהלים והנחיות

- פקודת העיריות [נוסח חדש]
- פקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש]
- צו המועצות המקומיות, תשי"א-1950
- חוק עזר לחצור הגלילית (שווקים), התשנ"ז-1996
- דוח מבקר המדינה בנושא שווקים וירידים- ניהול ופיקוח של רשויות מקומיות. 2006

⁸ סעיף 239 (1) בפקודת העיריות.

1.5 עיקרי הממצאים

- **מדיניות ואמות מידה** - המועצה לא קבעה מדיניות ואמות מידה למתן היתרי מכירה.
- **העדר מפקח** - המועצה לא מינתה מפקח לשוק האחראי ליישום חוק העזר העירוני.
- **העדר נהלים** - המועצה לא גיבשה נהלים המסדירים את פעילות השוק העירוני.
- **מכרז לניהול השוק** - הביקורת לא קיבלה ממנכ"ל המועצה הסברים מדוע החליטה המועצה לצאת למכרז לניהול השוק העירוני, ומשהתקבלה ההחלטה, מדוע לא המשיכה המועצה בניהול המכרז לאחר פסילת ההצעות שהתקבלו בסבב הראשון.

פרסומים

- **המועצה אינה מפרסמת את שטח השוק וגבולותיו** בעיתונות המקומית, על לוחות המודעות ולא באתר האינטרנט שלה.
- **באתר המועצה לא קיים מידע לגבי תהליך קבלת רישיון** והיתר למכירה בשוק העירוני ולא טופס רישום ותשלום אגרות מקוון.
- **המועצה אינה מפרסמת את ימי פעילות השוק** בעיתונות המקומית, על לוחות המודעות ולא באתר האינטרנט שלה.

מיפוי השוק

- **המועצה אינה מחזיקה ואינה מנהלת מפה מסודרת** ועדכנית של הדוכנים והמשטחים ושל המוכרים אשר קיבלו רישיון למכור בהם.
- **המועצה אינה מנהלת רשימה כלשהי של המוכרים** בשוק ואינה יודעת מי האנשים המוכרים בו.
- **מוכרים הטוענים לבעלות על דוכנים**, אותם הם משכירים למוכרים אחרים, דבר אשר עומד בסתירה לחוק העזר העירוני.

היתרים ורישיונות מכירה

- המועצה אינה פועלת על פי חוק העזר העירוני ואינה מנפיקה היתרים ורישיונות למוכרים.

אגרת היתר ודמי שימוש

- **נתונים שגויים בפנקס אגרות השוק** - נפלה שגיאה בחישוב האגרות ודמי השימוש המופיעים בפנקס באמצעותו מבוצעת הגבייה. הסכום של אגרת היתר הכניסה והסכום של דמי השימוש שווים בפנקס.
- **גביה בחסר שלא בהתאם לחוק** - הפקח הגובה אינו מודד את גודל הדוכן בעת הגבייה אלא גובה על פי הערכה כללית של גודל הדוכן. **הגבייה מבוצעת בניגוד לחוק העזר העירוני, לא בהתאם לפנקס הגבייה וגורמת לגביית חסר.**
- **ימי שוק ללא גביה** - במהלך 2021, לא בוצעה גביה עבור 20 ימי שני בהם אמור היה להתקיים יום שוק מבלי שקיים תיעוד המסביר מדוע לא בוצעה גבייה.
- **קליטת כספים באיחור** - בניגוד להנחיות משרד הפנים, לפיהם כל הכספים שנתקבלו ברשות יופקדו בבנק בו ביום או ביום העסקים שאחריו ובמידה ונקלטים למחרת ישמרו בכספת, נמצא כי ב 33% מימי הגביה, הכספים אינם מופקדים בגזברות באותו היום

ואם מופקדים למחרת אינם נשמרים בכספת אלא נשמרים בידי הגובה ללא הגנה מספקת ובניגוד להנחיות.

פיקוח על פעילות השוק

- בהעדר מפקח אשר מונה בכתב על ידי ראש המועצה, אין גורם עירוני אשר פועל ליישום ומימוש הנחיות חוק העזר העירוני לניהול השוק העירוני. הפקח, אשר התבקש לבצע את הגביה בתחילת כל יום שוק, אינו פועל לאכוף את הנחיות החוק.
- השוק פועל כיום ללא השגחה ואכיפה המתחייבת על פי החוק:
 - ✓ מוכרים פועלים מחוץ לגבולות השוק
 - ✓ המוכרים לא פועלים על פי היתרים ואגרות
 - ✓ בשוק קיימים מטרדים ומפגעים לא מטופלים
 - ✓ אין שמירה של הניקיון על ידי המוכרים
 - ✓ המוכרים מדליקים אש בתחום השוק ללא קבלת אישור לכך
 - ✓ ועוד

יעוד הקרקע, שימושים והיתרי בניה

- **שימוש חורג שלא בהתאם ליעוד הקרקע**- על פי תכנית המתאר המקומית, יעוד הקרקע עליו פועל השוק העירוני והחניון היה עד לתאריך 28/01/2021 לשימוש חקלאי. בתאריך זה אושר שינוי יעוד מקרקע חקלאית לקרקע למגורים.
- בשנת 2003, כאשר ביקשה המועצה לראשונה להסדיר את רישוי העסקים של השוק העירוני, ציינה מהנדסת הועדה לתכנון ולבניה בתגובתה כי אין היתר לשימוש וכי "על פי תכנית האב של חצור- יועד מקום לשוק במקום אחר."
- **שימוש במבנים ללא היתר בניה**- בשוק קיימות סככות ברזל וציקות של רצפות בטון אשר כבר בשנת 2003 ציינה מהנדסת הועדה לתכנון ובניה כי אין להם היתרי בניה. לדברי מהנדס המועצה, למבנים הקיימים בשוק העירוני אין היתר בניה.

רישוי עסקים- היתר משטרה וכיבוי אש להפעלת השוק

- **השוק העירוני פועל כעת, ופעל ברוב שנות פעילותו ללא רישוי עסקים תקף וללא אישור משטרה וכיבוי אש.**

בטחון ובטיחות

- **העדר קב"ט או מנהל בשוק**- במהלך שעות הפעילות של השוק לא נמצא במקום בעל תפקיד מטעם המועצה, למעט בשעה בה גובה המפקח את האגרות מהמוכרים.
- **העדר גידור**- השוק אינו מגודר בגדר בגובה 2 מטר. הגדר הקיימת פרוצה במספר מקומות ואינה מאפשרת בקרה יעילה על הנכנסים לשוק.

- **העדר שמירה** - במהלך מספר סיורים שביצעה הביקורת, ומתלונות של סוחרים בשוק, עולה כי לא קיימת שמירה בשוק, למרות הדרישה של המשטרה ועל אף שהמועצה משלמת כל חודש על 2 שומרים בהיקף משרה מלאה לכל יום שוק בסך הכל כ- 5,000 ₪ לחודש. עקב כך לא קיימת בקרה על הלקוחות הנכנסים למתחם השוק.
- **העדר בקרה על מוכרים** - המועצה אינה מנהלת כל בקרה, פיקוח ומעקב אחר פרטיהם של המוכרים בשוק העירוני. למפקח אשר מבצע את פעולת הגביה אין רשימה של המוכרים בשוק, אין פרטים מזהים שלהם ובכל יום שוק הוא גובה כסף מהמוכרים מבלי למלא את פרטי המשלמים למעט שמם הפרטי.
- **יציאות חירום נעולות** - יציאות החירום שנקבעו בגדר ההיקפית של השוק נעולות במהלך הפעילות בשוק. בהנחה שהמועצה תסדיר את תקינות הגדר ההיקפית, נעילתם של פתחי המילוט עלולה לסכך את חיי הקונים והמוכרים בשעת חירום.
- **העדר תכנית בטיחות** - למועצה אין תכנית בטיחות כתובה לשוק העירוני.
- **אישור קונסטרוקטור לא תקף** - נכון למועד הביקורת אין למבנים בשוק העירוני אישור תקינות תקף.
- **ליקויים בסככות** - בסיור שערכה הביקורת בנובמבר 2021 בשוק נמצאו ליקויים בסככות, מבנים עקומים, חיבורי קורות מנותקים ועוד.
- **מכשולים ומהמורות** - על אף הדרישה שהעלה ממונה הבטיחות, השוק משופע במהמורות, מכשולים והפרשי גבהים, המסכנים את הבאים לשוק.
- **העדר הסדרת תנועה וחניה** - המועצה לא הסדירה עד היום את חניון השוק, לא כתבה תכנית תנועה וחניה, לא הסדירה בשטח את החניות (למעט עמודי בטון המייצרים נתיב תנועה בחלק מהחניה) ולא התקינה תמרורים בכניסה לחניון השוק ובתוכו.
- חנית השוק משמשת כאזור תפעולי ומחסן חומרי בניה מאולתרים של הקבלן אשר מבצע את פיתוח הכביש הראשי של הישוב וזאת מבלי לייצר הפרדה פיזית בין האזורים.
- **בטיחות באש** - חוק העזר העירוני אוסר להדליק אש במתחם השוק בין אם לבישול ובין אם לחימום ובין לשריפת פסולת, אלא במקום ובתנאים שקבע המפקח. בסיורים שערכה הביקורת בשוק נמצא כי המוכרים אינם מקפידים על ההנחיה שלא להדליק אש בשוק והמפקח אינו אוכף הנחיה זו.

ניקיון ותברואה

- **העדר כלי אשפה בדוכנים ובמשטחים** - המועצה לא אפיינה את נתוניו של כלי האשפה אשר נדרש המוכר להחזיק ובסיוור בשוק נראה שהמוכרים אינם עושים שימוש בכלי אשפה מסודרים כפי שנדרש בחוק.
- **העדר מיכלי אשפה מרכזיים** - המועצה לא התקינה מיכלי אשפה כלליים אליהם מתבקשים המוכרים לפנות מעת לעת ותום יום השוק את כלי האשפה שלהם. "מיכל האשפה" היחיד הוא מכולת רמסע פתוחה הנמצאת בתחום תחנת מעבר האשפה הפיראטית הסמוכה לאתר השוק, וגם אליה לא מפונה האשפה בצורה סדורה.
- **השלכת אשפה מחוץ לפחי אשפה** - בניגוד להנחיות חוק העזר, המוכרים משאירים את האשפה בתום יום העבודה במערומי אשפה מאולתרים.
- **עיכוב בניקוי השוק** – מסיוורים שערכה הביקורת בימים שלאחר יום השוק עולה כי השוק אינו מנוקה באופן קבוע בסוף היום או למחרת ולעתים מנוקה רק מספר ימים אחרי יום השוק וגם אז לא מנוקה בצורה מלאה.
- **סמיכות לאתר פסולת לא מוסדר** - השוק העירוני נמצא בסמיכות לאתר פסולת לא מוסדר שמתפעלת המועצה, הפוגע באיכות החיים ובחווית הקניה של הקונים והמוכרים.
- **מפגעים שאינם מסולקים** - בסיוורים שערכה הביקורת נמצא כי קיימת משאית נטושה העומדת באופן קבוע בתחום השוק העירוני ואינה מסולקת.
- **העדר שרותים ציבוריים** - במסגרת הסיוורים שביצעה הביקורת נמצא כי השירותים הכימיים, אשר מוצבים בדרך כלל בכניסה לשוק על ידי ספק חיצוני, לא היו מוצבים במהלך חודש ינואר 2021. מבדיקה עם מנהל האגף הטכני עולה כי המועצה החליפה ספק כדי לחסוך עלויות אך כיוון שנגמר החוזה עם הספק הקודם ועדיין לא נסגר ההסכם עם הספק החדש לא קיימים שירותים כימיים במתחם השוק העירוני.
- **העדר מים זורמים** - במסגרת הסיוור שערכה הביקורת בתאריך 31/01/2021 עלה כי אין מים זורמים בברז אותו התקינה המועצה בכניסה למתחם השוק.

בחינת חוק העזר ועדכונו לקראת מעבר לשוק המקורה

- המועצה לא ביצעה בחינה של חוק העזר העירוני ולא פועלת להתאימו למציאות החדשה של המעבר לשוק עירוני מקורה

2. ניהול הפעילות בשוק העירוני

2.1 אחריות על פעילות השוק

האחריות על ביצוע הגביה בשוק מוטלת על אחד מהפקחים העירוניים, אשר כפוף למנהלת ביטחון קהילתי, הכפופה למנכ"ל המועצה. יתר תחומי האחריות בניהול השוק העירוני נמצאים תחת מנכ"ל המועצה.

2.2 קביעת מדיניות ואמות מידה בהפעלת השוק העירוני

מדיניות ניהול השוק העירוני ואמות המידה למסירת דוכנים למוכרים יכולים לקבוע את צביון השוק העירוני ולהשפיע על הישוב. על הנהלת המועצה לדון ולהחליט האם הבסיס להפעלת השוק הוא כלכלי, חברתי או שילוב ביניהם, האם היא מעדיפה לנהל את השוק בעצמה או למסור את ניהולו לחברה כלכלית או לגוף חיצוני אחר, האם להקצות את הדוכנים בדרך של מכרז, הרשמה, מסירה לצרכי שיקום וכן לקבוע את אמות המידה לקבלת רישיון למכירה.

2.3 מינוי מפקח

על פי חוק העזר של המועצה, פעילות השוק תהא מפוקחת על ידי מפקח אשר מונה בכתב על ידי ראש המועצה ותפקידו לאכוף את הוראות חוק העזר (שווקים).

2.4 נהלים להפעלת השוק

מערך הנהלים במועצה, מהווה תשתית ניהולית ותפעולית בעלת חשיבות עליונה. קיומם של נהלים העשויים כהלכה, מגדירים את מדיניות הארגון ומטרותיו, את שיטת הביצוע, את בעלי התפקידים המשתתפים ואת הגדרת הסמכות והאחריות של כל אחד מהם. ללא נהלים מסודרים מושקעים משאבים רבים בישיבות תיאום ובירור ובמקום אפקטיביות תפעולית עוסקים בכיבוי שריפות ותיקון נזקים. הנהלים באים לתמוך בתהליכי העבודה, ליעל, למנוע כפילות בביצוע פעילויות, לכוון התמחויות ולנתב את הידע הקיים והנדרש לרכישה. אכיפה של תהליכי עבודה אפשרית רק באמצעות הטמעה של נהלים התומכים בתהליכי העבודה.

כמו כל פעילות ותהליך של המועצה, כך גם פעילות השוק העירוני אמורה להיות מוסדרת על ידי נוהל מסודר הנשען על חוק העזר העירוני.

2.5 הפרטת ניהול השוק

בשנת 2019 יצאה המועצה במכרז למתן שרותי הפעלת השוק העירוני בשטח המועצה ולשם כך ניסחה מכרז מפורט ומקצועי. בועדת המכרזים בתאריך 05/01/2020 נבחנו ונפסלו 2 ההצעות שהתקבלו בשל העדר עמידה בתנאי הסף. המועצה לא יצאה למכרז נוסף לניהול השוק העירוני.

הביקורת בחנה האם ניהול השוק העירוני נמצא בתחום אחריותו של מנהל מחלקה במועצה, מדוע הוחלט להפריט את ניהול השוק ומדוע חזרו בהם מהחלטה, האם נכתבו נהלים לניהול פעילות השוק והאם מונה בכתב מפקח על ידי ראש המועצה ליישום הוראות חוק העזר.

ממצאי הביקורת

- 2.1 העדר מדיניות ואמות מידה-** המועצה לא קבעה את מדיניות הפעלת השוק העירוני ולא את אמות המידה למתן היתרים ורישיונות למכירה.
- 2.2 העדר מפקח שוק-** למרות החובה החוקית למנות בכתב מפקח לשוק העירוני, אשר יהיה אחראי ליישם את הנחיות חוק העזר העירוני, לא מינה ראש המועצה מפקח לשוק.
- 2.3 העדר נהלים-** המועצה לא גיבשה נהלים המסדירים את פעילות השוק העירוני.
- 2.4 מכרז לניהול השוק-** הביקורת לא קיבלה ממנכ"ל המועצה הסברים מדוע החליטה המועצה לצאת למכרז לניהול השוק העירוני, ומשהתקבלה ההחלטה, מדוע לא המשיכה המועצה בניהול המכרז לאחר פסילת ההצעות שהתקבלו בסבב הראשון.

המלצות הביקורת

- 2.1** על המועצה לקבוע את מדיניות הפעלת השוק העירוני ואת אמות המדינה למתן היתרים ורישיונות למכירה בשוק, לגבי השוק הקיים ולגבי השוק העירוני החדש.
- 2.2** על ראש המועצה למנות בכתב מפקח לשוק העירוני אשר יפעל ליישום הוראות חוק העזר העירוני (שווקים).
- 2.3** על מנכ"ל המועצה לכתוב נהלים אשר יסדירו את הפעלת השוק העירוני בהתאם לדרישות העולות מחוק העזר העירוני.
- 2.4** הביקורת מבקשת לקבל ממנכ"ל המועצה את הפרוטוקולים בהם נדונה ההחלטה לצאת למכרז לניהול השוק וההחלטה להפסיק את המכרז.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת מבוקרים

3. פרסום פעילות השוק

חוק העזר העירוני קובע חובות פרסום מידע הנוגע לפעילות השוק בעיתונות ובלוחות המודעות. לדעת הביקורת, יש מקום לפרסם את המידע הנדרש על פי החוק גם באתר המועצה:

3.1 פרסום שטח וגבולות השוק

בפרק ההגדרות בחוק העזר העירוני (שווקים) נקבע כי "הודעה המתארת את גבול השוק תפורסם בעיתונות המקומית ועל לוח המודעות בבנין המועצה".

3.2 פרסום תהליך קבלת רישיון והיתר

למען השקיפות ושיפור השרות, על המועצה לפרסם באתר האינטרנט שלה את תהליך קבלת רישיון והיתר למכירה בשוק ואת עלויות הרישוי בהתאם לקבוע בחוק בעזר העירוני ולבחון אפשרות לגביה של האגרות הרישוי וההיתר באופן מקוון ופשוט.

3.3 פרסום ימי השוק

בפרק ההגדרות בחוק העזר העירוני (שווקים) נקבע כי יש לפרסם בעיתונות המקומית ובלוח המודעות בבנין המועצה את הימים והשעות שקבע ראש המועצה כיום שוק.

הביקורת בחנה האם המועצה מפרסמת בעיתונות, על לוחות המודעות ובאתר האינטרנט שלה את המידע הנדרש לפרסום על פי החוק.

ממצאי הביקורת

3.1 פרסום שטח וגבולות השוק

המועצה אינה מפרסמת את שטח השוק וגבולותיו בעיתונות המקומית, על לוחות המודעות ולא באתר האינטרנט שלה.

3.2 פרסום תהליך קבלת רישיון והיתר

באתר המועצה לא קיים מידע לגבי תהליך קבלת רישיון והיתר למכירה בשוק העירוני ולא טופס רישום ותשלום אגרות מקוון.

3.3 פרסום ימי השוק

המועצה אינה מפרסמת את ימי פעילות השוק בעיתונות המקומית, על לוחות המודעות ולא באתר האינטרנט שלה.

המלצות הביקורת

3.1 על מנכ"ל המועצה לפרסם בעיתונות המקומית, על לוחות המודעות ובאתר האינטרנט את שטח השוק וגבולותיו, את ימי השוק ואת תהליך קבלת היתר ורישיון מכירה בשוק, טופס רישום ותשלום אגרות מקוון.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת מבוקרים

4. מיפוי השוק

סעיף 3 בחוק העזר העירוני קובע כי המועצה רשאית להקים בשוק דוכנים או לייחד בשוק משטחים, לקבוע את גודלם, צורתם ואופן השימוש בהם. לצורך ניהול ופיקוח יעיל של פעילות השוק העירוני, יש לנהל מפה מעודכנת של מיקומי הדוכנים והמשטחים, גודלם ופרטי המוכרים המשתמשים בהם.

הביקורת בחנה האם המועצה מנהלת מיפוי מעודכן של הדוכנים והמשטחים מבחינתם מיקומם, גודלם ופרטי המוכרים העושים בהם שימוש.

ממצאי הביקורת**4.1 העדר מיפוי**

המועצה אינה מחזיקה ואינה מנהלת מפה מסודרת ועדכנית של הדוכנים והמשטחים ושל המוכרים אשר קיבלו רישיון למכור בהם.

4.3 המועצה אינה מנהלת רשימה כלשהי של המוכרים בשוק ואינה יודעת מי האנשים המוכרים בו.

4.2 מהסיוורים שביצעה הביקורת בשוק עולה כי קיימים מוכרים הטוענים לבעלות על דוכנים, אותם הם משכירים למוכרים אחרים, דבר אשר עומד בסתירה לחוק העזר העירוני.

המלצות הביקורת

4.1 על המועצה לערוך מיפוי של כלל הדוכנים והמשטחים ולציין אילו מוכרים מורשים ומאושרים למכור באילו דוכנים, בהתאם לרישיונות שינתנו למוכרים.

4.2 על המועצה לערוך ולנהל רשימה מעודכנת ומפורטת של כלל הסוחרים הפועלים בשוק העירוני.

4.3 על המועצה לבחון את טענות המוכרים נושא ה"בעלויות" על דוכנים ולאפשר לכל מוכר למכור בכל דוכן או משטח, בהתאם לכללים לניהול השוק, אותם תקבע המועצה.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת מבוקרים

5. היתרים ורשיונות למכירה

כניסת מוכרים לשוק העירוני ושכירת דוכנים ומשטחים מותנית בתהליכי קבלת היתרים ורשיונות המפורטים בחוק העזר העירוני (שווקים).

”
היתר כניסה ורשיון
<p>1. לא ייכנס מוכר לשוק ולא ימכור טובין בשוק אלא ביום השוק, ובלבד שיתקיימו שני אלה:</p> <p>1) בידו היתר בכתב לכניסה לשוק מאת ראש המועצה (להלן-היתר), והוא ממלא אחר תנאי ההיתר;</p> <p>2) בידו רשיון בכתב על זכות שכירות או שימוש בדוכן או במשטח (להלן-רשיון), והוא ממלא אחר תנאי הרשיון.</p>
מתן היתר
<p>2. (א) היתר כניסה יכול שיהיה חד פעמי או לתקופה מסויימת, הכל כפי שנקבע בו.</p> <p>(ב) ראש המועצה רשאי ליתן היתר או לסרב לתיתו, לשנותו, לבטלו או להתלותו, וכן לקבוע בו תנאים, להוסיף עליהם, לגרוע מהם, לשנותם או לבטלם.</p> <p>(ג) ניתן היתר, רשאי ראש המועצה לבטלו או להתלותו, לאחר שנתן הזדמנות לבעל ההיתר לטעון את טענותיו לענין הביטול או ההתלה.</p>
”

הביקורת בחנה האם המועצה מפיקה היתרים ורשיונות לסוחרים בשוק העירוני כפי שנדרש בחוק העזר.

ממצאי הביקורת

5.1 המועצה אינה פועלת על פי חוק העזר העירוני ואינה מנפיקה היתרים ורשיונות למוכרים.

המלצות הביקורת

5.1 על המועצה לקבוע תנאים לקבלת היתר ורשיון מכירה, לנסח את התנאים במסמך ההיתר ואת כללי ההתנהגות בשוק (הנגזרים מנוסח חוק העזר העירוני, כגון, חובת שמירה על הניקיון, שימוש בדוכנים בהתאם להיתר, איסור הבערת אש, השמעות למפקח השוק ועוד), לבחון את עמידת המוכרים המבקשים לקבל היתרים ורשיונות בתנאים שנקבעו, להחתים את מקבלי ההיתר והרשיון ולמסור להם העתק בכתב של ההיתר והרשיון.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת מבוקרים

6. אגרת היתר ודמי שימוש

סעיף 6 לחוק העזר העירוני קובע חובת גביית אגרת היתר ודמי שימוש בהתאם לסכומים שנקבעו בתוספת לחוק העזר כמפורט לעיל:

" אגרת היתר ודמי שימוש	
3.	(א) בעד מתן היתר כניסה תשולם למועצה אגרה בשיעור המפורט בתוספת.
	(ב) בעד מתן רישיון ישולמו למועצה או למי שהמועצה תקבע, דמי שכירות או דמי שימוש בדוכן או במשטח, לפי גודל הדוכן או המשטח, בשיעור כמפורט בתוספת.
"	
" תוספת	
סעיף (6)	
סכום האגרה	
<u>בשקלים חדשים</u>	
15	1. אגרה בעד היתר כניסה למוכר
	2. אגרה יומית לדמי שכירות או לדמי שימוש בדוכן או במשטח שגודלו-
10	עד 2 מ"ר הראשונים
	לכל מ"ר נוסף מעל
10	2 מ"ר הראשונים
"	

הצמדה

חוק העזר הוא מאוקטובר 1996 ולכן הסכומים המעודכנים לאחר הצמדתם למדד שעל המועצה לגבות הם כדלקמן:

סכום האגרה	
<u>בשקלים חדשים</u>	
24.5	3. אגרה בעד היתר כניסה למוכר
	4. אגרה יומית לדמי שכירות או לדמי שימוש בדוכן או במשטח שגודלו-
16	עד 2 מ"ר הראשונים
	לכל מ"ר נוסף מעל
16	2 מ"ר הראשונים

ב"תקנות הרשויות המקומיות (הנהלת חשבונות), תשמ"ח-1988 נקבע כי

”
5. כל פעולה כספית של רשות מקומית תירשם עם היווצרותה בקבצים ראשיים או ברישומי עזר.
”

על פי הנחיות משרד הפנים⁹, הגזבר יודא כי כל הכספים שנתקבלו ברשות (במזומנים ובהמחאות) יופקדו בו ביום או ביום העסקים שאחריו, לזכות חשבון בבנק. לא ניתן להפקיד בבנק את הכספים שנתקבלו בו ביום, ידאג הגזבר לשמירת הכספים במקום בטוח (כספת) עד להפקדתם.

הביקורת הצטרפה לסבב הגבייה בשוק, בחנה את נתוני הגבייה לשנת 2020-2021 ובדקה האם המועצה גובה מכל המוכרים בשוק אגרת היתר ודמי שימוש, האם האגרה ודמי השימוש תואמים לסכומים שנקבעו ולגודל הדוכנים והמשטחים אשר בשימוש המוכרים, האם הכספים נרשמים עם הווצרותם בקבצים הראשיים או ברישומי עזר והאם הכספים מופקדים באותו היום או למחרת בבנק ונשמרים בכספת במידת הצורך.

ממצאי הביקורת

6.1 **העדר זמינות של פנקסי אגרות-** הפקח העירוני עורך בכל יום שני בבוקר סבב גביה בין המוכרים בשוק. הפקח לוקח בתחילת היום פנקס כרוך וממוספר של "אגרת שוק", ומוסר למוכר העתק מרישום פרטי הגבייה שביצע. בסוף תהליך הגבייה מעביר הפקח הגובה את הכסף המזומן שגבה ואת פנקסי אגרת השוק אל פקידת הגזברות. הפקח ופקידת הגזברות בודקים את ההתאמה בין הרישום בפנקסים לבין הכסף שנגבה, הפקידה קולטת את הכסף ומפיקה קבלה מרוכזת על סך דמי האגרה שנגבו באותו היום.

- **בתאריך 26/07/2021, בהעדר פנקס אגרות שוק, גבה הפקח כספים מהמוכרים ומסר להם אישור גביה משוכפל (אגרת שוק מס' 12762 שוכפלה ונמסרה ל 11 מוכרים שונים) במקום למסור אישור גביה ממוספר כפי שנדרש.**

- **בתאריך 17/01/2022, יצא הפקח הגובה לשוק ללא פנקס קבלות, כיוון שלא היה מי שיתן לו את הקבלות באותו הבוקר. הפקח ביצע רישום של המוכרים ומאז מנסה לגבות בדיעבד את כספי אותו יום שוק בהצלחה חלקית בלבד וולא רישום ומעקב מסודרים.**

⁹ סעיף 4.2.3.3.3 בקובץ "הנחיות להנהלת חשבונות ודוח כספי ברשויות המקומיות". אגף בכיר לביקורת ברשויות המקומיות. משרד הפנים. אפריל 2017.

להלן פרוט מספר תשלומי אגרות לשוק לשנת 2021 לפי גובה תשלום.

מס' קבלה	20	30	40	50	60	70	80	90	100	120	200	סה"כ
16604		4		10		14			1			29
16625		5		11		15						31
16632		4		10		21			1	1		37
16635		5	1	14		13						33
16649		3	2	12		9		5	2	1		34
16658		3	1	13		14						31
16911		4		14		6		2	4			30
16979		4		7		9		5	1			27
17002		2		12		13				1		28
17012		5		8		15						28
17025		3		8	1	12				1		25
17048	2	4	1	6		12						25
17084		6	1	10		14						31
17130		4		7	1	14				1		27
17139		5		7		12						24
17159		4		3		13						20
17176		4	2	7	1	11						25
17193	1	5	1	7		9						23
17230		5	1	7		15						28
17251	1	5	3	3		14						26
17379			1			1						2
17382		6	2	5	1	9				1		24
17543		5	2	5	1	11			1	1	1	27
17823	3	4	4	4	1	13				1		30
17898		5	3	6	1	12						27
17980		6		13								19
18006		5	4	7		14				1		31
18032	1	3	3	11		10				1		29
18142		5	4	7	2	10			1	1		30
18179		5	5	5	1	13						30
18205		6	3	6		12				1		28
18322	1	4	10		2	11						28
18373		4	4	5		13						26
סכום כולל	10	142	58	250	12	384	1	12	11	12	1	893

6.4 **איחוד ופיצול אגרות-** בפועל, קיימים עוד 3-6 דוכנים בכל יום שוק שמשלמים בפועל 30 ₪ אך לא באים תמיד לידי ביטוי בנתוני הגביה. מדובר בתושב חצור הגלילית אשר מפעיל מספר דוכנים ומשלם לעתים באופן קולקטיבי על כל הדוכנים ומוציאים בגינם אגרות שלא משקפות את המציאות. (לדוגמה, במקום להוציא 5 אגרות ע"ס 30 ש"ח עבור 5 דוכנים מוצאים 3 אגרות ע"ס 50 ₪)

6.5 **ירידה בהיקף הגביה**- מנתונים שנמסרו לביקורת על ידי הגזברות עולה כי **חלה ירידה של כ-16% בגבייה**. הגבייה בשנת 2021 עמדה על 50,780 ₪ לעומת גבייה בסך 60,360 ₪ בשנת 2020.

6.6 **ימי שוק ללא גביה**- מבדיקת הביקורת עולה כי במהלך 2021, **לא בוצעה גביה עבור 20 ימי שני בהם אמור היה להתקיים יום שוק מבלי שקיים תיעוד המסביר מדוע לא בוצעה גבייה**.

מבדיקה אל מול נתוני המשקעים היומיים, נמצא כי רק ביומיים מתוך ימי השני ללא גבייה היה גשם קל אשר בעטיו לא בוצע גביה. בברור אל מול הגזברות עולה כי בימים בהם הפקח אשר מבצע את הגביה חולה או שאינו מגיע לעבודה אין מי שמחליף אותו ולא מבוצעת גביה בגין אותו שבוע. **העדר גבייה בימים אלו גרמה לאובדן של עשרות אלפי ₪ נוספים בכל שנה מהכנסות המועצה**.

6.7 **מילוי טפסים לא תקין**- טופס תשלום אגרת השוק דורש מילוי של כל פרטי המשלם: שם מלא של המוכר, מספר ת"ז/עוסק מורשה, מספר ושם הדוכן.

מבדיקת הביקורת את פנקסי אגרות השוק לשנת 2021 עולה כי הגובה אינו ממלא את פרטי המשלם למעט שמו הפרטי ואף זאת לעתים בצורה בלתי קריאה.

בהעדר מילוי הפרטים אין בידי המועצה כל אפשרות לדעת מיהם המוכרים אשר פועלים ופעלו בשוק ואשר שילמו אגרות שוק.

דוגמה למילוי חסר של אישור אגרת שוק

6.8 **קליטת כספים באיחור**- בניגוד להנחיות משרד הפנים, לפיהם כל הכספים שנתקבלו ברשות יופקדו בבנק בו ביום או ביום העסקים שאחריו ובמידה ונקלטים למחרת ישמרו בכספת, נמצא כי **ב 33% מימי הגביה, הכספים אינם מופקדים בגזברות באותו היום ואם מופקדים למחרת אינם נשמרים בכספת** אלא נשמרים בידי הגובה ללא הגנה מספקת ובניגוד להנחיות.

תאריך גביה	מספר קבלה	הערות
05/04/2021	16649	כסף נקלט רק לאחר יומיים ולא נשמר בכספת
12/04/2021	16658	כסף נקלט רק למחרת ולא נשמר בכספת
26/04/2021	16911	כסף נקלט רק למחרת ולא נשמר בכספת
23/08/2021	17230	כסף נקלט רק לאחר ששה ימים ולא נשמר בכספת
30/08/2021	17251	כסף נקלט רק למחרת ולא נשמר בכספת
05/09/2021	17379	כסף נקלט רק לאחר שבוע ימים ולא נשמר בכספת
04/10/2021	17543	כסף נקלט רק למחרת ולא נשמר בכספת
11/10/2021	17823	כסף נקלט רק למחרת ולא נשמר בכספת
18/10/2021	17898	כסף נקלט רק למחרת ולא נשמר בכספת
01/11/2021	17980	כסף נקלט רק למחרת ולא נשמר בכספת
22/11/2021	18142	כסף נקלט רק למחרת ולא נשמר בכספת

6.9 טעויות בקליטת הכסף בגזברות- הביקורת מצאה 4 מקרים בשנת 2021 בהם היתה אי התאמה בין הנתונים שנרשמו בפנקסי האגרות, הכספים שהתקבלו והנתונים שנרשמו בגזברות.

תאריך גביה	מס' קבלה	ממצאים
08/03/2021	16625	נמצא פער של 100 ₪ בשל העברת 20 ₪ במזומן אל מול קבלה ע"ס 70 ₪ (2 מקרים) כולל לכאורה תיקון ידני בדיעבד של קבלות 12951 ו 12933 כדי להתאים לסכום מזומן שהועבר לגזברות.
24/05/2021	17002	טעות בקליטת אגרה מס' 12597- נגבו 30 ₪ ממוכר אך נספר בגזברות כ 50 ₪. גובה כנראה השלים מכיסו את ההפרש.
21/06/2021	17084	נגבו 30 ₪ על פי אישור אגרת השוק אך נקלט בטעות בגזברות כ 50 ₪. כנראה שהגובה השלים מכיסו את ההפרש
23/08/2021	17230	אגרת שוק מס 10047 נרשמה כ- 50 ₪ וכך כנראה נגבתה. בטעות נקלטה בגזברות כ 70 ₪. גובה כנראה השלים מכיסו את ההפרש.

המלצות הביקורת

- 6.1 על הגזברית לתקן את פנקסי אגרת השוק בהתאם לערכים המופיעים בחוק העזר העירוני המוצמדים להיום.
- 6.2 יש לספק לגובה של אגרת השוק פנקסי אגרת שוק אשר יהיו ברשותו כדי שלא יהיה תלוי במזכירות הגזברות.
- 6.3 על הגובה לגבות בהתאם לגודל המדויק של הדוכן או המשטח ממנו מתבצעת המכירה, כפול גובה האגרה שנקבעה בחוק העזר והמופיעה בפנקס האגרות ולא כל סכום אחר אשר אינו נגזר מחוק העזר העירוני.
- 6.4 על הגובה להוציא לכל דוכן אגרה נפרדת ולא לאחד ולפצל אגרות.
- 6.4 על הנהלת המועצה לגבות את הגובה בתהליך הגביה ולדאוג להצמיד אליו את השיטור העירוני במידת הצורך.
- 6.5 על מנכ"ל המועצה לדאוג לגיבוי לגביה בימים בהם הגובה אינו מגיע לעבודה.
- 6.6 במידה והמועצה מעוניינת להתחשב במוכרים בימי גשם, יש להסדיר זאת בחוק העזר העירוני. עד לשינוי חוק העזר יש לגבות גם בימי גשם ובימי שוק "חלשים".
- 6.7 על הגובה להקפיד על מילוי שם מלא ומספר תעודת זהות של המוכרים בעת גביית אגרת שוק.
- 6.8 על הגזברות להקפיד על קליטת כספי אגרות השוק במהלך יום הגביה ולא יאוחר מאשר למחרת הגביה תוך מציאת פתרון לאחסון הכספים במהלך הלילה בכספת.
- 6.9 על הגזברות והגובה להקפיד שתהיה התאמה מלאה בין הנתונים הנרשמים בפנקסי האגרות, הסכומים המתקבלים מהגביה והנתונים המוקלדים לקבלה המרוכזת.

תגובת המבוקרים

תגובת הגזברית

אני מאמצת את כל המלצות הדוח המופיעות בסעיף 6. ההערות ייכנסו לתוכנית העבודה ויטופלו בשלביות.

תגובת הפקח הגובה

המוכרים לא משתפים פעולה עם הפקח במסירת פרטים אישיים.

7. פיקוח על פעילות השוק

חוק העזר העירוני קובע מספר פעולות פיקוח שעל המפקח, אשר מונה על ידי ראש המועצה, לבצע במטרה לפקח על יישום הוראות החוק, וביניהם:

- על המפקח לוודא שלא פועלים מוכרים מחוץ לתחום השוק.
- על המפקח לוודא שימוש בדוכנים ובמשטחים בהתאם להיתרים ולאגרת השימוש.
- על המפקח לוודא כי לא יגרום אדם למפגע או מטרד בשוק.
- על המפקח לוודא כי המוכרים ישמרו על ניקיון אזור המכירה שלהם במהלך המכירה ולאחריה.
- על המפקח לוודא כי המוכרים מחזיקים כלי אשפה מהסוג והגודל אותם קבע ומשליכים אליהם את הפסולת שלהם.
- חל איסור הדלקת אש לכל מטרה שהיא אלא על פי היתר בכתב מאת המפקח.
- ועוד

הביקורת בחנה האם המפקח שמונה על ידי ראש המועצה מבצע את פעולות הפיקוח הנדרשות כדי לוודא את פעילות השוק העירוני בהתאם לחוק העזר.

ממצאי הביקורת

7.1 בהעדר מפקח אשר מונה בכתב על ידי ראש המועצה, אין גורם עירוני אשר פועל ליישום ומימוש הנחיות חוק העזר העירוני לניהול השוק העירוני. הפקח, אשר התבקש לבצע את הגביה בתחילת כל יום שוק, אינו פועל לאכוף את הנחיות החוק.

7.2 השוק פועל כיום ללא השגחה ואכיפה המתחייבת על פי החוק:

- מוכרים פועלים מחוץ לגבולות השוק
- המוכרים לא פועלים על פי היתרים ואגרות
- בשוק קיימים מטרדים ומפגעים לא מטופלים
- אין שמירה של הניקיון על ידי המוכרים
- המוכרים מדליקים אש בתחום השוק ללא קבלת אישור לכך
- ועוד

המלצות הביקורת

7.1 על המפקח, אשר ימונה בכתב על ידי ראש המועצה, לאכוף את הכללים להפעלת השוק כפי שבאים לידי ביטוי בחוק העזר העירוני ובנהלים אשר יכתבו על ידי המועצה בנושא.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת מבוקרים

8. יעוד הקרקע, שימושים והיתרי בניה

הוראות חוק התכנון והבנייה תשנ"ה – 1965, מחייבות עקרונית שימוש בשטחים ובמבנים בהתאם לקבוע בתכניות בניין עיר או לפי היתר בנייה. סעיף 1 לחוק מגדיר "שימוש חורג" כך: "שימוש חורג, בקרקע או בבניין השימוש בהם למטרה שלא הותר להשתמש בהם, הן במיוחד והן מהיותם באזור או בשטח מיוחד, לפי כל תכנית או תקנה אחרת שלפי חוק זה החלות על הקרקע או הבניין, או לפי היתר על פי כל חוק הדן בתכנון ובבנייה."

הביקורת בחנה האם השוק העירוני פועל בהתאם לשימושים המותרים על פי יעוד הקרקע והאם התקבלו היתרי בניה למבנים אשר הוקמו בתחומ.

ממצאי הביקורת

8.1 השוק העירוני פועל בגוש 13947 על חלקי חלקות 2 עד 8. לדברי מהנדס המועצה, החניון, המשמש את השוק (בחלקות 2-5) נמצא בבעלות המועצה ומתחם השוק (חלקות 6-8) נמצאות בבעלות פרטית.

8.2 שימוש חורג שלא בהתאם ליעוד הקרקע- על פי תכנית המתאר המקומית, יעוד הקרקע עליו פועל השוק העירוני והחניון היה עד לתאריך 28/01/2021 לשימוש חקלאי. בתאריך זה אושר שינוי יעוד מקרקע חקלאית לקרקע למגורים.

בשנת 2003, כאשר ביקשה המועצה לראשונה להסדיר את רישוי העסקים של השוק העירוני, ציינה מהנדסת הועדה לתכנון ולבניה בתגובתה כי אין היתר לשימוש וכי "על פי תכנית האב של חצור- יועד מקום לשוק במקום אחר."

8.3 שימוש במבנים ללא היתר בניה- בשוק קיימות סככות ברזל ויציקות של רצפות בטון אשר כבר בשנת 2003 ציינה מהנדסת הועדה לתכנון ולבניה כי אין להם היתרי בניה. לדברי מהנדס המועצה, למבנים הקיימים בשוק העירוני אין היתר בניה.

המלצות הביקורת

8.1 על המועצה להסדיר את פעילות השוק אל מול הועדה לתכנון ולבניה מבחינת השימושים והיתרי הבניה.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת מבוקרים

9. רישוי עסקים - היתר משטרה וכיבוי אש להפעלת השוק

השוק העירוני אמור לקבל היתר לפעילות ממחלקת רישוי העסקים במועצה בהתאם לדרישות המפורטות בפריט רישוי 7.7.7' יריד או תערוכה שלא במבנה של קבע, לפיהן מטרת הרישוי הם:

- מניעת סכנות לשלום הציבור והבטחה מפני שוד והתפרצות
- קיום הדינים הנוגעים לכבאות

מכאן, שעל המועצה לקבל את אישור המשטרה ואת אישור כיבוי אש ואת התנאים שלהם להפעלת השוק ועל פיהם להוציא את היתר לרישוי.

הביקורת בחנה האם השוק העירוני פועל בהתאם לרישוי עסקים תקף.

ממצאי הביקורת

9.1 השוק העירוני פועל כעת, ופעל ברוב שנות פעילותו ללא רישוי עסקים תקף וללא אישור משטרה וכיבוי אש.

המועצה החלה בהליך הסדרת רישוי עסקים לשוק העירוני בשנת 2003 אך נראה כי התהליך לא הושלם ולא הוצא היתר להפעלת השוק.

ביולי 2004 התקיימה פגישה בין נציגי המועצה לנציגי משטרת ישראל בה נקבעו לוחות זמנים להסדרת דרישות המשטרה כתנאי למתן היתר מבחינתם, לפיהם הנושאים יטופלו עד סוף שנת 2014.

בביקורת שערכה המשטרה בינואר 2011 בשוק, העירה המשטרה למועצה כי השוק פועל ללא רישיון עסק ודרש להסדיר את הרישוי, אחרת יפעלו לסגירת המקום ולנקיטת הליכים על פי החוק. כמו כן, צויין כי לאור התנהלות ומגעים קודמים מול הרשות, הוחלט שאין מקום לבצע שימוע מקדים בעניין.

בתאריך 21/04/2013 שלחה המשטרה למועצה "התראה טרם סגירת השוק" לאחר שבביקורת שביצעו עלה כי המועצה עדיין לא עומדת בדרישות המשטרה והשוק פועל ללא אישורים משנת 2003 לפחות.

בתאריך 29/04/2014 שלחה המשטרה "התראה שניה- הפעלת "שוק חצור" ללא רישיון", טרם פתיחת חקירה פלילית, בה ציינה כי המועצה פועלת בחריגה מהחוק וללא עמידה בתנאי בטיחות מינימליים. בעקבות ההתראה, התקיימו מספר פגישות עם המשטרה וכנראה שניתן רישוי להפעלת השוק העירוני. (הביקורת לא קיבלה את מסמך ההיתר/רישיון)

בפברואר 2016 התנגדה המשטרה למתן רישיון עסק לשוק העירוני ופרטה: "לא עומד בתנאי המשטרה ואין שיתוף פעולה לאורך זמן למילוי התנאים. לכן לא ממליץ לאשר בשלב זה."

בתאריך 16/03/2020 ביצעה המשטרה ביקורת בשוק העירוני וממנה עלה כי השוק פועל ללא רישיון משנת 2014 ונמצאו ליקויים רבים:

1. הקב"ט או מנהל המקום אינם נמצאים במקום כפי שנדרש.
2. אין שמירה במקום (נדרשים 2 שומרים ללא נשק)
3. אין גדר תקינה בגובה 2 מטר מסביב לשטח השוק כאשר הכניסה לשוק פרוצה מכל הכיוונים אף רכזים נכנסים לתוך שטח השוק בזמן שיש קהל בשטח השוק.
4. אין הפרדה בין החניה לשטח השוק.
5. אין מערכת כריזה במקום.
6. אין מצלמות במקום.
7. אין שילוט במקום ותמרורי הוראה בכניסה וביציאה מהשוק.
8. בצד הדרומי של השוק ערימת פסולת (עצים, ברזלים וכו')
9. חוטי חשמל מפוזרים בצורה פרוביזורית.

הביקורת המשטרתית מסכמת ואומרת: "השוק העירוני חצור מנוהל ע"י הרשות המקומית ללא רישיון עסק ועמידה באף אחד מתנאי הרישוי שנמסר לה ע"י המשטרה ואי עמידה בתנאים בטחוניים מינימליים. עקב כך, הנושא יועבר לחקירות בתחנה לצורך פתיחת תיק של ניהול עסק ללא רישיון".

בתאריך 04/02/2021 אישרה המשטרה את רישיון הפעלת השוק "בכפוף לתנאי המשטרה וביקורת רכז רישוי עסקים".

מחלקת רישוי עסקים הפיקה בתאריך 07/02/2021, על בסיס אישור המשטרה, רישיון לניהול העסק בתוקף עד לתאריך 06/02/2021 זאת **מבלי לבקש ולקבל את אישור כיבוי אש כתנאי להפקת הרישיון.**

במועד הביקורת, במרץ 2022, שוב פועל השוק ללא רישוי עסקים תקף, ללא אישור משטרה וללא אישור כיבוי אש.

בעקבות הערת הביקורת פנתה המועצה לראשונה לכיבוי אש וקיבלה רשימת דרישות כיבוי אש שהופקה לאחר ביצוע ביקורת של כיבוי אש במקום ומהווה תנאי להוצאת רישיון עסק לשוק.

המלצות הביקורת

9.1 על המועצה **לפעול לאלתר** לקבלת רישיון לניהול עסק ולעמוד בכל דרישות הרישיון שינתן.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת מבוקרים

10. בטחון ובטיחות

מהביקורות שערכה המשטרה לאורך השנים והמציאות, כפי שעולה בסיורים שערכה הביקורת בשוק העירוני, עולים **ליקויים חמורים בנושא בטחון ובטיחות בשוק העירוני.**

ממצאי הביקורת

10.1 העדר קב"ט או מנהל בשוק- במהלך שעות הפעילות של השוק לא נמצא במקום בעל תפקיד מטעם המועצה, למעט בשעה בה גובה המפקח את האגרות מהמוכרים.

10.2 העדר גידור- השוק אינו מגודר בגדר בגובה 2 מטר. הגדר הקיימת פרוצה במספר מקומות ואינה מאפשרת בקרה יעילה על הנכנסים לשוק.

	
פרצות בגדר בחזית השוק	פרצות בגדר בחזית השוק
	
פרצות בגדר בעורף השוק	פרצות בגדר בעורף השוק

10.3 העדר שמירה- במהלך מספר סיורים שביצעה הביקורת, ומתלונות של סוחרים בשוק, עולה כי לא קיימת שמירה בשוק, למרות הדרישה של המשטרה ועל אף שהמועצה משלמת כל חודש על

2 שומרים בהיקף משרה מלאה לכל יום שוק בסך הכל כ- 5,000 ₪ לחודש. עקב כך לא קיימת בקרה על הלקוחות הנכנסים למתחם השוק.

	
<p align="center">30/01/2022 אין שומרים בשוק</p>	<p align="center">13/12/2021 אין שומרים בשוק</p>

10.4 העדר בקרה על מוכרים- הביקורת מצאה כי המועצה אינה מנהלת כל בקרה, פיקוח ומעקב אחר פרטיהם של המוכרים בשוק העירוני. למפקח אשר מבצע את פעולת הגביה אין רשימה של המוכרים בשוק, אין פרטים מזהים שלהם ובכל יום שוק הוא גובה כסף מהמוכרים מבלי למלא את פרטי המשלמים למעט שמם הפרטי.

10.5 יציאות חירום נעולות- הביקורת מצאה כי יציאות החירום שנקבעו בגדר ההיקפית של השוק נעולות במהלך הפעילות בשוק. בהנחה שהמועצה תסדיר את תקינות הגדר ההיקפית, נעילתם של פתחי המילוט עלולה לסכן את חיי הקונים והמוכרים בשעת חירום.

10.6 העדר תכנית בטיחות- למועצה אין תכנית בטיחות כתובה לשוק העירוני.

בתאריך 10/05/2020 כתב ממונה בטיחות דוח ליקויי בטיחות בו דרש לפרק את כל המבנים והדוכנים המאולתרים תוך חודש ימים, לנקות את האזור ממכשולים וממהמורות ברחבי השוק ולערך סיור ניקיון לפני פתיחת השוק. הממונה על הבטיחות מטעם המועצה נתן על סמך דוח הבטיחות אישור בטיחות זמני לחודש ימים עד לתיקון הליקויים. הביקורת לא קיבלה דוח נוסף המאשר כי הליקויים תוקנו.

ממונה הבטיחות מטעם המועצה אישר בתאריך 06/12/20 כי הוא "ביקר במקום והמקום אינו מהווה סיכון בטיחותי למשתמשים בו", תוך שהוא נסמך על אישור קונסטרוקטור זמני שניתן לשבוע ימים עד לתיקון הליקויים ועוד טרם ניתן אישור סופי.

10.7 אישור קונסטרוקטור לא תקף- מנכ"ל המועצה דרש מסוחר השוק להביא קונסטרוקטור שיאשר להם את תקינות הסככות. סככה שלא תקבל את אישור הקונסטרוקטור תהרס. בתאריך 24/12/20, אישר הקונסטרוקטור את תקינות המבנים בשוק, לאחר שבוצעו 2 הריסות וחזקו מבנים. אישור הקונסטרוקטור הוא לשנה בלבד. **נכון להיום, אין למבנים בשוק העירוני אישור תקינות תקף.**

10.8 ליקויים בסככות- בסיור שערכה הביקורת בנובמבר 2021 בשוק נמצאו ליקויים בסככות, מבנים עקומים, חיבורי קורות מנותקים ועוד.

10.9 מכשולים ומהמורות- על אך הדרישה שהעלה ממונה הבטיחות, השוק משופע במהמורות, מכשולים והפרשי גבהים, המסכנים את הבאים לשוק.

10.10 העדר הסדרת תנועה וחניה- המועצה לא הסדירה עד היום את חניון השוק, לא כתבה תכנית תנועה וחניה, לא הסדירה בשטח את החניות (למעט עמודי בטון המייצרים נתיב תנועה בחלק מהחניה) ולא התקינה תמרורים בכניסה לחניון השוק ובתוכו.

חנית השוק משמשת כאזור תפעולי ומחסן חומרי בניה מאולתרים של הקבלן אשר מבצע את פיתוח הכביש הראשי של הישוב וזאת מבלי לייצר הפרדה פיזית בין האזורים.

10.11 בטיחות באש- חוק העזר העירוני אוסר להדליק אש במתחם השוק בין אם לבישול ובין אם לחימום ובין לשריפת פסולת, אלא במקום ובתנאים שקבע המפקח.

בסיוורים שערכה הביקורת בשוק נמצא כי המוכרים אינם מקפידים על ההנחיה שלא להדליק אש בשוק והמפקח אינו אוכף הנחיה זו.

המלצות הביקורת

- 10.1 על המועצה לדאוג כי מפקח השוק אשר ימונה לתפקידו יהיה נוכח בכל שעות פעילות השוק.
- 10.2 על המועצה לגדר את היקף השוק העירוני בגדר בגובה 2 מטר בהתאם לדרישות של משטרת ישראל.
- 10.3 על המועצה לבקר ולפקח אחר המצאותם ותפקודם של השומרים בשוק ולפעול אל מול חברת השמירה לגבי העדרם של השומרים וקבלת החזר עבור התגמולים אשר שולמו לה עבור ימים בהם לא היתה שמירה בשוק.
- 10.4 על מפקח השוק אשר ימונה ועל האחראי על הגביה לנהל רשימות מפורטות הכוללות את פרטיהם של כל המוכרים בשוק ואת הימים בהם הגיעו למכור.
- 10.5 יש לדאוג כי שערי יציאות החירום יהיו פתוחים בימי השוק.
- 10.6 על הממונה על הבטיחות במועצה לכתוב תכנית בטיחות לפעילות השוק ולבצע ביקורות תקופתיות לבחינת הבטיחות ולעקוב אחר תיקון הליקויים.
- 10.7 על המועצה לוודא כי קיימים אישורי קונסטרוקטור תקפים לכל המבנים במתחם השוק העירוני.
- 10.8 על המועצה לפעול לאלתר לתיקון כל ליקויי הבטיחות ברחבי השוק, כולל המכשולים, המהמורות והמבנים המסוכנים.
- 10.10 על מהנדס המועצה לדאוג לכתיבת תנועה וחניה ברחבי השוק ולסמן ולתרוך את המתחם בהתאם לתכנית.
- 10.11 על המפקח על השוק לדאוג ולפקח כי לא ידליקו אש ברחבי השוק העירוני.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת מבוקרים

11. ניקיון ותברואה

חוק העזר העירוני (שווקים) קבע הנחיות מחייבות הנוגעות לשמירה על ניקיון השוק.

”
סילוק מפגע או מטרד
18 (א) לא יגרום אדם למפגע או למטרד בשוק.
(ב) גרם אדם למפגע או למטרד בשוק או שרכושו מעורב בו, יסלקו ללא דיחוי להנחת דעתו של המפקח ובהתאם להוראותיו.
ניקיון
19. מוכר יחזיק את הדוכן או המשטח בשוק שבו הוא מציע את הטובין ואת סביבתו הקרובה, במצב נקי ותקין וינקה אותם מיד עם עזיבתו את השוק בתום יום העבודה, להנחת דעתו של המפקח.
כלי אשפה
20. (א) מוכר בשוק יחזיק כלי אשפה מסוג, מחומר ובגודל שקבע המפקח.
(ב) מוכר יפנה את האשפה שבתחום דוכנו אן משטחו ובסמוך להם, לתוך כלי האשפה וירוקן את כלי האשפה לתוך מיכלי האשפה הכלליים המותקנים לכך, בסיומו של כל יום עבודה או עם התמלאו, ובלבד שנותר מקום לאשפה באותם כלי אשפה כלליים.
(ג) לא ישליך אדם אשפה אלא לכלי אשפה כאמור בסעיף זה.
”

הביקורת בדקה האם המועצה והמוכרים בשוק פועלים על פי ההנחיות בחוק העזר העירוני (שווקים) לעניין השמירה על הניקיון.

ממצאי הביקורת**11.1 העדר כלי אשפה בדוכנים ובמשטחים**

המועצה לא אפיינה את נתוניו של כלי האשפה אשר נדרש המוכר להחזיק ובסיוור בשוק נראה שהמוכרים אינם עושים שימוש בכלי אשפה מסודרים כפי שנדרש בחוק.

11.2 העדר מיכלי אשפה מרכזיים

המועצה לא התקינה מיכלי אשפה כלליים אליהם מתבקשים המוכרים לפנות מעת לעת ותום יום השוק את כלי האשפה שלהם.
"מיכל האשפה" היחיד הוא מכולת רמסע פתוחה הנמצאת בתחום תחנת מעבר האשפה הפיראטית הסמוכה לאתר השוק, וגם אליה לא מפונה האשפה בצורה סדורה.

11.3 השלכת אשפה מחוץ לפחי אשפה

בניגוד להנחיות חוק העזר, המוכרים משאירים את האשפה בתום יום העבודה במערומי אשפה מאולתרים.

11.4 עיכוב בניקוי השוק – מסיורים שערכה הביקורת בימים שלאחר יום השוק עולה כי השוק אינו מנוקה באופן קבוע בסוף היום או למחרת ולעתים מנוקה רק מספר ימים אחרי יום השוק וגם אז לא מנוקה בצורה מלאה.

11.5 סמיכות לאתר פסולת לא מוסדר

השוק העירוני נמצא בסמיכות לאתר פסולת לא מוסדר שמתפעלת המועצה, הפוגע באיכות החיים ובחווית הקניה של הקונים והמוכרים.

11.6 מפגעים שאינם מסולקים

בסיורים שערכה הביקורת נמצא כי קיימת משאית נטושה העומדת באופן קבוע בתחום השוק העירוני ואינה מסולקת.

11.7 העדר שרותים ציבוריים – במסגרת הסיורים שביצעה הביקורת נמצא כי השרותים הכימיים, אשר מוצבים בדרך כלל בכניסה לשוק על ידי ספק חיצוני, לא היו מוצבים במהלך חודש ינואר 2021. מבדיקה עם מנהל האגף הטכני עולה כי המועצה החליפה ספק כדי לחסוך עלויות אך כיוון שנגמר החוזה עם הספק הקודם ועדיין לא נסגר ההסכם עם הספק החדש לא קיימים שרותים כימיים במתחם השוק העירוני.

11.8 העדר מים זורמים – במסגרת הסיור שערכה הביקורת בתאריך 31/01/2021 עלה כי אין מים זורמים בברז אותו התקינה המועצה בכניסה למתחם השוק.

תמונות מסיורים באתר השוק העירוני- ניקיון ותברואה	
	
גרוטאת רכב במרכז השוק	פסולת שלא פונתה מהשוק לאחר 3 ימים

	
<p>אין מים זורמים בברז שהתקינה המועצה</p>	<p>שרותים לא קיימים באתר שהוסדר לכך</p>
	
<p>אתר פסולת לא מוסדר בסמוך לשוק העירוני המהווה מטרד לקונים ולמוכרים</p>	

המלצות הביקורת

- 11.1 על המועצה לקבוע את נתוני פח האשפה אותו מחוייב להחזיק המוכר בסמוך לדוכנו ולהקפיד כי המוכרים משתמשים בפחי האשפה ושומרים על נקיון סביבתם במהלך יום השוק.
- 11.2 על המועצה להתקין מיכלי אשפה מרכזיים ולודא כי המוכרים מרוקנים את פחי האשפה אליהם במהלך יום השוק ובסיומו.
- 11.3 על מחלקת חזות העיר להקפיד לנקות את השוק העירוני מייד בתום פעילות השוק או למחרת בבוקר.
- 11.4 על המועצה לפנות את אתר הפסולת הלא מוסדר אותו היא מפעילה בסמוך לשוק העירוני.
- 11.5 על מחלקת הפיקוח העירונית לפעול לסילוק המשאית הנטושה המוצבת במרכז השוק.
- 11.6 על המועצה לפעול להחזרתם של תאי השרותים הניידים ולדאוג לקיומם של מים זורמים.

תגובת המבוקרים

לא התקבלה תגובת מבוקרים

12. בחינת חוק העזר ועדכונו לקראת מעבר לשוק המקורה

חוק העזר העירוני (שווקים) של חצור הגלילית פורסם לראשונה בשנת 1996 ועודכן בשנת 2016 (ביטול סעיף העונשין).

בימים אלו מקימה המועצה המקומית, באמצעות החברה הכלכלית, את השוק המקורה, אשר אמור להחליף את השוק העירוני הישן.

לאור הזמן הרב שעבר מיום פרסומו (25 שנים) ולקראת הכניסה לשוק מקורה מודרני, יש מקום לבחון את התאמתו למתאר החדש של השוק ולבצע בו שינויים במידת הצורך, בהתאם לאופן ניהולו המתוכנן.

הביקורת בדקה האם המועצה ביצעה בחינה של חוק העזר העירוני והתאמתו לשוק המקורה.

ממצאי הביקורת

12.1 המועצה לא ביצעה בחינה של חוק העזר העירוני ולא פועלת להתאימו למציאות החדשה של המעבר לשוק עירוני מקורה.

המלצות הביקורת

12.1 על המועצה לבחון את חוק העזר העירוני, ולבצע בו שינויים נדרשים במידת הצורך, לאור הממצאים שעלו בדוח הביקורת ולאור השינויים המשמעותיים שיחולו באופן ניהול השוק העירוני החדש במעבר למבנה הקרדו החדש.

תגובת המבוקרים

תגובת היועץ המשפטי

ההמלצה הונחה על שולחני ואפעל לקדם את הנושא.

פרק ג'

דוח ביקורת בנושא

שירותים לזקן

1. כללי

בהתאם לתוכנית הביקורת השנתית ערך מבקר המועצה, בחודשים אוגוסט – אוקטובר 2022, ביקורת בנושא שירותים לזקן.

מערך השירותים הציבוריים לטיפול בזקנים בחצור הגלילית מופקד על כמה גופים, הנזכרים בדוח זה, וביניהם, מחלקת הרווחה במועצה, המתנ"ס ומרכז היום לקשיש. כחלק מתחום אחריות מטפלת מחלקת הרווחה גם באוכלוסייה הקשישה הנזקקת, החיה בתחום הרשות. כגוף מוניציפלי קיים קושי פרוצדורלי וחוקי בהעברת כספים מגופים הומניטריים כדוגמת הג'וינט וכן תורמים פרטיים אחרים, לטובת הטיפול בזקנים.

על מנת לפתור בעיה זו מחד, ומאידך להוציא מידי הרשויות את הטיפול בקשישים זאת מתוך רצון לייעל ולהעשיר את השירותים הניתנים לקשיש ומכאן לחסוך בכספי ציבור הכרוכים בתפעול מנגנון בירוקרטי, הוקם בחצור הגלילית, באמצעות המתנ"ס, מרכז היום לקשיש.

מרכז היום מספק מגוון רחב של שירותי סיעוד ותעסוקה לקשישים ומפעילה מרכז יום לקשיש. עבור השהות במרכז היום גובה העמותה כספים מהקשישים הן דרך הביטוח הלאומי (עבור זכאים ע"פ חוק הסיעוד), והן בדרך ישירה ע"י הקשיש עצמו כשהתשלום נקבע על פי הוראות תקנון עבודה סוציאלית (משרד העבודה והרווחה). כמו כן מפעילה העמותה מרכז לטיפול בתשושי נפש.

הביקורת קיימה פגישות עם מנהלת מחלקת הרווחה, עו"ס זקן, מנכ"ל המתנ"ס ומנהלת מרכז היום לקשיש, עיינה במסמכי העמותה וכן קיימה סיור במרכז היום לקשיש.

1.1 עיקרי הממצאים

- היקף הוצאות רווחה של המועצה על קשישים פוחת בשנים האחרונות, דבר המעיד על היקף הפעילות (ראה סעיף 2.3 לעיל).
- היקף כ"א ברווחה המטפל בקשישים נופל מהתקן, כך ש 75% משרה מטפל ב 211 קשישים, נתון שאינו מאפשר, כפי שהעידה בפני הביקורת עו"ס זקן, לתת מענה שלם לציבור זה (ראה סעיף 3.2 לעיל).
- תוכנית העבודה של מחלקת הרווחה, אינה מבוססת מדדי ביצוע ואינה מקושרת תקציב, ואינה מתייחסת, זולת בפעילות אחת שלא בוצעה, לתחום הקשישים (ראה סעיף 3.3 לעיל).
- עו"ס זקן לא ערכה, למרות שהדבר נדרש, תוכנית עבודה לתחום פעילותו (ראה סעיף 3.3.2 לעיל).
- מחלקת הרווחה לא ערכה, למרות הדבר נדרש, הצעת תקציב הנוגעת בנושא הקשישים (ראה סעיף 3.3.3 לעיל).
- עו"ס זקן מזינה נתוני סטאטוס למערכת הממוחשבת שלא על סמך אסמכתא (ראה סעיף 3.4 לעיל).
- עו"ס זקן, לאור היקף משרתה, לא מקפידה כנדרש על תיעוד השירותים הניתנים לקשישים (ראה סעיף 3.5 לעיל).

- בהעדר מיפוי נתונים על היקף הקשישים הזקוקים לשירותים מחד, ובהעדר תכנון שנתי וניצול משאבים מקסימלי, ובראשם כ"א הייעודי (עו"ס זקן), אין הבטחה (assurance) כי היקף השירותים הולם את הצרכים (ראה סעיף 3.6 לעיל).
- המועצה לא מעמידה לטובת הקשישים מידע על זכויותיהם (ראה סעיף 3.6.1 לעיל).
- לאור העובדה שלא נערך סקר צרכים, אין הבטחה (assurance) שמחלקת הרווחה אכן מחזיקה במידע על צרכי אוכלוסיית האזרחים הוותיקים בישוב, ונותנת לכך מענה הולם (ראה סעיף 3.6.2 לעיל).
- בהעדר מיפוי לא ניתן לדעת האם ההיקף הנזכר עונה בצורה הולמת את צרכי הציבור בפועל (ראה סעיף 3.6.3 לעיל).
- מחלקת הרווחה לא מפעילה תוכנית קבוצתיות ורגישויות לקשישים (ראה סעיף 3.7 לעיל).
- מחלקת הרווחה לא מפעילה מדריך/מנחה/עובדי סמך מקצועיים ומתנדבים לטובת הקשישים, למרות שיש לכך תקציב (ראה סעיף 3.10 לעיל).
- אין במועצה פורומים לנושא קשישים (ראה סעיף 3.11 לעיל).
- אין הבטחה (assurance) כי נתוני הרווחה בנושא קשישים מהימנים ושלמים (ראה סעיף 4.3 לעיל).
- מחלקת הרווחה לא מפעילה והיא לא מצליחה לנהל את תחום הקשישים בצורה שתבטיח מתן מענה מלא לצרכים, כך שבפועל השירות ניתן למי שפונה או שמתקבל מידע בגינו (ראה סעיף 4.4 לעיל).
- המתנ"ס מחזיק בנכס עירוני ומפעיל בו מרכז יום לקשיש כאשר החזקה בו לא הוסדרה (ראה סעיף 5.1 לעיל).
- ע"פ תקציב המתנ"ס יש למרכז היום הכנסות בגין השכרת מבנה עירוני למרות שבהעדר אסדרה הדבר אינו ניתן חוקית (ראה סעיף 5.1.3 לעיל).
- במרכז היום פועלת מחלקה לתשושי נפש ע"פ מודל המנוגד להנחיות משרד הרווחה, דבר החושף את המתנ"ס והמועצה לסיכונים משפטיים ורגולטורים (ראה סעיף 5.3.2 לעיל).
- היקף משתתפי מרכז היום נופל מתקן התפוסה ע"פ הרישיון בפועל (ראה סעיף 5.4 לעיל).
- מרכז היום, לאור שיעורי התפוסה, חשוף לסיכון קיומי, קרי להמשיך את התנהלותו כעסק חי (ראה סעיף 5.4.4 לעיל).
- אין בידי מרכז היום מידע על נתוני ביקור קשישים במרכז, דבר המקשה עליהם להבטיח כי ההתחשבות עם הביטוח הלאומי נאות (ראה סעיף 5.4.6 לעיל).
- ציוד כיבוי אש במרכז יום לקשיש לא נבדק בשנה האחרונה כנדרש (ראה סעיף 5.6 לעיל).
- אין למרכז יום לקשיש רישיון עסק (ראה סעיף 5.7.2 לעיל).
- המועצה לא מינתה יועץ לענייני אזרחים ותיקים ולא קבעה מדיניות בתחום זה למרות שהדבר נדרש בחוק, ומילא לא קבעה תכנית פעולה בנושא (ראה סעיף 6 לעיל)

2. תקציב מול ביצוע

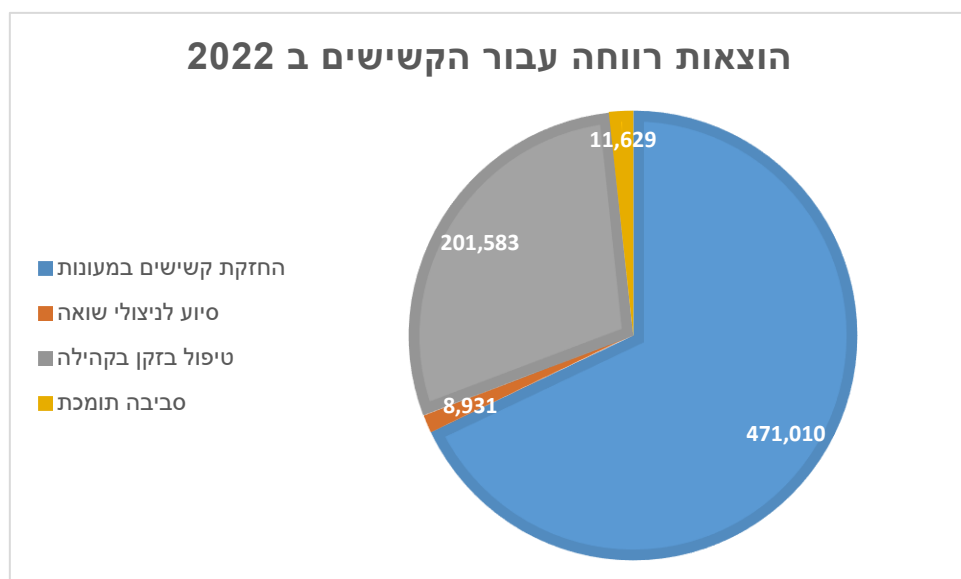
2.1 הקצבות

היקף הכנסות (ההקצבות) המועצה בגין שירותי רווחה לקשישים ב-10/2022 הסתכם ב-632,512 ₪, כאשר חלקה של המועצה מהווה 25%, כנדרש בנוסחת התחשבות עם משרד הרווחה, כדלקמן:

סה"כ	מועצה	משרד הרווחה	
440,352	110,088	330,264	אחזקה במעונות
16,387	4,097	12,290	אזרח ותיק - טיפול בקהילה
10,533	2,633	7,900	אזרח ותיק - מועדונים
7,010	0	7,010	סיוע לניצול שואה
4,220	0	4,220	שירותים לניצולי שואה
361,103	90,276	270,828	הזדקנות מיטבית בקהילה
839,605	207,094	632,512	סה"כ

2.2 הוצאות

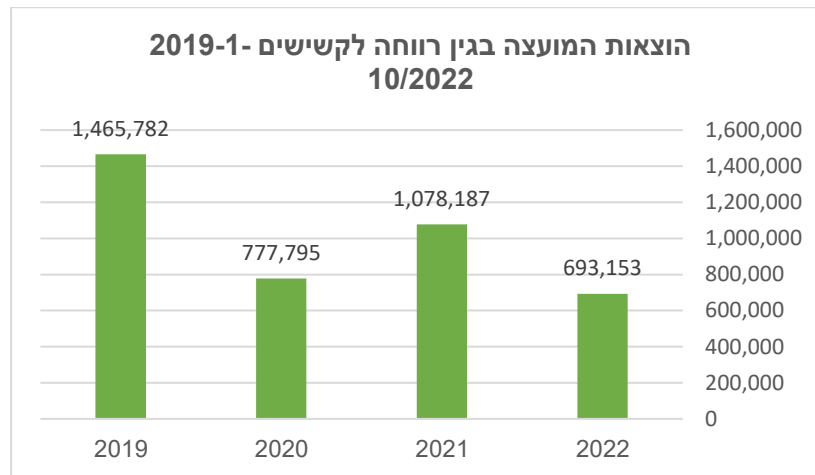
היקף הוצאות המועצה בגין שירותי קשישים עד למועד הביקורת (10/2022) הסתכם ב-793,153 ₪, כדלקמן:

כפי שניתן לראות בתרשים שלעיל, רוב ההוצאות הן בגין החזקת קשישים במעונות, כאשר תקציב של סיוע לניצולי שואה, למרות היקפם בישוב, הנו קטן.

2.3 מגמה

בחינה רטרואקטיבית של הוצאות המועצה בגין רווחת קשישים למן 2019 ועד ל 10/2022 מעלה כי רמת ההוצאות, ביחס ל 2019, אינה גודלת, ובפועל בכל אותן שנים למן 2020 היקף ההוצאות נפל משמעותית לעומת 2019, כדלקמן:

ממצאים אלה הנם תמונת ראי לביצועי הרווחה, שבפועל ממעטת לקיים תוכניות ופעילויות לאוכלוסיית האזרחים הוותיקים. בתגובה לביקורת מסרה מנהלת הרווחה "שוחחתי עם מפקח המחלקה לתחום האזרחים הוותיקים (מר פוהד מוהנא) על מנת לברר את פשר הפער התקציבי כפי שהוצג. לדבריו בשנת 2019 הוצאו השמות רבות למרכז יום ללא אישור וגיבוי תקציבי של משרד הרווחה, כנראה בטעות. הוצאה שבסופו של דבר שולמה על ידי המשרד כדי שהרשות לא תישא בגירעון זה מעבר למצי"ג.

3. עו"ס לזקן

3.1 הנורמה

המחלקה לשירותים חברתיים פועלת מתוקף חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958 (להלן - חוק הסעד), ומתוקף תקנות שירותי הסעד (טיפול בנזקקים), התשמ"ו-1986 (להלן - תקנות שירותי הסעד), ותקנות שירותי הסעד (תפקיד המנהל וועדת הסעד), התשכ"ד-1963.

בחוק הסעד, "נזקק" מוגדר כ"אדם הזקוק לסעד מחמת גילו, מצב בריאותו, ליקויו הרוחני או הגופני... הכל לפי מבחנים שנקבעו בתקנות". סעיף 2 לחוק קובע כי "רשות מקומית תקיים לשכת סעד לשם טיפול סוציאלי בנזקקים והגשת סעד להם. שר הרווחה והשירותים החברתיים, בהתייעצות עם שר הפנים, רשאי להתקין תקנות בדבר ארגון של לשכות סעד של רשויות מקומיות".

בתקנות שירותי הסעד הוגדרו המונחים האלה: "זקן" - בגבר מי שגילו עולה על 65 שנים, ובאישה - מי שגילה עולה על 60 שנים; 'רשות סעד' - רשות מקומית המקיימת לשכת סעד; 'תע"ס' - הנחיות והוראות המנהל הכללי של משרד העבודה והרווחה (תקנון לעבודה סוציאלית - תע"ס), כתוקפן מזמן לזמן, המצויות לעיון הציבור בלשכות הסעד ובלשכות המחוזיות של המשרד האמור".

על פי התקנות האמורות, "רשות סעד תגיש סעד וטיפול סוציאלי לנזקק שפנה אליה בבקשה לכך ותישא בהוצאות סעד וטיפול סוציאלי כאמור... והכל על פי התע"ס".

3.2 תקן ומצבה

למועצה תקן 100% משרה לעו"ס זקן, ואכן עד ל 4/2022 העסיקה המועצה עובד בהיקף האמור. ברם במועד הנזכר, עקב יציאה לחופשת לידה, החלה המועצה להעסיק בתקן זה עו"ס ב 75% משרה. דהיינו המועצה נמצאת בתת תקינה בתחום שירותי רווחה לקשיש, ואכן מעיון בנתונים עולה כי יחס זקנים מטופלים לעו"ס הנו קטן בכל קנה מידה, כדלקמן:

הרשות המקומית	מס' התושבים	מדד חברתי	מס' קשישים	מס' זכאי חוק סיעוד	מס' מטופלים	מס' משרות עו"ס	מס' המטופלים לעו"ס
חצור הגלילית	9,722	5	לא ידוע	כ 278	211	0.75	211

ואכן בתשובה לשאלת הביקורת מסרה מנהלת מחלקת הרווחה כי "יש פער מאוד גדול בין היקף המשרה (75%) ובין העבודה (היא אמונה על כל מערך הטיפול בקשיש)". עוד נמסר לביקורת כי כפי הנראה, המצב הנוכחי לא יסתיים בקרוב עקב הגשת בקשה מטעם העו"סית להאריך את חופשת הלידה.

הביקורת מציינת כי מצב זה מחייב בתיקון. ההישענות על עובדת חלופית בהיקף הנופל מהתקן, כאשר ברור שהיקף עבודתה כמחליפה יהיה ארוך יותר (מחופשת הלידה) מחייב בתיקון. יש לפעול לאיש את תקן עו"ס זקן בהיקף המשרה הנדרש.

3.3 תוכנית עבודה

3.3.1 התייחסות לתחום הקשישים בתכנית העבודה המחלקתית

מחלקת הרווחה, ככל יחידה אחרת במועצה, צריכה לערוך תוכנית עבודה שנתית, וזאת כבסיס להצעת תקציב השנתית, שהיא חייבת להגיש לראש המועצה ולגזבר המועצה. מעיון בתכנית העבודה של הרווחה ל 2022 עולים הממצאים הבאים:

א. תוכנית העבודה אינה ערוכה ע"פ מדדי ביצוע ואינה מקושרת תקציב. בתגובה לביקורת מסרת מנהלת מחלקת הרווחה "תוכנית העבודה הוגשה לאחר חודש עבודה של מנהלת המחלקה. ולכן מוצגת באופן הזה".

ב. תוכנית העבודה אינה כוללת לוחות זמנים לביצוע.

ג. בכל הקשור לגיל השלישי תוכנית העבודה כוללת רק משימה אחת, שלא בוצעה ("יצירת שולחן עגול בתחום הגיל השלישי")

פועל יוצא מן האמור כי מחלקת הרווחה לא כללה בתוכנית עבודתה את תחום הקשישים, על תוכניותיו ופעולותיו השונים.

3.3.2 תוכנית העבודה של עו"ס זקן

עו"ס זקן נדרש ע"פ הגדרת תפקידו בתע"ס (4.2) לבצע עבודות ע"פ תוכנית עבודה ומסיים טיפולים בצורה מבוקרת, וכן לנהל רישום ומעקב אחר טיפולים ומדווח לממונים. מתשובה לשאלת הביקורת עולה כי עו"ס זקן לא ערכה תוכנית עבודה. הביקורת מעירה כי על מנת לעמוד באחריות שמטיל המחוקק והמשרד על מחלקת הרווחה בנושא זה מחייב תכנון שנתי של הפעולות מחד והמשאבים הנדרשים מאידך. יש לקבוע תוכנית שנתית לתחום הטיפול בקשישים במחלקת רווחה.

3.3.3 הצעת תקציב

כידוע הצעת תקציב הנה תמונת ראי של תוכנית העבודה השנתית. לאור האמור וכיוון שתוכנית העבודה השנתית שערכה מחלקת רווחה אינה כאמור מקושרת תקציב, בקשנו לבחון כיצד מחלקה זו ערכה הצעת תקציב. מתשובה לשאלת הביקורת עולה כי אין במחלקת הצעת תקציב ולא ידוע אם מנהל המחלקה הקודם הכין/הגיש הצעה שכזו. הביקורת מעירה כי על הרווחה לערוך הצעת תקציב כל שנה כנדרש בחוק.

3.4 הזנת נתונים ללא אסמכתא

בתשובה לשאלת הביקורת עולה כי עו"ס זקן מדווחת על תוצאות הבירורים שהיא עורכת והטיפולים שהיא מבצעת במערכת הממוחשבת של הרווחה (של EPR). מתשובות לשאלות הביקורת עולה כי עו"ס זקן לא דורשת לקבל אסמכתא כדי לשנות סטאטוס של המטופלים (כגון, סגירת תיק עקב מוות), היא גם עושה זאת על סמך פניות טלפוניות ללא אסמכתא.

הביקורת העירה כי שינוי סטאטוס יכול להיות רק ע"ב אסמכתא.

3.5 תיעוד השירותים הניתנים לציבור

עו"סים נדרשים לתעד את פעילותיהם בדגש על הטיפולים והביקורים שהם מבצעים. מתשובה לשאלת הביקורת עולה כיוון שהיא עובדת בחלקיות משרה והצורך בשירותיה רב מעבר להיקף המשרה, היא אינה מקפידה לתעד בדוחות את כל ביקורי הבית והביקורים במשרד.

הביקורת מעירה כי יש להקפיד על תיעוד שלם של השירותים שניתנים לאוכלוסייה המטופלת.

3.6 השירותים שניתנים בפועל

מנתונים שנמסרו לביקורת עולה כי השירותים שניתנים לקשישים על-ידי מחלקת הרווחה הנם, כדלקמן:

- א. רק 80 קשישים (28%) מתוך 278 זכאי חוק סיעוד בישוב מקבלים שירותים ממחלקת הרווחה.
- ב. ישנם בישוב 150 קשישים במצב של חוסר בטחון תזונתי, כאשר 74 מהם (49%) מקבלים תזונה חודשי במסגרת תוכנית "בכבוד ובידידות" (התוכנית מעניקה רק לקשישים מעל גיל 80)
- ג. ישנם בישוב 20 קשישים הנמצאים במצב סיכון.

בהעדר מיפוי נתונים על היקף הקשישים הזקוקים לשירותים מחד, ובהעדר תכנון שנתי וניצול משאבים מקסימלי, ובראשם כ"א הייעודי (עו"ס זקן), אין הבטחה (assurance) כי היקף השירותים האמור הולם את הצרכים. יתרה מזאת, אין הבטחה כי קשישים הנמצאים ברמת סיכון מקבלים את השירותים הנדרשים מהם.

מצב זה מחייב לדעת הביקורת בבחינה של היקף צרכי הקהילה של האזרחים הקשישים והתאמת תוכנית ומשאבים בהתאם.

3.6.1 העמדת מידע לקשישים

קשישים הנם ע"פ רוב מאותגרי מידע טכנולוגי, ולכן יש חשיבות רבה להנגיש עבורם מידע על תוכניות ותקציבים העומדים לרשותם. דוגמא לחשיבות בהעמדת מידע ניתן לראות ביוזמה של המועצה השנה לפרסם בחגים מידע על הדרכים בהם קשישים יכולים לקבל תווי שי, ואכן באו יותר קשישים מהשוברים שהמועצה רכשה. למרות האמור לעיל, להוציא מידע על תווי שי, הרווחה לא פועלת להנגיש לקשישים מידע על זכאויותיהם.

יש למצוא דרכים להנגיש מידע שכזה לציבור הקשישים בישוב.

3.6.2 איתור צרכים

המחלקה לשירותים חברתיים צריכה לפעול לאסוף מידע ונתונים הנוגעים לענייני האזרחים הוותיקים ברשות, וזאת לצורך איתור צרכי האזרחים הוותיקים לשם הכנת תוכניות לקידום ענייניהם. כמו כן עו"ס זקן נדרש ע"פ הגדרת תפקידו בתע"ס (4.2) לקיים מפגשים עם זקנים לאיתור צרכים, ולהתערב בחירום כדי להוציא קשישים למוסדות.

מבדיקה שערכה הביקורת עלו הממצאים הבאים:

א. עו"ס זקן, המועסקת בפועל בהיקף משרה הנופל מהתקן, מופקדת על איתור צרכים של קשישים בישוב. ואכן מתשובה לשאלת הביקורת מסרה עו"ס זקן "במהלך הביקורים ושיחות עם קשישים אני מאתרת צרכים".

ב. לאור היקף המשרה הנמוך בפועל, כך נמסר, איתור צרכים מתמקד באלה "שעוסקים בבדידות ובבעיית בטחון תזונתי".

ג. בנוסף לאמור מקיימת עו"ס זקן יוזמה נוספת "החממה", העוסקת בהעצמה של קשישים ביוזמת אשכול גליל מזרחי מחלקת תחום הבריאות. תוכנית צביעת בתים ושיפוצים קלים באמצעות מתנדבים בקהילה מתקיים פעמיים בשנה לקשישים מאוחרים.

ממצאים אלה מעלים כי אין הבטחה (assurance) שמחלקת הרווחה אכן מחזיקה במידע שלהם על צרכי אוכלוסיית האזרחים הוותיקים בישוב, ונותנת לכך מענה הולם.

3.6.3 הפניה למוסדות

עו"ס זקן נדרש ע"פ הגדרת תפקידו בתע"ס (4.2) לטפל בקשישים ע"י יעוץ והפניה למוסדות. מנתונים שקיבלנו עולה:

א. 12 קשישים הופנו ב 2022 לסדור חוץ ביתי.

ב. ארבעה (4) קשישים הוצאו לסידור מוסדי באמצעות משרד בריאות בתיווך של המחלקה.

ג. ישנם 2 קשישים שזקוקים לסידור מוסדי אך מתנגדים לכך.

ממצאים אלה מצביעים על כי היקף הקשישים המופנה למוסדות אינו מבוטל, אך כאמור בהעדר מיפוי לא ניתן לדעת האם ההיקף הנזכר עונה בצורה הולמת את צרכי הציבור בפועל.

3.7 הפעלת תוכניות

עו"ס זקן נדרש ע"פ הגדרת תפקידו בתע"ס (4.2) להפעיל תוכנית אישיות / משפחתיות / קבוצתיות / קהילתיות. מבדיקה שערכה הביקורת עלה כי, מלבד מרכז יום לקשיש שמפעיל המתנ"ס, מיזם קהילה תומכת המסייע בהתקנת לחצן מצוקה ובאחזקה קלה של משק הבית של הקשיש, המועצה לא מפעילה תוכניות ייעודיות לקשישים, כדלקמן:

3.7.1 תוכנית קבוצתיות

הרווחה לא מקיימת פעילות קבוצתית כלשהי לקשישים. מתשובה לשאלת הביקורת עולה כי בפועל לאור היקף המשאבים והעובדה שנושא זה לא טופל שנים, הרווחה לא מפעילה כלל תוכניות טיפול לקשישים.

3.7.2 סיכום

ממצאי הביקורת מעלים כי מחלקת הרווחה מספקת באופן חלקי ולא מספק לאוכלוסיית הקשישים טיפולים הנדרשים כדי לסייע בהבטחת איכות חיים ומתן מענה למצוקות. מהסברים שקיבלנו ומהמידע שסקרנו עולה כי היקף המשאבים והתוכניות/פרויקטים החלקי מחד והעובדה שציבור הקשישים, שככל הנראה כיוון שאינו מודע לזכויותיו, הנו ציבור מוחלש המתקשה באופן טבעי לעמוד על זכויותיו מאידך, גורם לכך שהרווחה אינה מספקת לציבור זה תוכניות טיפוליות. ואכן, מתשובה לשאלת הביקורת השיבה מנהלת המחלקה כי "כיום עיקר הטיפול בקשישים הינו ברמת הפרט והמשפחה בהמשך מתוכנן הקמה של מועדון חברתי לקשישים – מועדון מופת" ועו"ס זקן כי הקשישים בישוב מרגישים כי מזניחים אותם. מצב זה מחייב לדעת הביקורת ברביזיה.

3.8 ביקורי בית

עו"ס זקן נדרש ע"פ הגדרת תפקידו בתע"ס (4.2) לערוך ביקורים להבטחת המשכיות טיפול. מתשובה לשאלת הביקורת נמסר כי "במהלך עבודתי אני מקיימת ביקורי בית במידת הצורך ובאופן רציף כולל ביקורים משותפים עם גורמים בקהילה, הקרן לידידות וחברות הסיעוד".

3.9 טיפוח קשרים

עו"ס זקן נדרש ע"פ הגדרת תפקידו בתע"ס (4.2) לפתח קשרים עם אנשים ומוסדות לצורך קידום שירותים הנ"ל. מתשובה לשאלת הביקורת נמסר כי מחלקת הרווחה מקיימת קשר עם הקרן לידידות. להלן פירוט התקבולים שהתקבלו בהתפלגות לפעילויות:

שם הסעיף	סכום	יתרה
אזרחים ותיקים חצור הגלילית	5,000	200
סיוע חומרי א. וותיקים	36,840	29,490
ניצולי שואה	7000	400
תוכנית סיוע- ניצולי שואה	11,857	7357
סה"כ	60,697	37,447

כפי שניתן לראות היקף ניצול התקציבים, נכון ל 10/2022 מהווים כ 50% בלבד מסכום ההקצאה. יצוין כי תקציב הקרן לידידות הנו פרויקטלי ולא שנתי, שניצולו הנו בהתאם להתקדמות הפרויקט. ממצא זה ממחיש את החשיבות בניצול משאבים כספיים חיצוניים לתקציב המועצה. יש להבטיח כי ניצול התקציב ממקור זה יהיה מלא וכי יש לקבוע בתכנית העבודה של הרווחה, גם פעילויות לטובת קהילת האזרחים הוותיקים שמקור הכספי לכך הוא גופי חוץ. בתגובה מסרת מנהלת הרווחה "תקציב הקרן לידידות אינו שנתי, אלא מתעדכן מעת לעת".

3.10 הנחית מדריכים

עו"ס זקן נדרש ע"פ הגדרת תפקידו בתע"ס (4.2) להפעיל מדריך/מנחה/עובדי סמך מקצועיים ומתנדבים. בפועל אין ברווחה כוח אדם שכזה. מתשובה לשאלת הביקורת עולה כי בפועל, למרות שיש תקציב למימון 'רכז מענים', הרווחה לא מפעילה כ"א כדי לתת מענים לצרכי הקשישים בישוב, מלבד עו"ס זקן. גם ממצא זה מצביע על אפקטיביות נמוכה בכל הקשור לטיפול בקשישים. יש לפעול לניצול מירבי של המשאבים שיכול המועצה לגייס לטובת הקשישים בישוב. בתגובה נמסר מנהלת הרווחה כי "מדובר בתקן זמני שניתן בשל מגפת הקורונה בלבד".

3.11 השתתפות בפורומים

עו"ס זקן נדרש ע"פ הגדרת תפקידו בתע"ס (4.2) להשתתף בועדות ובדיונים וכן להיות חבר פעיל בצוות השכונתי או במדור לזקן. בפועל עו"סית זקן, למעט ישיבות במחלקה, לא משתתפת בדיונים כגון דא כיוון שאין פורומים שכאלה במועצה. יש לדעת הביקורת לבחון הקמת ועדות/פורומים לקיום מעקב ודיון בנושא מצבם של הקשישים בישוב.

4. נתונים, מיפוי אוכלוסייה, צרכים, כתיבת מדיניות ובניית תכנית עבודה

4.1 נתוני הלמ"ס

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2021 גודל אוכלוסיית חצור הגלילית עומד על 9,763, כאשר 859 הנם זקנים. דהיינו כ-10% מהאוכלוסייה, כדלקמן:

- ☐ אחוז הגברים בני 65+ מתוך סך כל הגברים: 7.4
- ☐ אחוז הנשים בנות 65+ מתוך סך כל הנשים: 10.3
- ☐ אחוז משקי בית של בני 65+ שהינם משק בית של נפש אחת: 37.6
- ☐ אחוז בני 65+ שלמדו 13 שנות לימוד ויותר: 23.6
- ☐ אחוז בני 65+ שעבדו בשנת 2008: 4.2

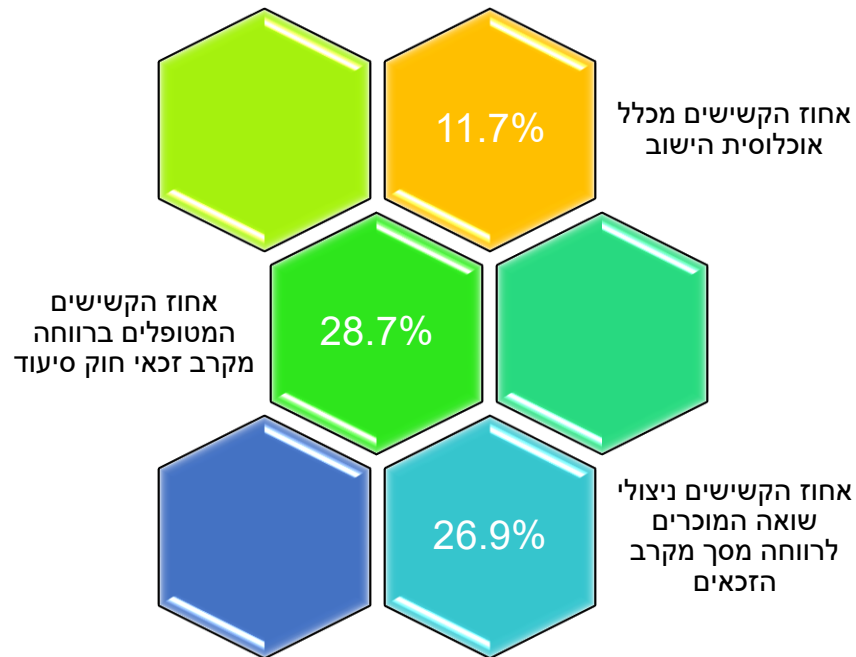
מספרם של הזקנים עולה מדי שנה, ועל פי תחזיות הלמ"ס הוא צפוי להמשיך ולעלות בקצב מהיר. עקב כך עולה גם מספרם של בני 65+ הסובלים ממגבלות גופניות המפריעות להם בפעולות יום-יומיות, וחל גידול ב"יחס התלות", דהיינו היחס שבין אוכלוסיית הזקנים לאוכלוסייה בגילי העבודה. הזדקנות האוכלוסייה משפיעה על הביקוש לשירותים הציבוריים והפרטיים, הנוגעים לטיפול בזקנים, ובייחוד בתחום שירותי הבריאות. הביקוש לשירותים אלה צפוי להתרחב ביתר שאת בעתיד וכפועל יוצא להגדיל את ההוצאות הציבוריות והפרטיות בגינם.

4.2 נתונים על אוכלוסיית הקשישים המטופלת

מנתונים שקיבלנו ממחלקת הרווחה וכן מנתוני הלמ"ס והביטוח הלאומי עולה כי אוכלוסיית הקשישים המטופלת על-ידי הרווחה הנה

מס' זקנים	מס' זכאי	מס' קשישים מוכרי רווחה	סה"כ זקנים מטופלים במחלקה	מס' קשישים ניצולי שואה מוכרים ברווחה	מס' קשישים ניצולי שואה מוכרים ברווחה
1,148	278	211	80	241	65

מן הנתונים דלעיל עולה כי היקף האוכלוסייה המוכרת/מקבלת שירות מהרווחה מהווה כרבע מאוכלוסיית הזכאים, כדלקמן:

נתונים אלה מחזקים את מסקנת הביקורת כי היקף השירותים שמעניקה מחלקת הרווחה, קרי מידת האפקטיביות שלה, בתחום הקשישים אינו גבוה.

4.3 מהימנות הנתונים ברווחה

מחלקת הרווחה מנהלת מאגר נתונים על קשישים. מאגר זה כולל נתונים חלקיים (רק מקרים המוכרים לרווחה). מתשובה לשאלת הביקורת עולה:

- א. כאמור אין במחלקת הרווחה נתונים על כלל הקשישים בישוב.
- ב. אין במחלקת רווחה נתונים מלאים על קשישים זכאי חוק סיעוד.
- ג. הרבה תיקים, שהם תיקי זקנים, כלל לא הוזנו למערכת הממוחשבת של הרווחה.
- ד. יש זקנים שהם ניצולי שואה ונרדפי שואה שהם לא מוזנים למערכת (במערכת יש רק 5 ניצולי שואה במערכת - למרות שידוע שיש יותר).
- ה. מקרי מוות לא מעודכנים.
- ו. מערכת הנתונים על הקשישים במערכת הממוחשבת של הרווחה EPR לא עדכנית.

מחלקת הרווחה במועצה עברה ב- 4/2022 למערכת הממוחשבת של חברת EPR והרבה תיקים, לרבות תיקים של קשישים, לא נסרקו והועלו למערכת. דהיינו, למרות שמערכת של EPR היא paperless, יש

במחלקת הרווחה תיקים של מטופלים ובהם קשישים שלא נסרקו ולא הוזנו. לאור האמור אין וודאות כי המחלקה נותנת מענה הולם לצרכי הישוב

בתגובה מסרה מנהלת הרווחה "לא אמור להיות, לא כל קשיש מעוניין לקבל טיפול בשירותי הרווחה ויש חסיון לנתונים הללו. לא כל זכאי חוק סיעוד אמור להיות מוכר בשירותי הרווחה – ישנם קשישים שאינם מעוניינים בכך, מצבם הגופני – תפקודי לא בהכרח מצריך חיבור עם שירותי הרווחה, קשישים רבים הם בעלי אמצעים כספיים ותמיכה משפחתית כזו שאינם זכאים או אינם מעוניינים להיות מטופלים ברווחה"

הביקורת מציינת כי הן הוראות התע"ס והן דבריה של עו"ס זקן מעלים כי יש חשיבות לכך שמחלקת הרווחה תחזיק בנתונים מהימנים על הקשישים, כל שכן זכאי סיעוד שבאופן טבעי חשופים יותר לסיכונים, החיים בחצור הגלילית. נתונים אלה יסייעו גם למחלקה בתכנון ותקצוב פעולותיה.

4.4 ניהול

על מנת שמחלקת הרווחה תוכל לנהל בצורה יעילה את תחום הקשישים ולהשכיל לתקצב תחום זה כדי לתת שירותים בהתאם לצרכים בפועל, היא זקוקה לנתונים. משאב זה נדרש כיוון שע"פ מנהלת הרווחה "יש בחצור הגלילית מספר רב יחסית של קשישים החיים בעוני ויש הרבה ניצולי שואה". ברם בפועל, מהביקורת שערכנו עולים הבאים:

א. אין במחלקת רווחה נתונים שלמים ומקיפים על קשישים ומצבם בישוב, מה גם שלא נערך סקר למיפוי צרכים, ולכן הרווחה לא יכולה לנהל בצורה מושכלת את משאביה כדי לתת מענה הולם לצרכים.

ב. עו"ס זקן לא מצליחה לאתר, ולאור היקף משרתה ומשאביה אין לה כל יכולת לדבריה לתת מענה לכל האוכלוסייה.

ג. מעבר לאמור נמצא כי לאור חילופי עובדים בשנה האחרונה לא נערכה חפיפה ועו"ס זקן נכנסה לתפקיד ללא הכוונה.

ד. לאור האמור עו"ס זקן לא יוזמת פעולות אלא מטפלת במקרים המובאים לפתחה.

עו"ס זקן הנה עובדת חדשה, שנמצאת כעת בחופשת לידה, כאשר זו שממלאת את מקומה מועסקת בפועל לבקשתה בחלקיות משרה, כאשר היא החלה למלא מקום מבלי לעבור חפיפה.

לאור האמור, מפת הנתונים החלקית שבידי מחלקת הרווחה הנה חלקית. אשר על כן, יכולת של עו"סית זקן לנהל את תחום הקשישים וליזום פעולות ולא רק להגיב, הנו חלקי ביותר. דוגמא בולטת לכך הוא שלמרות שיש בישוב מספר לא מבוטל של קשישים המקבלים רנטות (ניצולי שואה) שבפועל, למרות שיש תקציבים רבים שנועדו להבטיח את איכות חייהם לכך (במימון מלא של המדינה), הם ממעטים לצרוך שירותים. אשר על כן, העדר ניהול ותכנון, העדר נתונים (מיפוי) והיקף המשאבים וכ"א של מחלקת הרווחה, מונע ממנה לנהל את תחום הקשישים בצורה שיכולה להבטיח

שהמועצה אכן נותנת לאוכלוסייה זו מענה הולם מחד, וכי רמת חשיפת המועצה לסיכונים בתחום זה (סיכונים משפטיים, רגולטורים ומוניטין) מצומצמת.

4.5 פעילויות לקשישים

המועצה יכולה להפעיל קשת רחבה של פעילויות לקשישים ואף לקבל בגין זה תקציבים ייעודיים ממשרד הרווחה ומגורמים ציבוריים אחרים. בפועל נמצא כי המועצה לא פועלת ולא מנצלת את התקציבים העומדים לרשותה ואלה שניתן לגייס, כדלקמן:

א. המועצה לא מפעילה מועדון לקשיש, פעילויות שיש לטובתם כיום בספר תקציב המועצה תקציב של 15,000 ₪.

ב. המועצה לא מפעילה מועדון מעושר.

ג. המועצה לא מפעילה מועדון מופת (כולל הזנה).

הואיל וכאמור אין בידי המועצה נתונים שלמים על צורכי אוכלוסיית הקשישים, לא ניתן לדעת האם די בפעולות האמורות. בתשובה לשאלת הביקורת מסרה מנהלת מחלקת הרווחה כי מתוכנן לערוך סקר צרכים בנושא שיאפשר היערכות מתאימה וקבלת החלטת מושכלת בנושא. יש להבטיח כי מטלה זו תוכנס לתוכנית העבודה של הרווחה ל 2023.

5 מרכז יום לקשיש

5.1 המסגרת לפעילות

5.1.1 הסכם

המועצה כרתה ב 30.5.2021 עם המתנ"ס הסכם לפיו המועצה, המעוניינת להפעיל מסגרת יומית לקהילה, תעביר למתנ"ס את התמורה בגין השירותים ממשרד העבודה והרווחה. מכוח הסכם זה מפעיל המתנ"ס את המרכז יום לקשיש.

5.1.2 הנכס בו שוכן מרכז היום

הקרקע עליה נבנה מבנה מרכז היום לקשיש שייך למועצת חצור הגלילית. המבנה נבנה במימון מפעל הפיס, אך בהיותו בנוי על קרקע עירונית, הנו בבעלות המועצה. ברם לא מצאנו כי נחתם הסכם בין המועצה למתנ"ס המסדיר את החזקה בנכס, וגם נכס זה לא מופיע בפרוגרמה להקצאת מבנים של המועצה. יש להסדיר את החזקה בנכס.

5.1.3 הכנסות מדמי שימוש

מעיון בתקציב מרכז היום לקשיש עולה כי יש למרכז היום לקשיש הכנסות מהשכרת אולם גיל הזהב. היקף הכנסות המתקצב מסתכם ב- 14,000 ₪. הביקורת מעירה כי ללא הסדרת החזקה בנכס המתנ"ס/המרכז לא יכול להעביר זכויות בנכס.

5.1.4 ביטוח

מרכז היום, ככל גורם נותן שירות אחר, צריך להיות מבוטח בביטוח צד ג', המבטיח תגמול בעת נזק ו/או המבטיח הגנה בעת תביעה משפטית. הדבר נחוץ בעיקר מכיוון שאוכלוסיית המטופלים הנם קשישים החשופים יותר לפגיעות, כך שהסיכוי לתביעה עקב נזקי גוף הנו יחסית גבוהה. בתשובה לשאלת הביקורת נמסר כי המתנ"ס מבוטח בביטוח רכוש, צד ג', אחריות מקצועית וחבות מעבידים.

5.2 התקציב וניצולו

תקציב העמותה למען הקשיש נגזר מתקציב מחלקת הרווחה וממומן משלושה מקורות ראשיים (המועצה ומשרד העבודה והרווחה, ביטוח הלאומי, השתתפות הקשישים) וגורמים אחרים (תרומות ופעולות).

5.2.1 התקציב

כללי מנהל תקין מחייבים בעריכת תקציב שנתי ובאישורו במוסדות המתאימים. התקציב אמור להתאשר בסוף השנה עבור השנה הבאה אחריה.

הוצאות				הכנסות	
סה"כ	פעולות	שכר		2022	
201,840	201,840		מרכז יום לגיל הזהב-פעילות	14,400	השכרת אולם גיל הזהב
122,760	122,760		מרכז יום לגיל הזהב-הסעות	408,000	משרד העבודה והרווחה
155,000		155,000	מרכז יום לגיל הזהב-שכר מנהל	620,400	ביטוח לאומי
71,040		71,040	תחזוקן שכר	25,000	קהילה תומכת- משרד העבודה והרווחה

446,924		446,924	מרכז יום לגיל הזהב-שכר עובדים	18,000	קהילה תומכת- הכנסות ממשותפים
57,500		57,500	קהילה תומכת-שכר	4,500	ועידת תביעות גיל זהב וקהילה תומכת
25,000	25,000		קהילה תומכת- פעילות	9,000	עמידר-קהילה תומכת
1,080,064			סה"כ	1,099,300	סה"כ

תקציב המרכז יום לקשיש העומד על כ 1.1 מיליון ש"ח הנו בעל עודף מובנה בבסיסו של כ 20 אלף ש"ח (1.78%). דהיינו קיים בתקציב עודף בהכנסות על ההוצאות, כאשר כל הכנסות הנן חיצוניות.

5.2 רישיון להפעלה ממשד הרווחה

5.3.1 רקע

הוראות התע"ס קובעות כי הפעלת מרכז יום לקשיש מחייבת באישור הפעלה של משרד הרווחה והשירותים החברתיים, כאשר ע"פ התע"ס תוקף הרישיון הנו שנתי. האישור גם קובע את היקף השירותים שרשאי מרכז היום ליתן. מרכז יום לקשיש רשאי לפעול אך ורק בהתאם לאישור הפעלה הניתן ממשרד הרווחה, כאשר אישור זה כוללת גם את היקף השירותים. יודגש כי ללא אישור הפעלה מרכז היום לא יוכל לקבל תקצוב מהמוסד לביטוח לאומי.

5.3.2 מחלקה לתשושי נפש

אחת הדרכים שיכול מרכז יום לקשיש להרחיב את פעילותו הוא על-ידי הקמת מחלקה לתשושי נפש. לצורך כך נדרש המרכז בתקינה חלקית של עו"ס (שצריך לאתר זקנים) ועובד פארא-רפואי, וכן מקום נפרד לצורך שמירת התשושים בהפרדה מיתר באי המרכז. מבדיקה שערכנו עלו הבאים:

- א. יש למרכז יום אישור לפתוח מחלקה לתשושי נפש.
- ב. מרכז היום מפעיל את המחלקה לתשושי נפש שלא בהתאם להנחיות משרד הרווחה (המשרד דורש הפרדה בין התשושים לסייעודיים אולם מרכז היום מבקש כאמור להפעיל מודל אחר).
- ג. מהסברים שקיבלנו עולה כי תשושים יכולים להיות דמנטיים וכל שצריכים מרחב גדול יותר, ולכן ההפרדה נדרשת.

ד. בתשובה לשאלת הביקורת מסרה מנהלת הרווחה כי "בביקור האחרון לפני כחודש סוכם כי יתקיים ביקור נוסף עם הממונה המחוזית של מרכזי היום לצורך בחינת התנהלות זו".

ממצאי הביקורת מעלים אם כן כי מרכז היום לקשיש מפעיל מחלקה לתשושי נפש בניגוד להוראות משרד הרווחה, דבר החושף באופן טבעי את המרכז לסיכונים משפטיים ולסיכונים רגולטוריים (איבוד רישיון ההפעלה).

5.4 היקף המבקרים במרכז יום

5.4.1 רקע

מרכז היום לקשיש שבחצור הגלילית הוא מרכז היום היחיד באזור הגליל העליון צפונית-מזרחית לצפת וצפונית לראש פינה. מרבית הפונים למרכז היום הם מקבלי קצבה מהביטוח הלאומי המקבלים שירות מהמרכז היום בתמורה לחלק מהקצבה להם הם זכאים.

5.4.2 היקף מקבלי השירות

השירות היחיד שניתן לאוכלוסיית הקשישים בחצור הגלילית הוא כאמור מרכז היום לקשיש. מתשובה לשאלת הביקורת מסרה מנהלת מרכז היום כי בישוב ישנם 1,240 קשישים (מעל גיל 65) כאשר 300 מהם הנם זכאי חוק הסיעוד, כאשר בפועל רק 20 קשישים בממוצע מגיעים למרכז יום, כאשר המכסה הנה עומדת על 45 קשישים. בתשובה לשאלת הביקורת מסרה מנהלת המרכז כי "המועצה יכולה לממן השמות של קשישים (עלות השמה הנה 13,000 ₪ לקשיש בשנה ע"ח המועצה)". הביקורת מציינת כי מרכז היום פועל כגוף נפרד כדי שניתן יהיה לנהלו ללא הגדלת המימון הציבורי.

5.4.3 מקסום אכלוס

כאמור, מרכז היום יכול לתת שירותים ל 45 קשישים. בפועל מרכז היום לא נוקט בצעדים אופרטיביים אפקטיביים למשוך אוכלוסייה מחצור הגלילית, כאשר מרבית הפונים למרכז היום הנם מקבלי קצבה מהביטוח הלאומי, שהם מקבלים שירות זו תמורת התקציב העומד לרשותם למימון עזרה ביתית. בתשובה נמסר כי המרכז פועל לקיים שת"פ עם ישובים סמוכים ואכן חלק מבאי המרכז הנם תושבי ישובים סמוכים. הביקורת מעירה כי על המרכז לערוך תוכנית שיווק ולפעול, בראש ובראשונה בקרב תושבי חצור הגלילית, כדי להביא למקסום אכלוס.

5.4.4 סיכון קיומי

מרכז היום לקשיש לא מצליח למלא את התפוסה, דבר הפוגע ביכולתו, לאור התנדויות הטבעית הקיימת (שינוי במצב הקשישים, והשלכת הדבר על צריכת שירותי מרכז היום), להבטיח את המשך קיומו כ'עסק חי'. ואכן במענה לשאלת הביקורת מסרה מנהלת הרווחה כדי מימון המרכז על-ידי השתתפות המועצה בתקציב בדרך של מימון השמות לקשישים "זו לא הדרך, מרכז היום צריך כדי להבטיח את פעילותו לאתר קשישים נוספים – נכון להיום זה לא קורה".

5.4.5 פעילות מרכז היום

בשעות הפעילות (כל ימי השבוע בין שעות הבוקר לשתיים בצהריים) המרכז מספק מגוון רחב של שירותים לקשישים בעלי מגבלות פיזיות בדרגות שונות. סה"כ הוא מספק שירותים לכ- 30 מבקרים ביום. בתמורה לשירותים גובה המתנ"ס, תשלום על בסיס ימי שהייה. התשלום כולל את הזכות להשתמש בכל השירותים (ארוחות, הסעה, טיפול) ללא כל הגבלה.

סל השירותים שמספק מרכז היום כולל בין היתר את הבאים: הסעה מ/ואל מרכז היום, אספקת ארוחות בוקר וצהריים, פעילות פנאי וחברה, ביביליותרפיה ותרפיה באומנות, תעסוקת מלאכת יד, פעילות גופנית, שירות סוציאלי, שירותים נוספים כגון מספרה, פדיקור, מניקור וכו'.

התשלום עבור השירותים הללו ממומנים ע"י הביטוח הלאומי (לזכאים ע"פ חוק הסיעוד) או ע"י בני משפחה הנקבעים ע"פ טבלת הזכאות.

5.4.6 אובדן מידע

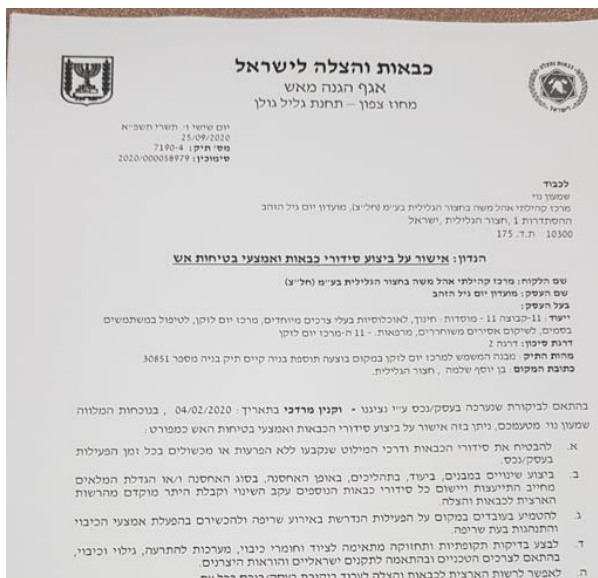
נתונים הנם הבסיס לקבלת החלטות. הביקורת בקשה לקבל נתונים על מספר המבקרים במרכז ונמסר כי לא ניתן לקבל נתוני עבר כיוון שלא היה הסכם עם הביטוח לאומי, לכן לא ידוע כמה קשישים זכאי סיעוד קיבלו שירות בשנים 2018-2019. דהיינו מרכז היום לא יכול להבטיח את נאותות גובה התקבולים שהתקבלו בגין האמור מהמוסד לביטוח לאומי.

5.5 פיקוח של מחלקת הרווחה

בתשובה לשאלת הביקורת נמסר כי לא מתקיים שת"פ עם מחלקת הרווחה במועצה, וכי האפשרות למקסם תקציבים לטובת מרכז היום, כגון הפעלת מועדון לגיל הזהב, לא מנוצלים. בפועל הפיקוח נעשה בעיקר ע"י המפקחת של משרד הרווחה, כאשר עו"ס מקיימת עם מנהל המרכז קשר לקבל מידע ומחלקת הרווחה מקיימת פיקוח בעיקר דרך המפקחת של משרד הרווחה. לדעת הביקורת טוב יהיה אם יתקיימו פורומים ייעודיים לקבלת מידע ופיקוח על מרכז היום.

5.6 כיבוי אש

במרכז היום ישנם מערכות לכיבוי אש. מערכות אלה צריכות להיבדק כל שנה. בסיור שערכנו במתקן נמצא מטף אש מיוחד המגן על לוחות פיקוד החשמל (ראה תמונה) שאין עליו תאריך בדיקה, אלה רק תאריך ייצור, שהנו 4/2014, כדלקמן:

בתגובה לביקורת בנושא זה, שלחה מנהלת מרכז היום למבקר המועצה אישור עדכני על בדיקת סידורי כבאות ואמצעי בטיחות אש (ראה צד שמאל). מעיון במסמך עולה כי הוא הוצא ב 9/2020, ותקפו הוא שנה אחת. מן האמור עולה כי אין למרכז היום לקשיש אישור כיבוי אש בתוקף.

הביקורת מעירה כי מצב זה בו המרכז יום פועל ללא אישורי תקינות כיבוי אש חושף את המתנ"ס והמועצה לסיכונים משפטיים. הביקורת רואה ממצא זה בחומרה ומעירה כי יש לפעול לאלתר לבצע בדיקת תקינות כיבוי אש.

5.7 רישיונות ואישורים

5.7.1 רישיון הפעלה ממשרד הרווחה

תנאי להפעלת המרכז הוא רישיון לנותן שירותי סיעוד. למתנ"ס יש אישור ל 45 מבקרים. בפועל מספר הקשישים נמוך מהרף הנזכר.

5.7.2 רישיון עסק

הואיל ומרכז היום מחזיק מטבח המייצר מזון הכולל בית קירור חייב מרכז היום ברישיון עסק. מבדיקה שערכנו עולה כי נושא זה לא נבדק וכי אין למרכז היום רישיון עסק. יש לבדוק את הצורך בהוצאת רישיון עסק ולפעול בהתאם.

6 יועץ לענייני אזרחים ותיקים

6.1 מינוי וכשירות

סעיף 7 לחוק האזרחים הוותיקים, תש"ן-1989 מטיל על רשויות מקומיות חובה למנות יועץ לענייני הקשישים, כדלקמן:

7. (א) רשות מקומית תמנה, מבין עובדיה, עובד שדרגתו מנהל מחלקה לפחות, להיות יועץ לרשות המקומית באותה רשות; היועץ לרשות המקומית ימלא את התפקיד האמור, נוסף על כל תפקיד אחר שהוא ממלא ברשות המקומית.
- (ב) מינתה רשות מקומית יועץ לרשות המקומית, תודיע על כך לשר עם מינויו, ותעביר לו עותק של כתב המינוי; המינוי יוצג לפני מועצת הרשות המקומית.
- (ג) מונה יועץ לרשות המקומית, וחדל מלמלא את תפקידו, תימסר הודעה על כך למועצת הרשות המקומית ולשר; הרשות המקומית תפעל בלא דיחוי לבחירת יועץ חדש לרשות המקומית, כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב).

החוק גם קובע כי יועץ לענייני קשישים נדרש לעבור הסכמה ייעודית, כדלקמן:

7. (א) ליועץ לרשות המקומית ימונה מי שמתקיימים בו כל אלה:
- (1) הוא בעל תואר אקדמי מוכר מאת מוסד מוכר להשכלה גבוהה, כמשמעותם בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, או בעל תואר אקדמי שהוא שווה ערך לתואר אקדמי בישראל מאת מוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל שהוא מוסד מוכר במדינתו, או שהוא בעל תעודה המעידה על סיום לימודים אחרים המוכרים בישראל כשווי ערך לעניין דרגת שכר אקדמית;
 - (2) הוא בעל ניסיון מוכח של שלוש שנים לפחות בתפקיד ניהולי, או בעיסוק בתחומים הנוגעים לענייני אזרחים ותיקים.
- (ב) היועץ לרשות המקומית יקבל, בתוך זמן סביר ולא יאוחר מתום שישה חודשים מתחילת כהונתו, הכשרה מקצועית לצורך תפקידו; המשרד אחראי להכנה ולביצוע של תכנית ההכשרה המקצועית.

בפועל נמצא כי המועצה לא פעלה בהתאם לחוק ולא מינתה יועץ לרשות המקומית לענייני אזרחים וותיקים.

יש לפעול לאלתר למנות למועצה יועץ לענייני קשישים.

6.2 מטלות

סעיף 7 לחוק האזרחים הוותיקים, תש"ן-1989 קובע מהם המטלות שאותם צריך יועץ לענייני אזרחים וותיקים למלא, כדלקמן:

7. (א) היועץ לרשות המקומית יעץ לראש הרשות המקומית, למועצת הרשות ולעובדי הרשות, בכל עניין הנוגע לאזרחים הוותיקים שבתחומי הרשות המקומית, ובכלל זה בעניינים אלה:
- (1) הרחבה ושיפור של שירותים קיימים לאזרחים ותיקים;

- (2) גיבוש מדיניותה של הרשות המקומית לשם קידום ענייני האזרחים הוותיקים; ייעוץ לפי פסקה זו יינתן בתיאום עם מנהל המחלקה לשירותים חברתיים של הרשות המקומית;
- (3) הפעולות שיש לנקוט לשם טיפוח תודעה ציבורית בענייני אזרחים ותיקים באמצעות חינוך, הדרכה והסברה.

בפועל, כיוון שהמועצה לא מינתה יועץ לענייני אזרחים ותיקים אין גורם במועצה שמקדם מטלות אלה.

6.3 מדיניות לקידום ענייני האזרחים הוותיקים

סעיף 7(ב)(2) לחוק האזרחים הוותיקים, תש"ן-1989 קובע כי יש לפעול לאתר "צורכי האזרחים הוותיקים שבתחום הרשות המקומית, לשם הכנת תוכניות לקידום ענייניה". ברם, על אף שהדבר נדרש המועצה לא קבעה מדיניות בתחום זה. יש לפעול לקבוע מדיניות בתחום האזרחים הוותיקים.

6.4 תוכנית שנתית לקידום ענייני אזרחים ותיקים

כאמור ע"פ חוק האזרחים הוותיקים, תש"ן-1989 נדרש המועצה לקבוע מדיניות, וכדי להוציא את המדיניות לפעול נדרשת המועצה לערוך תוכנית שנתית ורב שנתית לקידום האזרחים הוותיקים הנגזרת ממיפוי האוכלוסייה, הצרכים והמדיניות. מבדיקה נמצא כי בפועל למרות האמור לא נקבעה במועצה תוכנית ולא מדיניות בנושא אזרחים ותיקים. יש לפעול לקבוע תוכנית שנתית לקידום ענייני האזרחים הוותיקים שתתרגם את המדיניות למעשים.

סיכום והמלצות

מבקר המועצה ערך ביקורת בתחום הטיפול ברווחה בקשישים. זו ביקורת ראשונה שנערכת בתחום זה במועצה והיא נועדה לבחון, בין היתר, את מידת חשיפת המועצה לסיכונים. הביקורת שהקיפה גם את מרכז היום לקשיש העלתה את הממצאים העיקריים הבאים:

ממצאים אלה מצביעים על כך שנדרשת בחינה של אופן ניהול ומתן סדרי קדימויות לטיפול בקשישים, וזאת, בין היתר, כדי לצמצם את חשיפת המועצה לסיכונים. במצב הקיים המועצה עלולה להימצא מפרה את החובה שיש לה לאתר ולתת מענה הולם לקשישים, בין אם בהבטחת הבטחון התזונתי ובין אם בהבטחת מצבם הנפשי והבריאותי.

להלן עיקר הממצאים שהעלתה הביקורת בעבודתה:

1. היקף הוצאות רווחה של המועצה על קשישים פוחת בשנים האחרונות, דבר המעיד על היקף הפעילות (ראה סעיף 2.3 לעיל).
2. היקף כ"א ברווחה המטפל בקשישים נופל מהתקן, כך ש 75% משרה מטפל ב 211 קשישים, נתון שאינו מאפשר, כפי שהעידה בפני הביקורת עו"ס זקן, לתת מענה שלם לציבור זה (ראה סעיף 3.2 לעיל).
3. תוכנית העבודה של מחלקת הרווחה, אינה מבוססת מדדי ביצוע ואינה מקושרת תקציב, ואינה מתייחסת, זולת בפעילות אחת שלא בוצעה, לתחום הקשישים (ראה סעיף 3.3 לעיל).
4. עו"ס זקן לא ערכה, למרות שהדבר נדרש, תוכנית עבודה לתחום פעילותו (ראה סעיף 3.3.2 לעיל).
5. מחלקת הרווחה לא ערכה, למרות הדבר נדרש, הצעת תקציב הנוגעת בנושא הקשישים (ראה סעיף 3.3.3 לעיל).

6. עו"ס זקן מזינה נתוני סטאטוס למערכת הממוחשבת שלא על סמך אסמכתא (ראה סעיף 3.4 לעיל).
7. עו"ס זקן, לאור היקף משרתה, לא מקפידה כנדרש על תיעוד השירותים הניתנים לקשישים (ראה סעיף 3.5 לעיל).
8. בהעדר מיפוי נתונים על היקף הקשישים הזקוקים לשירותים מחד, ובהעדר תכנון שנתי וניצול משאבים מקסימלי, ובראשם כ"א הייעודי (עו"ס זקן), אין הבטחה (assurance) כי היקף השירותים הולם את הצרכים (ראה סעיף 3.6 לעיל).
9. המועצה לא מעמידה לטובת הקשישים מידע על זכויותיהם (ראה סעיף 3.6.1 לעיל).
10. לאור העובדה שלא נערך סקר צרכים, אין הבטחה (assurance) שמחלקת הרווחה אכן מחזיקה במידע על צרכי אוכלוסיית האזרחים הוותיקים בישוב, ונותנת לכך מענה הולם (ראה סעיף 3.6.2 לעיל).
11. בהעדר מיפוי לא ניתן לדעת האם ההיקף הנזכר עונה בצורה הולמת את צרכי הציבור בפועל (ראה סעיף 3.6.3 לעיל).
12. מחלקת הרווחה לא מפעילה תוכנית קבוצתיות ורגישויות לקשישים (ראה סעיף 3.7 לעיל).
13. מחלקת הרווחה לא מפעילה מדריך/מנחה/עובדי סמך מקצועיים ומתנדבים לטובת הקשישים, למרות שיש לכך תקציב (ראה סעיף 3.10 לעיל).
14. אין במועצה פורומים לנושא קשישים (ראה סעיף 3.11 לעיל).
15. אין הבטחה (assurance) כי נתוני הרווחה בנושא קשישים מהימנים ושלמים (ראה סעיף 4.3 לעיל).
16. מחלקת הרווחה לא מפעילה והיא לא מצליחה לנהל את תחום הקשישים בצורה שתבטיח מתן מענה מלא לצרכים, כך שבפועל השירות ניתן למי שפונה או שמתקבל מידע בגינו (ראה סעיף 4.4 לעיל).
17. המתנ"ס מחזיק בנכס עירוני ומפעיל בו מרכז יום לקשיש כאשר החזקה בו לא הוסדרה (ראה סעיף 5.1 לעיל).
18. ע"פ תקציב המתנ"ס יש למרכז היום הכנסות בגין השכרת מבנה עירוני למרות שבהעדר אסדרה הדבר אינו ניתן חוקית (ראה סעיף 5.1.3 לעיל).
19. במרכז היום פועלת מחלקה לתשושי נפש ע"פ מודל המנוגד להנחיות משרד הרווחה, דבר החושף את המתנ"ס והמועצה לסיכונים משפטיים ורגולטורים (ראה סעיף 5.3.2 לעיל).
20. היקף משתתפי מרכז היום נופל מתקן התפוסה ע"פ הרישיון בפועל (ראה סעיף 5.4 לעיל).
21. מרכז היום, לאור שיעורי התפוסה, חשוף לסיכון קיומי, קרי להמשיך את התנהלותו כעסק חי (ראה סעיף 5.4.4 לעיל).
22. אין בידי מרכז היום מידע על נתוני ביקור קשישים במרכז, דבר המקשה עליהם להבטיח כי ההתחשבות עם הביטוח הלאומי נאות (ראה סעיף 5.4.6 לעיל).
23. ציוד כיבוי אש במרכז יום לקשיש לא נבדק בשנה האחרונה כנדרש (ראה סעיף 5.6 לעיל).
24. אין למרכז יום לקשיש רישיון עסק (ראה סעיף 5.7.2 לעיל).
25. המועצה לא מינתה יועץ לענייני אזרחים ותיקים ולא קבעה מדיניות בתחום זה למרות שהדבר נדרש בחוק, ומילא לא קבעה תכנית פעולה בנושא (ראה סעיף 6 לעיל).

המלצות הביקורת

1. יש לפעול לאייש את תקן עו"ס זקן החסר (25%) (ראה סעיף 3.2 לעיל)
2. יש לעגן את נושא הקשישים בתכנית העבודה של מחלקת רווחה וכן על עו"ס זקן לקבוע תכנית עבודה לתחום פעילותו (ראה סעיף 3.3 לעיל).
3. על מחלקת הרווחה לקבוע את התקציב של הטיפול בקשישים בהצעת תקציבה השנתי (ראה סעיף 3.3.3 לעיל).
4. יש להזין נתונים למערכת הממוחשבת של הרווחה על סמך אסמכתא (ראה סעיף 3.4 לעיל).
5. יש למפות את הקשישים בישוב ואת צרכיהם ולערוך על בסיס הנתונים פעילויות תוכנית עבודה (ראה סעיפים 3.6 ו 3.7 לעיל).
6. יש להנגיש מידע לקשישים על זכויותיהם (ראה סעיף 3.6.1 לעיל).
7. יש לערוך תוכנית עסקית למרכז היום לקשיש כדי להבטיח מקסום אכלוס ואת קיומו כעסק חי (ראה סעיף 5.4 לעיל).
8. יש לערוך בדיקת תקינות אש במרכז היום לקשיש אחת לשנה (ראה סעיף 5.6 לעיל)
9. יש למנות יועץ לענייני אזרחים ותיקים, וכן לקבוע מדיניות ותוכנית מתאימה (ראה סעיף 6 לעיל).

פרק ד'

דוח ביקורת בנושא

כריתה והעתקת עצים בפרויקטים של החכ"ל

4. כללי**1.6 מבוא**

"החברה הכלכלית לפיתוח חצור הגלילית בע"מ" הוקמה בשנת 2015 והחלה לעבוד בפועל במחצית שנת 2016 כזרוע ביצוע של הרשות המקומית. החברה הכלכלית הינה חברה בע"מ ללא כוונת רווח (מלכ"ר) רווחיה הכספיים של החברה מופנים לפרויקטים נוספים ולהשקעה ביישוב ובקהילה. החברה פועלת תחת הנהלת דירקטוריון המורכב מחברי מועצת הרשות, עובדי מועצה ותושבי חצור כנציגי הציבור.

עיקר פעילותה הראשונית של החברה היה לקדם את הפרויקטים שנקבעו בהחלטת הממשלה 1741 לקידום והעצמה של חצור הגלילית (כדוגמת שוק הקארדו, חידוש המרכז המסחרי, מתחמי מסחר ותעסוקה וכד') ובנוסף לכך עוסקת החברה בתכנון והוצאה לפועל של פרויקטים רבים ברחבי היישוב – בניית מוסדות ציבור, תשתיות, כבישים, בתי ספר וכד'.

חוקי מדינת ישראל, ובעיקר תיקון 89 לחוק התכנון והבניה ופקודת היערות, מגדירות מהם עצים בוגרים ועצים מוגנים ומהם הדרכים שיש לנהוג כדי לשמור על עצים אלו בעת ביצוע פרויקטים הנדסיים. (שימור, העתקה או כריתה של העצים)

ביצוע הפרויקטים השונים ברחבי חצור הגלילית, דורש התייחסות של החברה כלכלית לעצים בוגרים ומוגנים הנמצאים בתחומי הפרויקטים בהתאם לחוק.

1.7 מטרת הביקורת

הביקורת בדקה האם החברה הכלכלית פועלת בהתאם לחוק ולנהלי משרד החקלאות בכל הקשור להתייחסות לעצים בוגרים ומוגנים הנמצאים בשטח הפרויקטים אותם היא מבצעת.

1.8 היקף הביקורת

הביקורת בחנה את הטיפול של החברה הכלכלית בעצים בוגרים ומוגנים הנמצאים בצד הצפוני של קטע הכביש הראשי של הישוב (מעלה חוני המעגל) מהכניסה הראשית ועד לכיכר המועצה.

הביקורת בחנה את התכניות של הפרויקטים הבאים, המתייחסים למקטע הנבדק:

- שער לחצור- מעלה חוני המעגל- מקטע מזרחי
- שער לחצור- מעלה חוני המעגל- מקטע מערבי
- שכונת שער לחצור
- מתחם הקארדו הגלילי

הביקורת בדקה, בין היתר, את תכניות הפרויקטים, את סקרי העצים, את רשימות הכריתה, את יישום וביצוע הנחיות סקר העצים והתכניות ואת חישוב הערך החלופי לעצים שנכרתו.

1.9 חקיקה, תקינה נהלים והנחיות

- פקודת היערות
- חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 89), התשס"ט-2008
- פקודת העיריות [נוסח חדש]
- פקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש]
- צו המועצות המקומיות, תשי"א-1950
- נוהל משרד החקלאות- כללים להכנת סקר עצים מתאריך 22/07/18
- נוהל משרד החקלאות- נוהל העתקות מתאריך 12/08/18

1.10 עיקרי הממצאים**ביצוע סקרי עצים-**

- בכל הפרויקטים הנוגעים לקטע שנבדק בוצעו סקרי עצים בהתאם לדרישות.

נמצא תקין.

- מהשוואה שערכה הביקורת בין סקרי העצים השונים עולה כי עצים קיבלו מספור שונה, ערכים שונים והמלצות תכנוניות מנוגדות.

קבלת רישיון לכריתה והעתקה

מבדיקת הביקורת עולה כי בכל הפרויקטים הנוגעים לקטע שנבדק התבקשו והתקבלו רישיונות כריתה והעתקה בהתאם לדרישות. **נמצא תקין.**

בחירת ביצוע אל מול סקרים ורישיונות

הביקורת מצאה כי מתוך 85 עצים הכלולים באזור הנבדק, 11 עצים נכרתו למרות שלא נכללו בסקר העצים או למרות הנחיה לשמרם או להעתיקם. (13% מהעצים במדגם)

העתקת עצי חרוב

- **העתקת עצים אל שטח פרטי ללא הסכמת בעלים-** עצי החרוב הועתקו בספטמבר 2021 אל קרקע פרטית (גוש 13847 חלקה 10) מבלי לקבל את הסכמת הבעלים ובאופן מעשי תוך פלישה אליה, ללא כל התראה מראש.

עתקה בניגוד לנוהל משרד החקלאות ולהנחיות האגרונום

נוהל העתקות¹⁰ של פקיד היערות מציין כי במכלול השיקולים להיתכנות ההעתקה יש לבחון בקפידה את נושא תחזוקת העץ לאחר העתקתו. **"אי תחזוקת עצים מועתקים הינו גורם משמעותי בתמותת עצים לאחר העתקה"**.

מבדיקת הביקורת עולה:

- ✓ הקבלן לא הכין מראש חיבורי מים לצורך השקיית העצים המועתקים ולא הסדיר חיבור מים מראש כולל רכישת מונה מים.
- ✓ גיזום עלוות העצים היתה מעל ל 50% מנפח העלווה, בניגוד להנחיות האגרונום.
- ✓ העצים לא כוסו על ידי יריעת צל בניגוד להנחיית האגרונום.

¹⁰ נוהל העתקות. פקיד היערות במשרד החקלאות ופיתוח הכפר. 12/08/2018

- ✓ הקבלן לא הניח תשתית של טפטפות ובקרת השקיה ממוחשבת כפי שנדרש.
- ✓ הקבלן לא פיזר חומר חיפוי (קפיסי עץ או קש) בגובה 10 ס"מ מסביב לעצים שהועתקו.

חישוב ערך חליפי-

- סקר העצים של האגרונום בתכנית שער לחצור שלב ב' (מקטע מזרחי) כלל חישוב שוויו הכספי של כל אחד מהעצים בתכנית - **נמצא תקין**.
- **תכנית השתילה** - הביקורת קיבלה את כתב הכמויות של תכנית השתילה המתוכננת במקטע המזרחי אשר בוצעה על ידי "לוי שטרק זילברשטיין מהנדסים" בתאריך 04/02/2020. על פי כתב הכמויות, העלות המתוכננת לשתילת העצים במקטע זה עומדת על 657,244 ₪. **נמצא תקין**.

1.11 תגובות המבוקרים לדוח הביקורת

- החברה הכלכלית מברכת על ביצוע הביקורת הנושאת הנ"ל שמאפשרת לחברה למידה, הפקת לקחים ותיקון טעויות ותקלות המבוצעות בתחום. החברה שיתפה פעולה עם מבצע הביקורת והעבירה במהלכה את כלל החומרים הנדרשים לכך.
- יש לציין כי במהלך ביצוע הפרויקט בכביש ראשי, נתקלים לעיתים במצבים של צורך בתגובה מהירה והקבלן פועל לצמצום מפגעי בטיחות בכביש ו/או להולכי הרגל בתיאום עם המועצה והחברה.
- מודגש כי לכל הפרויקטים קיימת תוכנית לשיפור הנוף ונטיעת עצים חדשים בגדלים שונים בהתאם להמלצות אדריכלית הנוף וכתחליף לכלל העצים שנכרתו.
- כלל הלקחים יופקו ויישמו בהמשך העבודה.

2. ביצוע סקרי עצים

"סקר עצים" הוא חוות דעת של אגרונום ביחס לעצים היושבים בתחום השטח של הפרוייקט המתוכנן, הנדרשת על פי החוק.

חלק ה' בפקודת היערות דן בנושא הגנה על אילנות מוגנים ועצים בוגרים ומסדיר את תהליך קבלת אישור לביצוע כריתה, העתקה והובלת עצים בוגרים ומוגנים. על פי הפקודה:

15א (א) לא ייתן פקיד היערות רישיון לכרות אילן מוגן או עץ בוגר, כאמור בסעיף 15(א), אלא לאחר ששקל, בין השאר, את תכלית הבקשה ואת מצבו, גילו, נדירותו, מידותיו, מיקומו וערכו הנופי, הסביבתי, האקולוגי וההיסטורי של האילן המוגן או העץ הבוגר שלגביו מתבקש הרישיון כאמור, ונוכח כי אין להותירו במקומו או להעתיקו כאמור בסעיף קטן (ג).

תיקון 89 לחוק התכנון והבניה מגדיר את החובה לסמן בתכניות המוגשות לאישור את העצים הבוגרים הנמצאים בשטח התכנית ואת הצורך בשמירה עליהם.

חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 89), התשס"ט-2008*

1. הוספת סעיף 83 ב. חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן – החוק העיקרי). אחרי סעיף 83 יבוא:

"שמירה על עצים בוגרים 83. (א) בסעיף זה –

"עץ בוגר" – עץ שגובהו 2 מטרים לפחות מעל פני הקרקע וקוטר גזעו, הנמדד בגובה 130 סנטימטרים מעל פני הקרקע, הוא 10 סנטימטרים לפחות;

"תכנית" – תכנית או חלק מתכנית שניתן להוציא מכוהה היתרים, לרבות תכנית דרך, למעט תכנית שלא ניתן לקבוע במדויק היכן תמומש בפועל ותכנית שלא חלה לגביה חובת הגשת תשריט לפי סעיף 83.

(ב) בתשריט תכנית יסומנו העצים הבוגרים המצויים בתחומה באופן שיקבע שר הפנים.

(ג) היו בתחום התכנית עצים בוגרים, לא יאשר מוסד התכנון את התכנית אלא לאחר שבחן את הצורך בשמירה עליהם במסגרת מכלול השיקולים התכנוניים ולאחר שהתייעץ עם פקיד היערות, כהגדרתו בפקודת היערות; בחוות דעתו לפי סעיף זה, יידרש פקיד היערות גם לאפשרות של העברת העצים הבוגרים, כולם או חלקם, למיקום חלופי ולסיכונים הכרוכים מכך לעצים.

נוהל "כללים להכנת סקר עצים" של אגף יער ואילנות במשרד החקלאות, כולל את הכללים וההנחיות המפרטים את הנדרש מכל גורם מקצועי המעורב בתהליך: המודד המוסמך, סוקר העצים והמתכנן או עורך הבקשה.

הביקורת בחנה האם החברה הכלכלית ביצעה סקרי עצים בפרויקטים שביצעה במקטע שנבחן על ידי הביקורת.

ממצאי הביקורת

2.1 מבדיקת הביקורת עולה כי בכל הפרויקטים הנוגעים לקטע שנבדק בוצעו סקרי עצים בהתאם לדרישות.

- שער לחצור- מעלה חוני המעגל- מקטע מזרחי
- שער לחצור- מעלה חוני המעגל- מקטע מערבי
- שכונת שער לחצור
- מתחם הקארדו הגלילי

נמצא תקין.

2.2 מהשוואה שערכה הביקורת בין סקרי העצים השונים עולה כי עצים קיבלו מספור שונה, ערכים שונים והמלצות תכנוניות מנוגדות, לדוגמא:

תמונת עץ	סוג	מספר עץ	שם התכנית	ערכיות העץ ¹¹	המלצה תכנונית	בפועל
	סיסם הודי	163	שער לחצור מערבי	16	לכריתה	נכרת
		1023	קארדו גלילי	14	להעתקה	
	דקל וושינגטוני	164	שער לחצור מערבי	13	לכריתה	נכרת
		1024	קארדו גלילי	13	לכריתה	
		85	שכונת שער לחצור	13	לשימור	
	אזדרכת	175	שער לחצור מערבי	12	לכריתה	נכרת
		1051	קארדו גלילי	8	לכריתה	
		74	שכונת שער לחצור	13	לשימור	
	דקל וושינגטוני	176	שער לחצור מערבי	13	לכריתה	נכרת
		1052	קארדו גלילי	12	לכריתה	

¹¹ סך ערכיות עץ- סכימת ניקוד ערכיות העץ (בין 0-20 נקודות) בהתאם למדיים: מצב בריאותי, קוטר הנוף, ערך מין העץ ומיקום העץ כפי שמפורט בנוהל משרד החקלאות "כללים להכנת סקר עצים".

	לשימור	13	שכונת שער לחצור	73		
נכרת	לכריתה	13	שער לחצור מערבי	177	דקל וושינגטוני	
	לכריתה	12	קארדו גלילי	1053		
	לשימור	13	שכונת שער לחצור	72		
נכרת	לכריתה	13	שער לחצור מערבי	178	דקל וושינגטוני	
	לכריתה	12	קארדו גלילי	1054		
	לשימור	13	שכונת שער לחצור	71		
נכרת	לכריתה	13	שער לחצור מערבי	179	דקל וושינגטוני	
	לשימור	13	שכונת שער לחצור	70		
נכרת	לכריתה	16	שער לחצור מערבי	192	סיסם הודי	
	לשימור	13	שכונת שער לחצור	56		
נכרת	לכריתה	16	שער לחצור מערבי	193	סיסם הודי	
	לשימור	13	שכונת שער לחצור	55		
נכרת	לכריתה	16	שער לחצור מערבי	194	סיסם הודי	
	לשימור	13	שכונת שער לחצור	54		
נכרת	לכריתה	16	שער לחצור מערבי	195	סיסם הודי	
	לשימור	13	שכונת שער לחצור	53		
נכרת	לכריתה	16	שער לחצור מערבי	210	שלטית מקומטת	
	לשימור	15	שכונת שער לחצור	47		
נכרת	לכריתה	14	שער לחצור מערבי	212	שלטית מקומטת	
	לשימור	14	שכונת שער לחצור	36		
נכרת	לכריתה	16	שער לחצור מערבי	214		

	לשימור	15	שכונת שער לחצור	31	שלטית מקומטת	
נכרת	לכריתה	14	שער לחצור מערבי	215	שלטית מקומטת	
	לשימור	15	שכונת שער לחצור	27		
נכרת	לכריתה	15	שער לחצור מערבי	233	שלטית מקומטת	
	לשימור	14	שכונת שער לחצור	16		
	לשימור	14	שכונת שער לחצור	1		

המלצות הביקורת

2.1 הביקורת ממליצה לייצר בסיס נתונים אחיד לעצים ביישוב כך שכל התכניות יתייחסו בעתיד עם מספר זהה לכל עץ.

תגובת המבוקרים

- ההמלצות ניתנות ע"י מתכננים ואגרונומים שונים וסביר להניח שיש שוני ביניהם.
- בכל פרויקט ההמלצות מותאמות לצורכי הפרויקט עצמו בהתאם לשיקול דעת המתכנן.
- תכנון שכונת "שער לחצור" לא בוצע ע"י החברה.
- אין פתרון מדף לומר מה נכון יותר ומה פחות נכון בהתאם לפרויקט.
- למיטב הערכתנו לא ניתן לבצע סנכרון מלא בין כלל התוכניות האדריכליים והאגרונומים אך בכל מה שמבוצע ע"י החברה תבוצע התאמה.

3. קבלת רישיון לכריתה והעתקה

כדי לכרות עץ בוגר או אילן מוגן (עץ בכל גודל) יש לקבל רישיון מפקיד היערות. רישיון מפקיד היערות נדרש גם במקרה שמעוניינים להעתיק עץ בוגר או אילן מוגן. (העתקה של עץ פירושה עקירה של העץ משורשו ונטיעתו במקום אחר באופן שיבטיח את המשך צמיחתו.)

בפרוייקטים לבניה יש להעביר לפקיד היערות בקשה לקבלת רישיון כריתה והעתקה בצרוף היתר הבניה וסקר העצים הכולל את ההמלצה לטיפול בעצים הבוגרים והמוגנים. כריתת עץ ללא רישיון מהווה עבירה פלילית.

הביקורת בחנה האם בכל ארבעת הפרוייקטים שנבדקו התבקש והתקבל רישיון לכריתה ו/או העתקה של העצים הבוגרים והמוגנים הנמצאים שבשטח התכנית.

ממצאי הביקורת

3.1 מבדיקת הביקורת עולה כי בכל הפרוייקטים הנוגעים לקטע שנבדק התבקשו והתקבלו רישיונות כריתה והעתקה בהתאם לדרישות.

- שער לחצור- מעלה חוני המעגל- מקטע מזרחי
- שער לחצור- מעלה חוני המעגל- מקטע מערבי
- שכונת שער לחצור
- מתחם הקארדו הגלילי

נמצא תקין.

4. בחירת ביצוע אל מול סקרים ורשיונות

כריתה או העתקה של עץ בוגר או מוגן ללא קבלת רישיון לכך מפקיד היערות מהווה עבירה פלילית.

הביקורת בחנה האם כל העצים בתחום הפרוייקט נכללו בסקר העצים והאם הטיפול בהם (שימור, העתקה או כריתה) היה בהתאם להנחיות ולהיתרים שניתנו.

ממצאי הביקורת

4.1 הביקורת מצאה כי מתוך 85 עצים הכלולים באזור הנבדק, 11 עצים נכרתו למרות שלא נכללו בסקר העצים או למרות הנחיה לשמרם או להעתיקם. (13% מהעצים במדגם)

שם העץ	מס' עץ	שם התכנית	הנחית התכנית	בפועל
שלטית מקומטת	121	שער לחצור מזרחי	לשימור	נכרת
סיסם הודי	1020	קארדו גלילי	להעתקה	נכרת
סיסם הודי	1016	קארדו גלילי	להעתקה	נכרת
שלטית מקומטת	62	שכונת שער לחצור	לשימור	נכרת
סיסם הודי	52	שכונת שער לחצור	לשימור	נכרת
זית אירופאי	239	שער לחצור מזרחי	לשימור	נכרת
סיסם הודי	240	שער לחצור מזרחי	לשימור	נכרת
מופה כ"לא עץ"	254	שער לחצור מזרחי	לא ניתנה הנחיה	נכרת *
מופה כ"לא עץ"	255	שער לחצור מזרחי	לא ניתנה הנחיה	נכרת *
חרוב	265	שער לחצור מזרחי	להעתקה	נכרת ?
עץ לא ממופה – מזרחית לקזוארינה לשימור	/	שער לחצור מזרחי	לא ניתנה הנחיה	נכרת

* לא ברור מתי נכרת העץ- בצילומי לוויין של השנים האחרונות ניתן לראות את העץ.

? הביקורת לא קיבלה אסמכתאות להעתקה.

המלצות הביקורת

4.1 על המועצה והחברה הכלכלית לודא כי בעת ביצוע פרויקטים הנדסיים ברחבי המועצה יכללו כל העצים הבוגרים והמוגנים הנמצאים בתחום התוכנית בסקר העצים ויתבקשו אישורי כריתה/ העתקה לכל העצים, בהתאם לסקר ולתכנית.

תגובת המבוקרים**התייחסות לממצאים לפי עצים:**

- עץ מס' 121 – נרשם בטעות לשימור אך מופיע ברישיון הכריתה.
- עץ מס' 1016+1020 – במהלך העבודה ניתנה חוות דעת שיש סיכויים נמוכים להעתקה, תקלה שלא בוצע תיאום ואישור לכך.
- עץ מס' 62 – לאור שינוי תוכניות נמצא במרכז הכביש החדש. תקלה שלא בוצע תיאום ואישור לכך.
- עץ מס' 52 – תקלה.
- עץ מס' 239 – בוצע תיאום העתקה לגינון ציבורי עם האחראי במועצה על כך.
- עץ מס' 240 – העץ נכרת במהלך הביצוע, תקלה שלא בוצע תיאום ואישור.
- עץ מס' 254+255 – לא מוגדרים כעצים לאור קוטר נמוך ולכן לא נדרש אישור לכריתתם.
- עץ מס' 265 – הועתק לרחבת השוק אך לא שרד את ההעתקה.
- עץ לא ממופה – עץ בערכיות נמוכה ע"פ הסקר, נמצא בשטח פרטי של פרי גליל – תבוצע בדיקה מי כרת אותו.

התייחסות להמלצה

- ההמלצה מקובלת על החברה.
- חשוב לזכור כי לעיתים בתב"ע ההמלצה היא רק מנחה ואינה מחייבת ובזמן הביצוע מתבצעים שינויים.
- נדרש לשפר את התגובה המהירה לשינויים בתוכניות ובהתאמת הסקר בהתאם.

5. העתקת עצי חרוב

במסגרת סקר העצים שביצע אדריכל הנוף, אותרה בכניסה ליישוב שורה של 15 עצי חרוב בוגרים ובריאים (עצים מס' 284-298 בתכנית), בעלי ערכיות¹² גבוהה מאוד, אשר לפי המלצת הסוקר יש להעתיקם למקום אחר. הוחלט להעתיקם 5 מטר פנימה כדי לאפשר את הרחבת הכביש. שווים של 15 עצי החרוב עמד על כ-307,000 ₪ והיתכנות ההעתיקה שלהם על פי הסוקר היתה בינונית.

לאחר מספר חודשים מיום ההעתיקתם התייבשו כל עצי החרוב ונאלצו לכרות אותם.

הביקורת בחנה את תהליך העתיקתם של עצי החרוב.

ממצאי הביקורת

5.1 העתקת עצים אל שטח פרטי ללא הסכמת בעלים

עצי החרוב הועתקו בספטמבר 2021 אל קרקע פרטית (גוש 13847 חלקה 10) מבלי לקבל את הסכמת הבעלים ובאופן מעשי תוך פלישה אליה, ללא כל התראה מראש.

בעקבות מכתב ששלחו בעלי הקרקע למועצה בבקשה להפסיק את עבודות הגינון ולהחזיר את המצב לקדמותו, הוציאה המועצה לבעל הקרקע "צו גינון" לשימוש **ארעי** במגרש ריק, (על פי "חוק הרשויות המקומיות (שימוש ארעי במגרשים ריקים), תשמ"ז-1987") לפיו במקרקעין ינקטו "פעולות גינון הכוללות שתילת עצים וצמחיה **זמנית**".

בערר שהוגש לבית המשפט לעניינים מקומיים בצפת (עמ"א 45089-10-21 סלומון נ' מועצה מקומית חצור הגלילית) **בתאריך 28/04/2022, קבע השופט כי צו הגינון הוצא שלא כדין ומחליט על ביטולו.**

על פי פס"ד, "המועצה תפעל להשבת המקרקעין למצבו בטרם ביצוע העבודות על ידה, וזאת תוך 21 ימים מקבלת פסק הדין לידיה. ככל והמועצה לא תפעל כאמור, יהיה רשאי העורר לבצע הפינוי בעצמו על חשבון המשיבה."

משמעות פסק הדין היא עקירתם של 15 עצי חרוב שעל פי החלטת סוקר העצים ופקיד היערות של משרד החקלאות היו צריכים להשמר על ידי העתיקתם.

יש לציין כי גם אם בעל הקרקע לא היה מגיש ערר או שהשופט לא היה מבטל את הצו, עדיין העתיקת העצים היתה תחת צו גינון לשימוש **ארעי** הכולל פעולות גינון **זמניות**, והמשמעות היא שיתכן ובעתיד הקרוב היה צורך לבצע העתיקה נוספת (שסיכוי הצלחתה יפחתו) או כריתה של 15 עצי חרוב בריאים. אך דיון זה הוא תאורטי כיוון שביום קבלת פסק הדין, כל עצי החרוב שהועתקו, נכרתו בשל טיפול לא נכון בתהליך העתיקתם אשר גרם לייבושם, כמפורט בסעיף הבא.

¹² סך ערכיות עץ- סכימת ניקוד ערכיות העץ (בין 0-20 נקודות) בהתאם למדיים: מצב בריאותי, קוטר הנוף, ערך מין העץ ומיקום העץ כפי שמפורט בנוהל משרד החקלאות "כללים להכנת סקר עצים".

5.2 העתקה בניגוד לנוהל משרד החקלאות ולהנחיות האגרונום

נוהל העתקות¹³ של פקיד היערות מציין כי במכלול השיקולים להיתכנות ההעתקה יש לבחון בקפידה את נושא תחזוקת העץ לאחר העתקתו. "אי תחזוקת עצים מועתקים הינו גורם משמעותי בתמותת עצים לאחר העתקה".

על פי נוהל העתקות, כל העתקה תלוו במפרט טכני מיוחד שיוצא על ידי האגרונום, התואם את הנתונים הקיימים והדרישות המקצועיות, לרבות תקופת התחזוקה.

אדריכל הנוף, אשר ביצע את סקר העצים, הוציא "מפרט טכני מיוחד להעתקת עצים בוגרים-שער לחצור שלב ב'-חצור הגלילית" הכולל, בין היתר, את הדרישות הבאות:

1.1.7 על הקבלן לתאם מראש חיבורי מים לצורך השקיית העץ המועתק ולהסדיר חיבור מים מראש כולל רכישת מונה מים וכל האביזרים הדרושים לצורך השקיה סדירה של העץ המועתק הן בשטח בו נמצא כעת והן בשטח אליו יועתק.

1.1.11 מערכת השקיה:

על הקבלן להכין מראש מערכת השקיה לעץ לפי המפשט הבא:

- נקודת מים קבועה בקרבת מקום.

- שעון מים בקוטר 3/4".

- מקטין לחץ בקוטר 3/4".

- מחשב לפתיחה מסוג "גלקונית" 3/4" או שווה ערך.

- מסנן לטפטוף בקוטר 3/4".

- 120 מש.

- את ראש המערכת יש לחבר עם זקף PVC קשיח לקרקע. אחרי הזקף יש לחבר צינור מוליך בקוטר שיקבע המפקח ולאחריו צינור טפטוף אינטגרלי מווסת בקוטר 16 מ"מ בצבע חום ובאורך 80 מטר. המרחק בין הטפטפות יהיה 0.5 מטר. כל חיבורי הצנרת יתבצעו באביזרי חיבור תוצרת פלסאון או שווה ערך. ראש המערכת יהיה סגור ונעול בארון הגנה מסוג "אורלייט" או שווה ערך.

1.2.3 גיזום

...בגיזום לפני העתקה יש להסיר כ- 30%-50% מנפח העלווה תוך שמירה על הבדים ובני הבדים...

1.2.6 כיסוי הנוף הגזום ביריעת צל

למניעת דיות יתר לפני גיזום השורשים והעתקה יש לכסות את כל עלוות העצים ביריעת צל 70%, רשת צל זו תשמש לפחות 14 ימים גם לאחר העברת העץ למקומו הסופי, או בהתאם להוראות המפקח.

¹³ נוהל העתקות. פקיד היערות במשרד החקלאות ופיתוח הכפר. 12/08/2018

2.6.3	על הקבלן להכין חומר חיפוי ממקור אורגני קשה פירוק כגון קש או גזם מרוסק (כפיסי עץ) ללא פסולת, בכמות של 5מ"ק לקבלת שכבה של 10 ס"מ לפחות, חומר זה יפוזר סביב העץ לאחר נטיעתו.
2.7.6	כאשר מסתיים המילוי והעץ עומד יציב, יש להסיר את הקשירות. יש להניח את קו הטפטוף במעגלים כך שיכסה את כל השטח מעל בור הנטיעה , יש לקבע את צינור הטפטוף לקרקע בעזרת יתדות עיגון מברזל בצורת U ולבדוק את תקינות מערכת ההשקיה שהוכנה מבעוד מועד. לאחר מכן יש לפזר חומר חיפוי מעל כל שטח בור השתילה , שכבה בעובי של 10 ס"מ ולוודא שלמות יריעת הצל על כל חלקי העץ כולל הגזע .
3.	<u>טיפול ואחזקת העץ המועתק</u>
3.1	על הקבלן לבצע אחזקה סדירה של העץ המועתק בכל תקופת האחריות (12 חודשים) לאחר הנטיעה הסופית ולדאוג לבצע את כל פעולות האחזקה הדרושות לרבות:
3.2	עבודות השקיה: יש להשקות את העץ עד למועד האישור הסופי לפי התכנית הבאה: חודשים דצמבר, ינואר ופברואר- פעמיים בשבוע שעה אחת (1 ליטר/מ"ר/יום) חודשים אוקטובר נובמבר ומרץ אפריל- שלוש בשבוע לשעתיים. (4 ליטר/מ"ר/ליום) חודשים מאי עד ספטמבר- פעם בשבוע שש שעות (8 ליטר/מ"ר/יום)."

מבדיקת הביקורת עולה:

- 5.2.1 הקבלן לא הכין מראש חיבורי מים לצורך השקיית העצים המועתקים ולא הסדיר חיבור מים מראש כולל רכישת מונה מים.
- 5.2.2 גיזום עלוות העצים היתה מעל ל 50% מנפח העלווה, בניגוד להנחיות האגרונום.
- 5.2.3 העצים לא כוסו על ידי יריעת צל בניגוד להנחיית האגרונום.
- 5.3.4 הקבלן לא הניח תשתית של טפטפות ובקרת השקיה ממוחשבת כפי שנדרש.
- 5.3.5 הקבלן לא פיזר חומר חיפוי (כפיסי עץ או קש) בגובה 10 ס"מ מסביב לעצים שהועתקו.

המלצות הביקורת

5.1 על המועצה והחברה הכלכלית להקפיד בפרוייקטים הבאים, בעת ביצוע העתקה של עצים בוגרים, כי הקבלן יפעל בהתאם להנחיות המקצועיות של האגרונום כמתחייב בהנחיות פקיד היערות במשרד החקלאות.

תגובת המבוקרים לממצאים

- עצי החרוב תוכננו להעתקה תחת ידיעה שסיכוי ההצלחה נמוך מאוד.
- אין קשר בין המתואר בסעיף לגבי צו הגינון לבין הנעשה בפועל שכן פעולה זו בוצעה לפני הוצאת צו הגינון.
- הפעולה בוצעה לפי תוכנית.
- לאחר שהעצים לא שרדו ובתאום למול האגרונום ניתן אישור לכריתת כלל העצים.

תגובת המבוקרים להמלצה

- ההמלצה מקובלת.
- הקבלן מחוייב לפעול עפ"י הנחיות האגרונום ואף מתבצע פיקוח על כך.
- בכל מקום בו לא בוצע לפי ההנחיות יוטל קנס ופיצוי בהתאם להסכם. הופקו הלקחים.

הערות הביקורת

על פי נוהל העתקות, כל העתקה תלוו במפרט טכני מיוחד שיוצא על ידי האגרונום, התואם את הנתונים הקיימים והדרישות המקצועיות, לרבות תקופת התחזוקה. אדריכל הנוף, אשר ביצע את סקר העצים, הוציא "מפרט טכני מיוחד להעתקת עצים בוגרים- שער לחצור שלב ב'-חצור הגלילית". העתקת העצים נעשה שלא על פי המפרט הטכני של האגרונום.

6. חישוב ערך חליפי

ערך חליפי משמעותו הערכת שווי עץ המיועד לכריתה והקבלת ערך כספי בש"ח לנטיעה עתידית של עצים חדשים. מטרת הערך החליפי היא להעניק לעצים תג מחיר המשקלל את סך תרומתם לסביבה, זאת על מנת שכאשר נכרת עץ, סכום זהה יושקע בעצים חדשים בעל ערך זהה. הערך נקבע על פי התרומה של העץ בפרמטרים הבאים: סביבה, נוף, אקולוגיה, אקלים, אסטטיות, רגישות והיסטוריה. ערך העץ הוא סכום מדדים שנוספו לערכו כשתיל במשתלה שבו גדל, ומבטאים את סך תרומותיו ותועלותיו במועד הכריתה.

הביקורת בחנה האם בוצע חישוב ערך חלופי לעצים בתכנית שער לחצור שלב ב' והאם נכתבה תכנית שתילה התואמת את הערך החלופי של העצים שנכרתו והועתקו.

ממצאי הביקורת

6.1 חישוב ערך חלופי-

סקר העצים של האגרונום בתכנית שער לחצור שלב ב' (מקטע מזרחי) כלל חישוב שוויו הכספי של כל אחד מהעצים בתכנית.

נמצא תקין.

על פי סקר העצים שביצע אוהד פלש, ערכם של העצים שמיועדים לכריתה בתכנית זו עומד על 344,456 ₪ וערכם של 15 עצי החרוב שיועדו להעתקה אך לבסוף נכרתו עומד על 333,426 ₪.

סך ערך העצים שנכרתו בתכנית עומד על 677,426 ₪.

6.2 תכנית השתילה

הביקורת קיבלה את כתב הכמויות של תכנית השתילה המתוכננת במקטע המזרחי אשר בוצעה על ידי "לוי שטרק זילברשטיין מהנדסים" בתאריך 04/02/2020.

על פי כתב הכמויות, העלות המתוכננת לשתילת העצים במקטע זה עומדת על 657,244 ₪.

נמצא תקין.

פרק ה'

דוח מעקב אחר דוח ביקורת בנושא מקלטים 2019

1. כללי**1.1. מבוא**

בשנת 2019 ערכה הביקורת דוח בנושא "מקלטים" ממנו עלו ליקויים רבים בתהליכי קביעת מדיניות, תקצוב ומימוש תקציב הג"א, ניהול תחום המקלטים, שיפוץ המקלטים ואחזקתם השוטפת, הצטיידות ועוד.

במאי 2022 מונה קב"ט (ממונה על שירותי החירום והביטחון) חדש למועצה ובאוגוסט 2022 נקלט אחראי מקלטים חדש אשר החליף את אחראי המקלטים הקודם שהיה אחראי בנוסף גם על תחום המים במועצה.

1.2. מטרת הביקורת

ביצוע מעקב אחר יישום המלצות הביקורת אשר ניתנו בדוח בנושא מקלטים בשנת 2019 ובניהם תהליכי קביעת מדיניות, תקצוב ומימוש תקציב הג"א, ניהול תחום המקלטים, שיפוץ המקלטים ואחזקתם השוטפת, הצטיידות ועוד.

1.3. היקף הביקורת

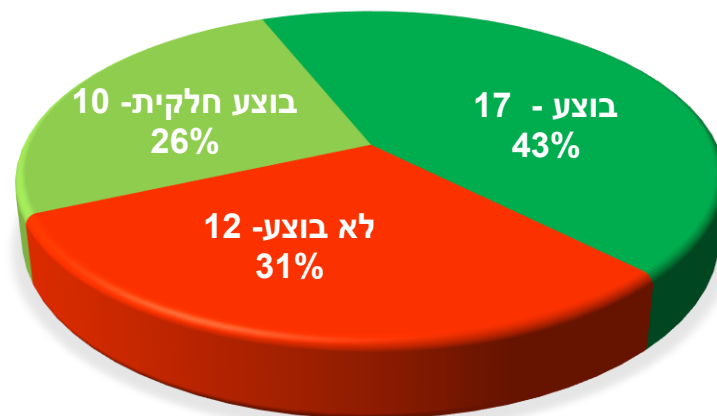
הביקורת נערכה בסוף שנת 2022 ובחנה את יישום המלצות הביקורת.

1.4. סטטוס תיקון ליקויים

הביקורת מבקשת לציין כי דוח הביקורת לשנת 2019, ובתוכו דוח הביקורת בנושא מקלטים, לא נדון עד היום בצוות תיקון הליקויים של המועצה ורוב הליקויים לא תוקנו עד לתחילת שנת 2022.

עם זאת, ראוי לציין כי מיום כניסתו של ממונה חדש על שירותי החירום והביטחון במאי 2022 חלה תנופה ביישום המלצות הביקורת והדוח הנ"ל משקף את תמונת המצב נכון לנובמבר 2022 אך ברור כי קיימת מגמת שיפור אשר בסופה יתוקנו כלל הליקויים.

להלן שיעור תיקון הליקויים נכון נובמבר 2022 -

2. מדיניות מקלטים

צו המועצות המקומיות מחייב את המועצה להקים ועדת מל"ח- "ועדה להכנת המשק לשעת חירום ולהפעלתו בשעת חירום", בראשה יעמוד ראש המועצה. על פי ההנחיה של משרד הפנים ב"מדריך לנבחר ברשות המקומית 2018", תפקיד הועדה ברגיעה לפעול לקידום ההכנות של הרשות למלחמה ובין היתר, לוודא תחזוקת של המקלטים הציבוריים ושל ציוד החירום שבהם בהתאם לדרישות המפורטות בחוזרי מנכ"ל משרד הפנים.¹⁴ הועדה תהיה מורכבת ממנכ"ל המועצה, קב"ט, ראשי המכלולים במטה החירום, ראשי ועדות רב תחומיות ובעלי תפקידים נוספים ברשות וביישוב בהתאם צרכים. הועדה תקיים אחת ל-3 חודשים ישיבת עבודה ודיווח שתנוהל על ידי יושב ראש הועדה או ממלא מקומו. בתום הישיבה תופץ חוברת סיכום לכל המשתתפים, בה יפורטו הנושאים שנידונו וההחלטות שהתקבלו.

במאי 2018 כתב קב"ט מוסדות חינוך ועוזר מנכ"ל, לבקשת המנכ"ל, "נוהל מקלטים" מקיף ומפורט אך הנוהל לא אושר על ידי הנהלת המועצה והמליאה ולא הופץ לעובדים ולכן אינו בשימוש של המועצה.

המלצות דוח הביקורת משנת 2019

2.1 על ראש המועצה להקפיד לקיים לפחות אחת לרבעון ישיבה של ועדת מל"ח אשר אליה יוזמנו גם חברי הועדה נבחרי הציבור.

14 חוזר מנכ"ל משרד הפנים 2/2002 פעולות נדרשות להכנת הרשות המקומית לחירום.
חוזר מנכ"ל משרד הפנים 7/2007 חובת הרשויות המקומיות לאחזקת מקלטים.

2.2 על ראש המועצה לדאוג כי הועדה תפעל לקידום ההכנות של הרשות למלחמה ובין היתר, לוודא תחזוקת של המקלטים הציבוריים ושל ציוד החירום שבהם בהתאם לדרישות המפורטות בחוזרי מנכ"ל משרד הפנים.

מעקב אחר יישום ההמלצות בשנת 2022

- 2.1 **בוצע**- ועדת מל"ח התכנסה מספר פעמים במהלך שנת 2022.
- 2.2 **בוצע חלקית**- הועדה פעלה לקידום ההכנות של הרשות למלחמה אך לא דנה במוכנות ותחזוקת המקלטים הציבוריים וציוד החירום שבהם בהתאם לדרישות המפורטות בחוזרי מנכ"ל משרד הפנים.
- 2.3 **בוצע חלקית**- הממונה על שירותי החירום והביטחון החל בכתיבת נהלים. נכתב נוהל מעבר משגרה לחירום. עם סיום כתיבת הנהלים יועברו לאישור הנהלת המועצה ויופצו לעובדים.

3. ניהול תחום המקלטים

- הרשות המקומית מחוייבת למנות "ממונה על שירותי חירום וביטחון ברשות המקומית", שתפקידו לנהל, להכין ולהפעיל את מערך החירום והביטחון הרשותי עם כלל בעלי התפקידים. אחריות הממונה על שירותי החירום, כולל, בין היתר, את המשימות הבאות:¹⁵
- ✓ הכנה ועדכון שוטף של "תכנית מיגון רשותית" (תמי"ר), שמטרתה להכין את המרחב העירוני לשעת חירום באמצעות מיצוי פוטנציאל השטחים המוגנים המצויים בה, על ידי מיפוי צרכי המיגון של האוכלוסיה, ניתוח פערי המיגון הקיימים ותכנון מענה לפערי המיגון בעת חירום.
 - ✓ לוודא כשירות מערך המקלטים המצויים באחריות הרשות המקומית: בקרה, פיקוח וטיפול במתקנים ציבוריים, מוסדיים. בקרה ופיקוח על מקלטים פרטיים-משותפים.
 - ✓ קידום מענה מיגוני לתושבי הרשות המקומית הן על ידי מקלט (אחזקה וניהול) והן על ידי מענה מיגוני חלופי (מחסות ציבוריים, שיפורי מיגון וכדומה).
 - ✓ פיקוח ובקרה על בניית מקלטים ומרחבים מוגנים ועל תחזוקתם בהתאם לחוק ההתגוננות האזרחית.
 - ✓ הכנת תכנית לפתיחה ולהפעלה של מקלטים ושל מקומות מחסה ציבוריים.

המלצות דוח הביקורת משנת 2019

- 3.1 על המועצה למנות "ממונה מקלטים", כפי שנדרש על ידי פיקוד העורף, ולהגדיר עבורו את הפעולות אותן הוא נדרש לבצע במסגרת תפקידו, כאשר האחריות הכוללת לנושא המקלטים נותרת בידי הממונה על שירותי החירום והביטחון ביישוב.

מעקב אחר יישום ההמלצות בשנת 2022

- 3.1 **בוצע חלקית**- המועצה מינתה עובד אשר אחראי בחצי משרה על תחום המים ובחצי משרה על המקלטים. באוגוסט 2022 מונה אחראי מקלטים חדש במשרה מלאה. עד היום לא הוגדר תפקידו ומשימותיו של העובד בתחום המקלטים.
- הממונה על שירותי החירום והביטחון עדכן כי יוציא בימים הקרובים מסמך הגדרת תפקיד ומשימות לאחראי המקלטים.

¹⁵ מתוך הגדרת תפקיד על ידי משרד הפנים ל"ממונה על שירותי חירום וביטחון ברשות המקומית" מתאריך 26/10/17 ומתוך "תיק האב להיערכות העירייה לחירום" של מרכז השלטון המקומי, רח"ל, פקע"ר ומשרד הפנים. 12/2015

4. **תקציב התגוננות אזרחית**

בחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951 סעיף 10א', העוסק בהשתתפות רשות מקומית בתקציב הג"א, נקבע: "בנוסף לסכום השתתפותה בתקציב הג"א לפי סעיף 10, תכלול רשות מקומית בתקציבה סכום לכיסוי ההוצאות של צרכי ההתגוננות האזרחית בתחומה (בסעיף זה- תקציב הג"א מקומי) שיקבע מדי שנה שר הפנים לפי הצעת ראש הג"א. בשים לב ככל האפשר לצרכי ההתגוננות האזרחית של הרשות המקומית ולאפשרויותיה הכספיות לשאת באותו סכום. את הרכב סעיפי תקציב הג"א מקומי תקבע הרשות המקומית לפי הנחיות מפקד הג"א מחוזי".

ב"הנחיות להגשת מסגרת תקציב הרשות המקומית" אותם מפרסם "האגף בכיר לבקרה, תקצוב ופיתוח ברשויות המקומיות" של משרד הפנים בכל שנה לרשויות המקומיות, מצוין כי "רשות מקומית מחויבת בהתאם לחוק הג"א 1951, להכליל בתקציבה תקציב עבור התגוננות אזרחית במרחבה (הג"א מקומי) והשתתפות בהוצאות רשות הג"א (הג"א ארצי). רשות מקומית תרשום בספרים את הסכומים בהתאם להצעת התקציב שתוגש על ידי מחוז פיקוד העורף, בהתאם לחוזר מנכ"ל. יש לפעול לתקצוב בהתאם להנחיות המנהל לשירותי חירום במשרד הפנים."

בכל שנה שולח מנכ"ל משרד הפנים לכל ראשי הרשויות, המנכ"לים, הגזברים והממונים על שירותי חירום ובטחון, את ההנחיות המעודכנות להכנת תקציב התגוננות אזרחית, לפי הסעיפים והמפתחות שנקבעו בתאום עם פיקוד העורף. על פי הנחיות משרד הפנים, **תקציב הג"א מקומי נועד לממן את אחזקתם התקינה של המקלטים הציבוריים ומתקני וציוד הג"א ברשויות המקומיות ולהצטיידות באמצעי חירום לטובת ההתגוננות האזרחית**. עוד מדגישים בהנחיות כי **"יש להקפיד על תקצוב סעיפים אלה בהתאם לכללים ולהוראות שפורטו"**.

הצעת תקציב הג"א המפורטת לסעיפים ולסכומים, התואמת למפתחות שנקבעו לאותה שנה, מועברת לאישור מפקד מחוז פיקוד העורף, ראש רשות, גזבר, קב"ט ומשרד הפנים. לאחר אישור כל הגורמים יש לתקצב סכומים אלו בסעיפים ייעודיים בתקציב השנתי של הרשות המקומית.

המלצות דוח הביקורת משנת 2019

4.1 על הגזברות להתאים את השמות ואת הסכומים של סעיפי תקציב ההתגוננות האזרחית המופיעים בתקציב השנתי של המועצה, לסעיפים בתקציב ההתגוננות האזרחית, אשר אושרו על ידי ראש המועצה, הגזבר והממונה על החירום והביטחון מחד, ועל ידי מפקד מחוז של פיקוד העורף והממונה על המחוז במשרד הפנים מאידך.

4.2 על המועצה להעסיק, במסגרת תקציב "כח אדם לאחזקת מקלטים" ("שכר הגא") צוות עובדים מקצועיים לאחזקת המקלטים הציבוריים ומקלטי מוסדות החינוך הכולל חשמלאי,

- מסגר ועובד כללי. הצוות יכלול 2 תקנים בעלות של 130,000 ₪ לעובד לשנה ובסך הכל 260,000 ₪ לשנה. **(לשנת 2022 התקן שונה ל 130,000 ₪ בלבד)**
- 4.3 על המועצה לקלוט עובד לתפקיד "בקר מקלטים" בהתאם לדרישות פיקוד העורף ובהמשך לתקציב שאושר על ידי המועצה לצורך זה.
- 4.4 על המועצה לעדכן את סעיף "אחזקת המקלטים" בהתאם לתקציב שאושר על ידי פיקוד העורף ולבצע רכישה של ציוד למקלטים בהתאם לדרישות החוק.
- 4.5 על הגזברות לטייב את פרוט "פרטי התנועה" בדוחות הוצאות החשמל והמים ולציין בצורה ברורה וחד ערכית את שם הצרכן, כך שניתן יהיה לבצע בקרה ומעקב שוטפים אחר הצריכה במקלטים בפרט ובמוסדות המועצה בכלל.
- 4.6 על הגזברות להפיק דוחות צריכה חודשיים של מים וחשמל עם זיהוי צריכות חריגות ולהעבירם לטיפול הממונה על בקרת שעוני המים אשר ישתמש בהם ככלי לאיתור תקלות, מזילות ושימוש לא חוקי.
- 4.7 הביקורת ממליצה כי הממונה על בקרת שעוני המים של המועצה יבצע בקרות גם על צריכות חריגות של חשמל במונים של המועצה.
- 4.8 על הממונה על בקרת שעוני המים להיכנס למקלטים אשר לגביהם מתקבלת התראה של צריכה חריגה ולאתר את מקור החריגה.
- 4.9 על הגזברות לבצע בקרה וגבייה שיטתית של חובות המים והחשמל מהמשתמשים במקלטים הציבוריים.
- 4.10 על הגזבר לתקן את שם הסעיף 1723000870 מ"הוצאות אחרות" ל"מחסן חירום רשות", ולבצע בדיקה מקיפה של כל סעיפי התקציב המופיעים בספר התקציב אשר אושר על ידי המליאה ולהשוותם לשמות הסעיפים המופיעים במערכת הגזברות, במטרה לאתר ולתקן מקרים נוספים של אי התאמה של שם הסעיף והשימוש הנעשה בו.
- 4.11 על המועצה לרכוש ביטוח נפרד לרכיבי ההתגוננות האזרחית, כפי שנדרש על ידי פיקוד העורף וכפי שאושר בתקציב המועצה. במידה ופיקוד העורף מאשר את הכללת הביטוח בפוליסה הכללית של המועצה, יש לקבל את אישורם ואת הנחייתם לגבי הדרישות הספציפיות שאמורות להיכלל בפוליסה הכללית.

מעקב אחר יישום ההמלצות בשנת 2022

- 4.1 **בוצע.**
- 4.2 **מבוצע חלקית-** לדברי הממונה על שירותי החירום והביטחון, היקף הפעילות של האחזקה בתחום המקלטים עומד על יום בשבוע בלבד, פחות מ 25% מהנדרש על פי תקציב הג"א ובנוסף נעזר בשירותי חשמלאי חיצוני בהתאם לצורך.
- 4.3 **בוצע.**
- 4.4 **בוצע חלקית-** הסעיף התקציבי עודכן אך לא מומש עד היום ולא בוצעה הצטיידות.
- 4.5 **בוצע**
- 4.6 **בוצע-** דוחות הבקרה מופקים מדי חודש מזה שנים (באמצעות חברת גדיר), אך לא היה מי שיטפל בכך כראוי. מהרגע שמונה קב"ט חדש, הגזברות מפיקה דוחות ומערבת גם את מנהל אגף טכני כדי לאתר את החריגות וכו. כעת, משולבים כוחות בין הקב"ט, מנהל אגף טכני והגזברות.
- 4.7 **בוצע חלקית-** בוצעה בקרה על צריכת חשמל ומים במקלטים ב09/2022 ובוצעו פעולות ופעולות אל מול המקלטים והצרכנים אך לא נקבעה שגרה של בקרות שוטפות בנושא.
- 4.8 **בוצע.**
- 4.9 **בוצע חלקית-** החלה הסדרה של גבייה ממקלט 61 וממקלט 10. לדברי הממונה על שירותי החירום והביטחון, יבוצע הסדר אל מול יתר במקלטים.
- 4.10 **בוצע.**
- 4.11 **לא בוצע.**

5. שיפוץ מקלטים

חוזר מנכ"ל משרד הפנים 07/2007 בנושא "חובת הרשויות המקומיות לאחזקת מקלטים ציבוריים" שב ומזכיר לראשי הרשויות המקומיות כי בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 נקבע הסדר מפורט להקמת ואחזקת מקלטים. בהתאם לסעיף 12 לחוק זה, נקבע כי גורמי הג"א רשאים להורות לכל רשות מקומית להתקין מקלטים ציבוריים וליתן הוראות בעניין השימוש. באחריות הרשות המקומית להבטיח, במסגרת תקציב הג"א המקומי שעליה להכין בהתאם להוראות סעיף 10א לחוק, הקצאת המשאבים הנדרשים לצורך הוצאות ההתגוננות האזרחית בתחומה, ובכלל זאת בכל הנוגע לשיפוץ ואחזקת מקלטים ציבוריים.

המלצות דוח הביקורת משנת 2019

- 5.1 על הגזבר להתאים לאלתר את סעיפי התקציב של המועצה לסעיפי תקציב הג"א מקומי ולקבל את אישור המליאה ו/או אישור פיקוד העורף ומשרד הפנים, לשינויים אשר יבוצעו בכל אחד מהתקציבים בהתאמה.
- 5.2 על הממונה על הביטחון והחירום במועצה לכתוב תכנית רב שנתית לשיפוץ המקלטים, אשר תכלול את כל המקלטים ביישוב, תאריך שיפוצם האחרון, מצבם הפיזי, הצורך בהנגשה פיזית ותעדופם לאור פערי המקלוט הנגזרים מתכנית תמי"ר- תכנית מיגון רשותית.

מעקב אחר יישום ההמלצות בשנת 2022

- 5.1 **בוצע**
- 5.2 **לא בוצע** - במועצה לא קיימת תכנית מיגון רשותית (תמי"ר) ולא קיימת תכנית שיפוץ רב שנתית של המקלטים.
- שיפוצים צפויים במקלטים 65 ו 6 על ידי פיקוד העורף יבוצעו בהתאם למיפוי שרואט על ידי הממונה על שירותי החירום והריווח

6. תחזוקת מקלטים

6.1 פערים בתקציב העסקת כוח אדם

על פי הנחיות פיקוד העורף, יש לתקצב עלות העסקת צוות עובדים הכולל חשמלאי, שרברב, מסגר ועובד כללי אשר יהיו אחראים לביצוע עבודות תחזוקה שוטפות של המקלטים הציבוריים במועצה. גודל הצוות והתקציב שיוקצה להעסקתו, יהיה על פי מפתח שנקבע, בהתאם למספר המקלטים במועצה. בשנת 2019 התחייבה המועצה, בתקציב הג"א מקומי, להעסיק 2 תקני אחזקה בעלות שנתית כוללת של 260,000 ₪. בנוסף, על הרשות להקצות תקציב נוסף, מעבר לתקציב הג"א מקומי, להעסקת עובד אשר יהיה אחראי על פיקוח ובקרה על המקלוט הציבורי והפרטי.

6.2 העדר תקצוב שוטף לתחזוקת מקלטים

על פי הנחיות פיקוד העורף, יש לתקצב את עלויות אחזקת המקלטים - חומרים, חלפים, בדק, ציוד והוצאות אחרות בכל שנה על פי מפתח שיקבע, בהתאם למספר המקלטים ברשות. בשנת 2019 התחייבה המועצה, בתקציב הג"א מקומי, לתקצב את עלויות אחזקת המקלטים בסך כולל של 196,000 ₪.

6.3 ביצוע ותיעוד תחזוקה שוטפת

פיקוד העורף פרסם ביוני 2014 "מנחה לתחזוקת מקלטים ולשימוש דו תכליתי במקלטים ברשויות המקומיות". כדי לודא את שימור המקלטים במצב נאות לשימוש בעת חירום על המועצה לפעול להחזקתם בהתאם למפרט פיקוד העורף.

6.4 מעקב ובקרה אחר מצב מקלטים ציבוריים

ב"מנחה לתחזוקת מקלטים ולשימוש דו תכליתי במקלטים ברשויות המקומיות" צורף בנספח ג' "טופס בדיקת מקלט" הקובע אילו פרמטרים יש לבחון בעת ביצוע בקרה במקלט, מה המשקל של כל פרמטר ומהו ציון הכשירות של המקלט.

6.5 סטטוס מצב המקלטים - מדגם הביקורת

- הביקורת ערכה בחודש פברואר 2019 בדיקה מדגמית של 11 מקלטים ובחנה את מצבם, להלן תמצית הממצאים: (ראו נספח א' לדוח הביקורת)
- בכל המקלטים אין שלטי הכוונה אל המקלטים ואין פרטי מחזיק מפתחות המקלט ודרכי התקשרות עמו.
- ב 5 מתוך 11 מקלטים (45%) דרכי הגישה לכניסה ויציאת חירום חסומות.
- הפתחים אל חלק מהמקלטים היו פרוצים ולחלק מהאחרים לממונה על החירום לא היה מפתח.
- נמצאו מיכלי גז סמוכים לקיר מקלט בניגוד להנחיות פיקוד העורף.
- בחלק מהמקלטים אין תאורת רחוב תקינה בסמוך למקלט.

- בחלק מהמקלטים קיימים חפצים אשר פוגעים ביכולת לעשות שימוש בהם בעת חירום.
- 3 מקלטים במדגם היו מוצפים במים (כבר ב 2014 צויין כי המקלטים מוצפים והנושא לא טופל)
- ב- 3 מקלטים נוספים היו נזילות ורטיבויות.
- במקלטים רבים מיכלי השתיה לשעת חירום אינם תקינים.
- לפחות חצי מהמקלטים שנבדקו על ידי הביקורת לא היו מחוברים לחשמל.
- כל המקלטים, למעט אחד, אינם מצוידים בטלפון ובקו טלפון וללא חיבור לטלוויזיה ורדיו.
- כל המקלטים אינם מצוידים בציוד התגוננות חובה (ראו הרחבה בפרק "הצטיידות מקלטים")
- מקלט 28 היה נעול בעת הביקורת ללא אפשרות גישה של הממונה על החירום והבטחון. לדבריו המקלט נשרף ומאז אינו שמיש. בבדיקה מול האחראית על הביטוחים במועצה אינה מכירה את המקרה ולא הגישה תביעה לחברת הביטוח לגבי האירוע.

המלצות דוח הביקורת משנת 2019

- 6.1 על המועצה למנות ממונה מקלטים ובנוסף, צוות אחזקת מקלטים אשר ימומן מהתקציב אליו התחייבה המועצה בתקציב הג"א מקומי ויפעל בהיקף שעות המתחייב.
 - 6.2 על המועצה להקציב תקציב שנתי שוטף למימון עלויות אחזקת מקלטים בסך 196,000 ₪.
- (בתקציב 2022 נדרש להקציב 127,000 ₪)**
- 6.3 על צוות אחזקת המקלטים לבצע בדיקה ואחזקה של מרכיבי המקלט בהתאם למפרט פיקוד העורף ועל אחראי המקלטים או מנהל החירום והביטחון להבטיח כי הבדיקות המבוצעות מתועדות בתיקי מקלט מסודרים.
 - 6.4 על אחראי המקלטים, ובהעדרו על הממונה על החירום והביטחון, לבצע בקרות שוטפות למקלטים הציבוריים על גבי "טופס בדיקת מקלט" ולתעד את הבקרות בתיק המקלט.
 - 6.5 על המועצה לפעול לאלתר לשאיבת כל המקלטים המוצפים והדולפים, להזמנת איש מקצוע לאיתור מקור הנזילה ולבחינת שיפוטי הקרקע מסביב למקלט ולפי הצורך לבצע עבודות להרחקת המים מסביבת המקלט על ידי אנשי מקצוע.
 - 6.6 על המועצה לבצע החלפה, תיקון ושטיפה של כל מיכלי השתיה במקלטים הציבוריים בהתאם למפורט בעמוד 10 במנחה לתחזוקת מקלטים.
 - 6.7 על הממונה על החירום לנעול את כל המקלטים הפרוצים ולהחליף את המנעולים במקלטים להם אין לו מפתח ולדאוג לסלק מפגעים בכניסות וביציאות מהמקלטים.
 - 6.8 על המועצה לדאוג לחבר את כל המקלטים לחשמל, מים וקו טלפון ולדאוג לתאורת רחוב בכניסה למקלט.

מעקב אחר יישום ההמלצות בשנת 2022

- 6.1 **בוצע.**
- 6.2 **בוצע.**
- 6.3 **לא מבוצע.**
- 6.4 **בוצע.**
- 6.5 **בוצע** - המקלטים נשאבו והתקבל תקציב לטיפול במקלטים 65 ו-6.
- 6.6 **בוצע.**
- 6.7 **בוצע**- החל תהליך החלפת המנעולים במפתח מסטר.
- 6.8 **בוצע חלקית**- החל תהליך מיפוי מוני חשמל ומים במקלטים במטרה להסדיר מקלטים ולחבר מקלטים מנותקים.

7. מקלטים דו-תכליתיים**המלצות דוח הביקורת משנת 2019**

- 7.1 על המועצה למנות גורם המנהל ועוקב אחר השימוש שעושים גופים שונים במקלטי המועצה, החל מתהליך הקצאה, החתמה על הסכמים, ביטוח, עמידה בתנאי שימוש, תשלום חשבונות חשמל ומים ועוד.
- 7.2 על ראש המועצה לבחון לאלתר את כלל ההקצאות שביצעה המועצה בעבר בלא אישור ועדת ההקצאות ומליאת המועצה, ולהסדירן על פי הכללים שנקבעו, בהתאם להנחיית מבקר המדינה, וביניהם את ההקצאות של המקלטים הציבוריים.
- 7.3 יש לבחון את התאמת השימוש הנעשה במקלטים הציבוריים לשימושים המותרים על ידי פיקוד העורף ובמקרים של אי התאמה (כפי שעלה במדגם הביקורת) לפעול לקבלת אישור ממהנדס המחוז של פיקוד העורף לשימוש חריג. במידה ולא התקבל אישור לשימוש חריג על המועצה לפעול להפסקת השימוש במקלט הציבורי.
- 7.3 יש לפעול להחתים לאלתר את המשתמשים במקלטים הציבוריים על "טופס התחייבות לשימוש דו-תכליתי במקלט" בהתאם לדרישות פיקוד העורף ולאחר הסדרת הקצאת המבנה להחתים על הסכם בהתאם לנוהל הקצאת קרקעות ומבנים של משרד הפנים.
- 7.4 יש לחייב את המשתמשים במקלטים הציבוריים לרכוש ביטוח חבויות בהתאם להנחיות לנוהל הקצאת קרקעות ומבנים של משרד הפנים.
- 7.5 על הגזברות לפעול לגבות את הוצאות החשמל והמים מהמשתמשים במקלטים הציבוריים או לחילופין לפעול להעברת המונים והמדים על שמם.
- 7.6 יש לבצע ביקורת תקופתית במקלטים הדו-תכליתיים ולוודא כי הם פועלים בהתאם להנחיות פיקוד העורף ובהתאם לנוהל הקצאות.
- 7.7 על הממונה על החירום והביטחון לפעול לתיקון הליקויים שעלו במדגם הביקורת וביניהם, פינוי המקלטים המשמשים כמחסנים, צמצום השטחים התפוסים על ידי ציוד קבוע מתחת ל 20%, פינוי בלוני הגז הסמוכים למקלט הציבורי וביטול השימוש בגז במקלט, פינוי הגישה לפתחי החירום וביטול הסרתם של שלטי ההכוונה של המקלט.

מעקב אחר יישום ההמלצות בשנת 2022

- 7.1 **בוצע**- הממונה על הבטחון והחירום במועצה אחראי על השימוש במקלטים.
- 7.2 **לא בוצע**- המועצה עדיין לא החלה בתהליך הקצאות מסודר של המקלטים הציבוריים.
- 7.3 **לא בוצע**.
- 7.4 **לא בוצע**.
- 7.5 **בוצע חלקית**- הוסדרו 2 מקלטים עד כה.
- 7.6 **לא בוצע**- תתקיים פגישה עם נציג בתושבים בקריה החסידית להסדרת השימוש במקלטים הדו תכליתיים.
- 7.7 **לא בוצע**- תתקיים פגישה עם נציג בתושבים בקריה החסידית להסדרת השימוש במקלטים הדו תכליתיים.

8. הצטיידות מקלטים**המלצות דוח הביקורת משנת 2019**

8.1 על המועצה להקצות תקציב הצטיידות בהתאם להתחייבותה בתקציב הג"א מקומי ולבנות תכנית רב-שנתית לצמצום פערי ההצטיידות.

מעקב אחר יישום ההמלצות בשנת 2022

8.1 לא בוצע.

9. הפעלת מקלטים - מעבר משגרה לחירום**המלצות דוח הביקורת משנת 2019**

9.1 על הממונה על החירום הביטחון ומנכ"ל המועצה לקבוע תהליך יעיל לפתיחת המקלטים ולכתוב נוהל פתיחת מקלטים ונוהל מעבר משגרה לחירום התואם את התהליך שנקבע לפתיחת המקלטים.

9.2 על הממונה על החירום והביטחון לתרגל מעת לעת את מערך פתיחת המקלטים, להפיק לקחים ולשפר את התהליך.

9.3 על הממונה על החירום והביטחון לעבור בכל המקלטים הציבוריים לוודא כי אינם פרוצים וכי יש בידיו מפתחות תואמים למנעולים הקיימים.

9.4 על המועצה לקבוע שלטי הכוונה לכל המקלטים הציבוריים ולרשום בכניסה למקלטים את פרטי מחזיק המפתחות למקלט.

9.5 הביקורת ממליצה להעלות את המיקומים המדויקים של כל המקלטים הציבוריים באפליקציה חנימית אשר תוכל לשרת את הן את מערך החירום והן את הציבור הרחב בהפניה למקלטים השונים.

מעקב אחר יישום ההמלצות בשנת 2022

9.1 בוצע.

9.2 לא בוצע.

9.3 בוצע חלקית - למעט במקלטי הקריה החסידית.

9.4 בוצע.

9.5 לא בוצע.

10. מקלטים פרטיים משותפים**המלצות דוח הביקורת משנת 2019**

10.1 על אחראי המקלטים, אשר ימונה על ידי המועצה, לבצע ביקורות שוטפות ומעקב אחר תיקון הליקויים במקלטים הפרטיים-משותפים.

מעקב אחר יישום ההמלצות בשנת 2022

10.1 לא בוצע.

פרק ו'

הבסיס החוקי לעבודת הביקורת

צו המועצות המקומיות, תשי"א-1950

תפקידי ועדת הביקורת צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

122 א. (א) אלה תפקידי ועדת הביקורת:

- (1) לדון בכל דו"ח ביקורת של מבקר המדינה ושל נציב תלונות הציבור על המועצה;
 - (2) לדון בכל דו"ח של משרד הפנים על המועצה ובכל דו"ח של מבקר המועצה;
 - (3) לדון בכל דו"ח ביקורת אחר על המועצה שהוגש לפי כל דין;
 - (4) לעקוב אחר תיקון הליקויים שהעלתה הביקורת.
- (ב) ועדת הביקורת תגיש למועצה את סיכומיה והצעותיה.

מינוי מבקר המועצה צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

- 145 א. (א) המועצה, בהחלטת רוב חבריה, תמנה מבקר פנימי במשרה מלאה, למועצה (להלן - המבקר), על פי הוראות צו המועצות המקומיות (שירות עובדים), תשכ"ב-1962.
- (ב) היה מספר התושבים בתחום המועצה 10,000 או יותר, רשאי השר לאשר שהמבקר יכהן במשרה חלקית שלא תפחת מחצי משרה בתנאי שהשלמת משרתו לא תהיה אלא בעבודת ביקורת ברשות מקומית אחרת ובאישור השר.
- (ג) היה מספר התושבים בתחום המועצה פחות מ-10,000 רשאי השר לאשר שהמבקר יכהן במשרה חלקית שלא תפחת מרבע משרה ובתנאים האמורים בסעיף קטן (ב).
- (ד) המבקר לא ימלא במועצה תפקיד נוסף על הביקורת זולת תפקיד הממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות העובדים, וזאת אם מילוי תפקיד נוסף כאמור לא יהיה בו כדי לפגוע במילוי תפקידו העיקרי.
- (ה) המבקר לא ימלא מחוץ למועצה תפקיד שיש בו או שעלול להיות בו ניגוד ענינים עם תפקידו כמבקר.

מינוי המבקר צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

- 145 ב. (א) לא ימונה אדם למבקר מועצה ולא יכהן כמבקר מועצה אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה:
- (1) הוא יחיד;
 - (2) הוא תושב ישראל;
 - (3) הוא לא הורשע בעבירה שיש עמה קלון;
 - (4) הוא בעל תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהכיר בו, לענין זה, מוסד להשכלה גבוהה בישראל או שהוא עורך דין או רואה חשבון;
 - (5) הוא רכש ניסיון במשך שנתיים בעבודת ביקורת.
- (ב) מי שכהן כחבר מועצה לא ימונה למבקר אותה מועצה ולא יכהן ככזה, אלא אם כן עברו עשר שנים מתום כהונתו כחבר מועצה.
- (ג) מי שהיה מועמד בבחירות למועצה לא יכהן כמבקר אותה מועצה, למשך כל תקופת כהונתה של המועצה שהיה מועמד לה.
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי הממונה על המחוז לאשר מינויו למבקר המועצה של אדם אשר לא נתמלא בו –

- (1) אחד התנאים המנויים בסעיף קטן (א)4, אם רכש נסיון במשך עשר שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992;
- (2) התנאי שבסעיף קטן (א)5, אם עבר השתלמות מקצועית שאישר השר.

מועצה שלא מינתה מבקר צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

- 145 ג. (א) ראה הממונה כי המועצה אינה ממנה מבקר, רשאי הוא לדרוש ממנה בהודעה כי תמנה מבקר כאמור בסעיף 139א, תוך הזמן הנקוב בהודעה.
- (ב) לא מילאה המועצה אחר ההודעה תוך הזמן האמור, רשאי הממונה על המחוז למנות מבקר למועצה.

תפקידי המבקר צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

145 ד. (א) ואלה תפקידי המבקר:

- (1) לבדוק אם פעולות המועצה, לרבות פעולות לפי חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, נעשו כדין בידי המוסמך לעשותם תוך שמירה על טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון;
- (2) לבדוק את פעולות עובדי המועצה;
- (3) לבדוק אם הוראות הנוהל של המועצה מבטיחות קיום הוראות כל דין, טוהר המידות ועקרונות היעילות והחסכון;
- (4) לבקר את הנהלת החשבונות של המועצה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי המועצה והחזקת רכושה ושמירתו מניחות את הדעת;
- (5) לבדוק אם תוקנו הליקויים בהנהלת עניני המועצה שעליהם הצביע המבקר או מבקר המדינה.
- (ב) הביקורת לפי סעיף קטן (א) תיעשה גם לגבי המועצה הדתית שבתחום המועצה וכן לגבי כל תאגיד, מפעל, מוסד, קרן או גוף אשר המועצה משתתפת בתקציבם השנתי כדי יותר מעשירית לגבי אותה שנת תקציב, או משתתפת במינוי הנהלתם (כל אחד מאלה, להלן - גוף מבוקר).
- (ג) בכפוף להוראות סעיף קטן (א), יקבע המבקר את תכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת לפי –
- (1) שיקול דעתו;
- (2) דרישת ראש המועצה לבקר ענין פלוני;
- (3) ככל האפשר בהתאם להמלצות ועדת הביקורת.
- (ד) המבקר יקבע, לפי שיקול דעתו, את הדרכים לביצוע ביקורתו.
- (ה) המבקר יכין ויגיש לראש המועצה מדי שנה הצעת תקציב שנתית ללשכתו לרבות הצעת תקן עובדים; המועצה תדון במסגרת דיוניה בהצעת התקציב השנתי, בהצעת התקציב והתקן של לשכת המבקר, כפי שהגיש המבקר.

המצאת מידע למבקר צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

- 145 ה. (א) ראש המועצה וסגניו, חברי המועצה, עובדי המועצה, ראש המועצה הדתית וסגניו, חברי המועצה הדתית, עובדי המועצה הדתית, וחברים ועובדים של כל גוף מבוקר, ימציאו למבקר, על פי דרישתו, כל מסמך שברשותם אשר לדעת המבקר דרוש לצורכי הביקורת ויתנו למבקר כל מידע או הסבר שיבקש.

- (ב) למבקר או לעובד שהוא הסמיך לכך תהיה גישה, לצורך ביצוע תפקידו, לכל מאגר מידע רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של המועצה או של גוף מבוקר.
- (ג) לגבי מידע החסוי על פי דין, יחולו על המבקר ועל העובדים מטעמו המגבלות הקבועות בחוק או לפיו לגבי המורשים לטפל במידע כאמור.
- (ד) עובד של המבקר שאינו עובד המועצה יחולו עליו לענין עבודתו האמורה, כל איסור והגבלה החלים על עובד הציבור שהוא עובד המבקר.
- (ה) לצורך ביצוע תפקידו, יוזמן המבקר ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מליאת המועצה או של כל ועדה מועדותיה או כל ועדה מועדותיו של גוף מבוקר; בישיבה שאינה סגורה רשאי להיות נוכח גם עובד מעובדיו של המבקר.

דו"ח על ממצאי הביקורת צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

145. (א) המבקר יגיש לראש המועצה אחת לשנה דו"ח על ממצאי הביקורת שערך; בעת הגשת הדו"ח כאמור ימציא המבקר העתק ממנו לוועדת הביקורת.
- (ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) רשאי המבקר להגיש לראש המועצה ולוועדת הביקורת דו"ח על ממצאי ביקורת שערך, בכל עת שייראה לו או כאשר ראש המועצה או ועדת הביקורת דרשו ממנו לעשות כן.
- (ג) בתוך שלושה חודשים מיום קבלת דו"ח המבקר, יגיש ראש המועצה לוועדת הביקורת את הערותיו על הדו"ח וימציא למועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו.
- (ד) ועדת הביקורת תדון בדו"ח המבקר ובהערות ראש המועצה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה, בתוך חודשיים מיום שנמסרו לה הערות ראש המועצה כאמור בסעיף קטן (ג); בטרם תשלם הועדה את סיכומיה והצעותיה רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של המועצה או של גוף מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הדו"ח.
- (ה) תוך חודשיים מן היום שבו הגישה ועדת הביקורת את סיכומיה והצעותיה, תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ותחליט בדבר אישור ההצעות.
- (ו) לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור; לענין סעיף קטן זה, "דו"ח" - לרבות חלק מדו"ח ולרבות ממצא ביקורת.
- (ז) הוגש דו"ח הביקורת למועצה יעביר ראש המועצה העתק ממנו לשר; אין בהוראות סעיף זה לגרוע מסמכות השר לפי סעיף 203.

מינוי עובדים ללשכת המבקר צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

145. (א) ראש המועצה ימנה בהסכמת המבקר עובדים ללשכת המבקר בהתאם לתקנים שקבע השר ובכפוף להוראות סעיף 140.
- (ב) דין עובדי לשכת המבקר כדין שאר עובדי המועצה, ואולם הם יקבלו הוראות מקצועיות מהמבקר בלבד.
- (ג) לא יופסק שירותו של עובד לשכת המבקר שלא בהסכמתו של המבקר אלא בכפוף להוראות סעיף 144א(1).

תוספת שלישית

תקנון בדבר ישיבות המועצה והנוהל בהן

פרק ראשון: כללי

דינים וחשבונות, הצעות תקציב והיטלי ארנונות צו (מס' 3) תשל"ז-1977 צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

60. (א) ראש המועצה יקבע מועד לדיון מיוחד בדו"ח השנתי שהגיש הגזבר בדו"ח הביקורת של משרד הפנים על המועצה ובדו"ח מבקר המדינה, שיהיה לכל המאוחר חודש לאחר הגשתם.

צו (מס' 3) תשנ"ז-1997

(א) ראש המועצה יקבע מועד לדיון מיוחד בדו"ח השנתי שהגיש מבקר המועצה; הדיון בדו"ח מבקר המועצה יהיה באופן ובמועדים הקבועים בסעיף 1145 לצו.

(ב) ראש המועצה יקבע מועד לדיון מיוחד בהצעת התקציב ובהיטל הארנונות, שיתקיים בישיבה שלא מן המניין.

(ג) ראש המועצה יגיש למועצה לפחות פעם בשנה דין וחשבון על המצב בכל תאגיד שהמועצה המקומית משתתפת בו, ולפי דרישה של חבר המועצה יקויים דיון בדו"ח זה.

(ד) הוראות סעיף 5(א) ו-1(ג) לענין ימי השבוע יחולו גם על דיונים לפי סעיף זה.

תוספת רביעית

הוראות בדבר מכרזים וקבלת הצעות

מכרז זוטא צו (מס' 3) תשמ"ט-1989

8. (א) מועצה מקומית רשאית להתקשר בחוזה להזמנת טובין או לביצוע עבודה, שערכו עולה על 15,000 שקלים חדשים, אולם אינו עולה על 75,000 שקלים חדשים, על פי מכרז שאינו פומבי (להלן - מכרז זוטא).

צו תשע"א-2011

(א) מועצה מקומית שמספר התושבים בה עולה על עשרים אלף רשאית להתקשר בחוזה להזמנת טובין או לביצוע עבודה, שערכו עולה על 30,400 שקלים חדשים ואולם אינו עולה על 148,500 שקלים חדשים, על פי מכרז זוטא.

(ב) הועדה תנהל רשימה של ספקים וקבלנים, אשר רשאים להשתתף במכרז זוטא, ותקבע את אמות המידה שלפיהן יפנו אל הספקים והקבלנים האמורים; הרשימה תהיה פתוחה לעיון הציבור; כל ספק או קבלן רשאי לבקש לצרפו לרשימה האמורה והועדה תדון בבקשתו; החליטה הועדה שלא לצרף קבלן או ספק כאמור לרשימה, או החליטה למחוק ספק או קבלן מהרשימה, תנמק את החלטתה; לא תחליט הועדה אלא לאחר שאיפשרה לאותו ספק או קבלן להביא את טענותיו בפניה.

(ג) הועדה תמציא אחת לשנה למועצה ולמבקר המועצה את רשימת הספקים והקבלנים כאמור, וכן פירוט הספקים והקבלנים שראש המועצה פנה אליהם לפי תקנה זו במכרזי זוטא; הפירוט האמור יהיה פתוח לעיון הספקים והקבלנים הכלולים בו.

תוספת חמישית

ספירת מלאי צו תשנ"ט-1998

26. (א) אחת לשנה לפחות, בסוף שנת הכספים, תיערך ספירת מלאי (להלן - הספירה) בכל מחסני המועצה; מנהל רכש ואספקה אחראי לספירה שתיערך בפיקוח מבקר המועצה, ובהשתתפות הגזבר או מי שהוא הסמיכו לכך.
- (ב) בעת ספירת המלאי ייסגרו מחסני המועצה לכניסה של טובין ולהוצאתם מהם, למעט במקרים חריגים ובאישור מנהל רכש ואספקה.
- (ג) תוצאות הספירה יירשמו בטפסים המיועדים לכך ויכללו את מספרם הקטלוגי של הפריטים, תיאורם והכמויות בפועל שנמצאו במחסן בעת הספירה; מבצעי הספירה יחתמו על הטפסים.

פקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש]

תחולת הוראות – ביקורת פנימית (תיקון מס' 47) תשס"ז-2007

- 13ה. (א) הוראות סעיפים 167(ב) עד (ד), 167א, 170א(א) עד (ד), 170ב, 170ג, 170ו-170ז לפקודת העיריות, יחולו לענין מבקר מועצה מקומית (בסעיף זה – מבקר), בשינויים המחויבים, ואולם השר רשאי לקבוע בצו הכינון כי מבקר יכהן במשרה חלקית בהתחשב במספר התושבים והיישובים במועצה המקומית, ובהיקף תקציבה של אותה מועצה מקומית; השלמת משרה תהיה בכפוף להוראות סעיף קטן (ב).

פקודת העיריות [נוסח חדש]

דו"ח המבקר (תיקון מס' 24) תשל"ט-1978 (תיקון מס' 80) תשס"ב-2002

- 170ג. (א) המבקר יגיש לראש העיריה דוח על ממצאי הביקורת שערך; הדוח יוגש אחת לשנה, לא יאוחר מ-1 באפריל של השנה שלאחר השנה שלגביה הוגש הדוח; בדוח יסכם המבקר את פעולותיו, יפרט את הליקויים שמצא וימליץ על תיקון הליקויים ומניעת הישנותם בעתיד; בעת הגשת הדוח לפי סעיף קטן זה, ימציא המבקר העתק ממנו לוועדה לעניני ביקורת; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לפגוע בהוראות סעיפים 21א ו-21ב לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב].
- (ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) רשאי המבקר להגיש לראש העיריה ולוועדה לעניני ביקורת דו"ח על ממצאי ביקורת שערך בכל עת שייראה לו או כאשר ראש העיריה או הוועדה לעניני ביקורת דרשו ממנו לעשות כן.
- (ג) תוך שלושה חדשים מיום קבלת דו"ח המבקר יגיש ראש העיריה ולוועדה לעניני ביקורת את הערותיו על הדו"ח וימציא לכל חברי המועצה העתק מהדו"ח בצירוף הערותיו.

(תיקון מס' 39) תש"ן-1990 (תיקון מס' 80) תשס"ב-2002

- (ד) הוועדה לעניני ביקורת תדון בדו"ח המבקר ובהערות ראש העיריה עליו ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה תוך חדשים מיום שנמסרו לה הערות ראש העיריה כאמור בסעיף קטן (ג); לא הגיש ראש העיריה את הערותיו על הדוח

עד תום התקופה האמורה, תדון הועדה בדוח המבקר ותגיש למועצה לאישור את סיכומיה והצעותיה עד תום חמישה חודשים ממועד המצאתו על ידי מבקר העיריה לוועדה; בטרם תשלים הועדה את סיכומיה והצעותיה רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של העיריה או של גוף עירוני מבוקר כדי לאפשר להם להגיב על הדו"ח.

(תיקון מס' 39) תש"ן-1990 (תיקון מס' 80) תשס"ב-2002

(ה) (1) תוך חדשיים מן היום שהגישה הועדה את סיכומיה והצעותיה תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ובדוח המבקר ותחליט בדבר אישור הסיכומים או ההצעות כאמור;

(תיקון מס' 80) תשס"ב-2002

(2) לא הגישה הועדה את סיכומיה והצעותיה לחברי המועצה עד תום התקופה כאמור בסעיף קטן (ד), או לא המציא ראש העיריה לכל חברי המועצה העתק מהדוח בצירוף הערותיו, ימציא המבקר עותק הדוח לכל חברי המועצה והמועצה תדון בדוח ובהמלצותיו לא יאוחר משבעה חודשים ממועד הגשתו לראש העיריה.

(תיקון מס' 39) תש"ן-1990

(ו) לא יפרסם אדם דו"ח מן האמורים בסעיף זה או חלק ממנו או תכנון, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ולא יפרסם ממצא בקורת של מבקר העיריה, ואולם מבקר העיריה או ראש העיריה רשאי, באישור הועדה, להתיר פרסום כאמור.